

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

COMPUTERWORLD

ICT-STRATÉGIA DÖNTÉSHOZÓKNAK • ALAPÍTVÁ 1969 • WWW.COMPUTERWORLD.HU • 2007. MÁRCIUS 27. • XXXVIII. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

Az IT-szektor számít a nőkre

Az Európai Unió egyre súlyosabb IT-szakemberhiánnyal küzd: becslések szerint három éven belül 300 ezer fős hiánnyal kell számolni a technológiai munkaerő-piacon. „Bátorítanunk kell a nőket arra, hogy informatikai tárgyakat tanuljanak, és elhelyezkedjenek ebben a szektorban. Ezzel

enyhíthetjük a munkaerőhiányt és kiaknázhatjuk a nők kreativitását” – nyilatkozta a nemzetközi nőnap alkalmából Viviane Reding, az Európai Bizottság információs társadalomért felelős biztosa. Az EB részletes kutatást indított annak feltérképezésére, hogy milyen szerepet játszanak a nők az európai technológiai szektorban, s az eredmények októberben várhatók. Azt már most lehet tudni, hogy az európai országokban eltérő a

nők részvétele az IT-ben: míg Luxemburgban a nők aránya ebben a szektorban 6 százalékkal, Litvániában 41. Az informatikai szakirányú felsőoktatásban egyébként is alacsony a végzősök között a nők aránya: Európában ez tavaly 22 százalék volt (1998-ban még 25), szemben a dél-koreai 38, a kanadai 27 és az egyesült államokbeli 28 százalékkal. Amerikában még ezt az arányt is aggasztónak tartják.

Cikkünk a 13. oldalon. ▶▶▶

LCD-óriás a CeBIT-en

írta: Makk Attila • Az LCD-tévék új generációjával jelent meg a Sharp a CeBIT-en. A teljes termékválaszték csúspontja a világ legnagyobbjának hirdetett 108 hüvelykes (azaz több mint 2,5 méteres) képátlójú készülék. Ez még nincs sorozatgyártásban, a legyártott három példányból kettő a CeBIT-en volt látható. Szó szerint ennek a nagy LCD TV-nek az árnyékában láthatók a további új Sharp-készülékek: az új Aquos RD2E sorozat 42, 37 és 32 hüvelykes képátlóval készül, szélesvásznú, azaz 16:9 oldal-arányú készülék, és támogatják a HD-felbontást (1366x768). A készülékeken VGA-bemenet is van, kontrasztarányuk 1200:1, s ez dinamikusán akár 3000:1 is lehet.

A kisebb méretű LCD-tévéket az LC-SSE sorozat képviseli, amelyek képátlója 20 hüvelykes, oldalarányuk 4:3,

kontrasztjuk 500:1, és PC-bemenettel is ellátták őket.

A Sharp több mint négy évtizede foglalkozik LCD-fej-

lesztéssel, gyártással. Az európai piacon az LCD-üzletet ma a televízió-készülékek uralják. Kelet-Európától is sokat várnak, nem véletlenül került Lengyelországba a Sharp új gyára.

(A CeBIT-tel kapcsolatban a 4. oldalon küzlünk vendégvéleményt és a 9-11. oldalon összeállítást a kiállításról.) ▶

Merevlemez a mocsárban

A COMPUTERWORLD tv stábja a Kürt Zrt.-nél járt. Filmünkben látható, ahogy az egyik szakember szétzerel a laborban egy merevlemez, amelyet bűnözők dobtak egy betöréses rablás után a mocsárba. Papp Attila vezérigazgató tanácsadó a jövő információvédelmi megoldásai közül a felhasz-

nálói profilalkotásra képes alkalmazásokról beszél.

A témáról egyébként hamarosan Fókusz rovatunkban bővebben is beszélünk. A COMPUTERWORLD.tv adásiban mindemellett hallhatnak a Kürt készülőfélben lévő székfőzáról, és a cég zek-

nekarának egy tagját is kameravégre kaptuk. ▶▶

ADSL + TELEFON

TELEFON-ELŐFIZETÉSI DÍJ NÉLKÜL

EGYÜTT, EGY DÍJÉRT!

1 havi díj • 1 számla • 1 szolgáltató

Tudod, mi a YO! Neked? Hogy a korlátlan internet mellé jár egy telefonszolgáltatás is, amiért nem kell telefon-előfizetési díjat fizetned, csupán a lebeszélte percek után számolunk fel díjat. Így lesz egyszerre két jó a Tiéd a lehető legegyszerűbb módon, egyetlen szolgáltatótól, a GTS Datanettől. Visszonteladó partnereinket keresd a honlapon.

YO! NEKED

GTS Datanet

WWW.YONEKED.HU

TARTALOM

FÓKUSZ

Huszonegyedszerre

Idén 6059 kiállítás érkezett 77 országból a CeBIT 2007-re. Az újdonságok sorát egy régi, patinás márka reanimálásával kezdenék – már csak azért is, mert tudjuk, hogy nemcsak a mi szívünk környékén indulnak melegséget a Commodore logó. **9. oldal** ▶

TECHNOLÓGIA

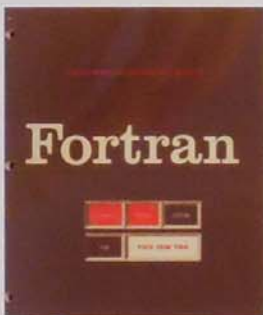
Ingyen VoIP mobilra

A mobilszolgáltatók ellenállása, a magas adattarifák és a korlátozott Wi-Fi elérési távolság miatt a mobiltelefonokon nemigen terjedtek el az IP-alapú szolgáltatások. Az eszközök azonban már adták ehhez, és a szolgáltatások Magyarországon is használhatók. **17. oldal** ▶

AKTUÁLIS

- 05 . **TÁVKÖZLES** Olcsó nyaralás (mobiltelefonnal)
- 06 . **CAE-PLAN** A visszaszámlálás befejeződött...
- 07 . **CÉGESEMÉNYEK** Részvénytársaság alakul a Delta
- 08 . **SZÁMÍTÓGÉP-TÖRTÉNELEM** Meghall a Fortran atya

- 08 . **KÖNYVELŐPROGRAMOK** A pénz számít A mikroállalatok közeli fele még mindig papíron vezeli pénzügyeit – derült ki az angliai KashFlow, egy online szolgáltatás formájában elérhető könyvelőprogramot fejlesztő cég felméréséből.

FÓKUSZ

- 09 . **Star Wars-örület a CeBIT-en**
- 10 . **CeBIT 2007 Huszonegyedszerre** Minden évben márciusban a németországi Hannoverben tartják Európa legnagyobb számítástechnikai seregszemléjét. A CeBIT 2007. március 15-én nyitotta meg kapuit. Az idén 21 éves kiállítás évről évre zsugorodik, de még szorgalmasan fejlődik.
- 11 . **TERMÉK** Google mobil
- 12 . **JOG** Rendőráttak a CeBIT-en
- 13 . **Szakvásárlásból megoldásplatform**

ÜZLET

- 13 . **Bővül a széles sáv**
- 14 . **Részvény-visszavásárlások**
- 15 . **HR-MENEDZSMENT** Miért hagyják el a nők az IT-t? Az Egyesült Államok Munkaügyi Statisztikai Hivatalának adatai szerint 2006-ban a számítógéppel és matematikával kapcsolatos állásoknak csupán 26,7 százalékát töltötték be nők. És ez az arány is csökken egy ideje, ráadásul minden IT-állás kategóriában.
- 16 . **TUDDA-E? Az IBM-veterán**
- 17 . **MEGKÉRDEZTÜK** Az itthoni helyzet
- 18 . **GYAKORLAT** Bevonnai a lányokat az IT-be
- 19 . **ÚJ VEZETŐ, ÚJ STRATÉGIA** A Synergon az értékesítésre helyezi a hangsúlyt! Az elmúlt évben új tulajdonoshoz került a Synergon Informatika Nyrt. A cég március 14-én kinevezett vezérigazgatóját, Lazarovits Márkot arról kérdeztük, mi az oka, hogy a tőzsdei cég tavaly egyszerre több pénzügyi bejelentő célpontjává vált.
- 20 . **NYILT FORRÁSKÓD** Kik írják a Linux kernelt?

TECHNOLÓGIA

- 21 . **Adobe Apollo** alfa
- 22 . **Az USA minisztériumai és a Vista**
- 23 . **Ingyen VoIP mobilra**
- 24 . **TERMÉK** Mobigater Skype Mobile Phone Gateway
- 25 . **WINDOWS SZKRIPTÉLÉS** Automatizált Windows A Unix-alapú világ szerelmeseinek 10 éve között mindig első helyen találjuk a Windows rendszerek szkriptelhetőségét, azt tehát, hogy a Microsoft-plattformokat kizárólag csak grafikus felületről lehet felügyelni.
- 26 . **TECHNOLÓGIA COM-objektumok**
- 27 . **XEROX PHASER 6110MFP** Többfunkciós kis irodáknak
- 28 . **BLOGFIGYELŐ** A Wikipedia városa
- 29 . **HAZAI PIAC** Trust Wireless Media Center Keyboard

HORIZONT

- 30 . **Háztartási műhold**
- 31 . **Kalózásvadászat**
- 32 . **STRATÉGIAVÁLTÁS ELŐTT A NAGY LEMEZZIADÓK** Digitális zeneterjesztés – korlátok nélkül? A digitális zeneterjesztésből származó bevételek csak akadozva növekednek a fogyasztók által használt fájlmentő rendszerek miatt. A nagy lemezzel készült albumok tartalmát nem sokára bármilyen megkötés nélkül átírhatják zenét az interneten.
- 33 . **ÜZLET** Steve Jobs a DRM ellen

ÁLLANDÓ ROVATAINK

- 34 . **VÉLEMÉNY** Frankó Csaba Dea: Csillagok szemekkel A 2007-es kiállítás épphogy véget ért, és a KÜRT csapata csillagok szemekkel tért haza Hannoverből. Ezúttal minden eddiginél több lehetőséget hozunk magunkkal. Mi ott leszünk jövőre is. Jöttök?
- 35 . **Események**
- 36 . **Olvasói levelek**
- 37 . **Online ajánló**
- 38 . **Személyi hírek**
- 39 . **Hírmozaik**

Hírdetési index

Alerant	21. oldal
CAE-Plan	6. oldal
CIO Fórum	5. oldal
Cobra	8. oldal
Diamond Kft.	behúzás
Internethajó	25. oldal
Lufthansa Systems	7. oldal
Minor	23. oldal
OKI Systems	32. oldal
Panda Software	25. oldal
Progen	8. oldal
GTS-Datanel	2. oldal

Lapzárta után

Középpontban a távoktatás

A Microsoft ezekben a hetekben, hónapokban vezetni be világszerte új távoktatási rendszerét (Microsoft Distance Learning), amelynek képviselőjét a vállalatóriás igen szigorú feltételekhez köthette. Az előzetes szűrősen mindössze 11 oktatócég felelt meg; közülük csak kettő európai, s e kettő egyike pedig a SZÁMALK Zrt. A hírt az oktatócég több más újdonsággal egyetemben szokásos tavaszi konferenciáján jelentette be.

A SZÁMALK március 21-én tartotta Aktuális 2007 című rendezvényét. A HR-szekción elhangzott: több ponton változtak a saját munkavállalók képzésével kapcsolatos jogszabályok. A jövőben az EU-tagállamok területén zajló tanfolyamok is elszámolhatók, illetve megnőtt a képzésre fordítható elszámolható költségösszege. Ez most résztvevőnként és képzési óránként

nem haladhatja meg a teljes munkaidős minimálbér 12 százalékát, nagyjából 7 ezer forintot.

Szintén a HR-szekció témája volt, hogy változtak a HEFOP pályázatok elszámolásának feltételei. A terület kezelését a Kincstártól az ESZA Kht. vette át, és több ponton is megváltoztak az elszámolhatóság feltételei. Ezek eredményeképpen viszont – mivel minden információt egy szervezeten belül dolgoznak fel – a pályázati elbírálás gyorsult, mint ahogy a pénzek kifizetése is. Megszűnt ugyanakkor a személyes kapcsolattartás lehetősége az elbírálók és a pályázók között, és így az összetettebb feltételrendszerben könnyebb hibázni. Pontosabbá vált a nyilvánosság, és ezzel egyidejűleg – jogtalan vagy szabálytalan igénybevitel esetén – nőtt a visszakövetelés lehetősége is. **7. oldal**

Következő számunk tartalmából

Multifunkció-mánia

A színes MFP-k drágák. Ki próbáltunk három modellt, kettőnek 20 ezer dollár felett van az ára, de pontos végfelhasználói árat nem tudunk mondani, mert az árak általában tartalmazza az oktatás, a szervizszolgáltatás és bizonyos mennyiségű kiegészítő anyag árát is. **7. oldal**

A net tisztaságáért

A digitális tartalmak kapcsán heti rendszerességgel bukkannak fel hírek különböző, kitaláltsághoz vagy éppen folyamatosan levő perrekről. A Digimarc körben új módszerrel oldaná meg a jogvédett képi, audio- és videotartalmak online megosztásának problémáját. **7. oldal**

VÉLEMÉNY

Csillogó szemekkel

Az elmúlt 15 évben a KÜRT majd minden tavasza a CeBIT jegyében telt. Eleinte részben azért állítottunk ki a világ egyik legnagyobb informatikai és telekommunikációs seregszemléjén, mert az akkor még friss adatmentés-szolgáltatásunk értékesítéséhez nemzetközi partnereket kerestünk, részben pedig azért, mert úgy gondoltuk, hogy egy komoly cégnek ott kell lennie. Hitük, hogy kis magyar cégecskéből egyszer majd nagy, komoly multivá cseperedünk, és ezen az úton a CeBIT fontos állomásnak tűnt. Kicsik voltunk, a kiállítás költségei pedig hatalmasak. Ugyanakkor a kiállítás üzleti eredményeit mérni szinte lehetetlen feladványnak tűnt. Örökösen gyötört bennünket a kértely: vajon nem lenne-e nagyobb értelme a befektetett papírpénzeink fűtőértékét kihasználni, mint hogy a CeBIT-re költsünk súlyos milliókat. Minden évben komoly dilemmát jelentett annak eldöntése, hogy menjünk-e abban az évben, vagy ne, de végül márciusban mindig a CeBIT-en kötöttünk ki. Szerettek minket a látogatók, a visszajárók kiállítók a barátaink lettek, és mi magunk is évről évre jobban beleszerettünk ebbe a jó kis üzleti „buliba”.

Időközben szinte észre sem vettük, hogy csakugyan felnőtünk. A KÜRT nemzetközi vállalatsoporttá fejlődött. Először a világ adatmentő ringjében lettünk nagygyűk. Leányvállalatot nyitottunk Németországban, Ausztriában, szolgáltatásainkat Perutól Malajziáig – határokra való tekintet nélkül – keresik az ügyfelek. Jegyezni kezdtek minket az európai információbiztonsági piacon, számottevő szereplővé váltunk a Közel-Keleten, tőlünk vásárolnak csúcstechnológiát számos távoli országban, és az amerikai befektetési bankok is egyre intenzívebben érdeklődnek irántunk.

Üzleti sikereink révén bebizonyosodott számunkra: a CeBIT-nek volt, van és lesz létjogosultsága minden világhírre áhítózó informatikai cég életében.

A CeBIT-ről beszámoló híradások gyakran csak a statisztikákról szólnak. Arról, hogy a kiállítást hányan látogatják, milyen a látogatók összetétele, hány cég állít ki, mennyi bevételt produkál a rendezvény, megéri-e a szervezőknek az esemény. Érdekes adatok. Valós képet adnak a kiállításról, egy bizonyos szempontból nézve. A színpalak mögött azonban valami egész más dinamika zajlik. Ismeretségek kötődnek, technológiák cserélnek gazdát, termékek találhatnak képviselőre, a média vadássza a jobbnál jobb szakmai sztorikat, esténként pedig

folyamnyi bajor sör mellett vezet le a nap fardalmait több ezer szakember. És itt újabb ismeretségek kötődnek...

De nézzük a tényeket. A KÜRT szolgáltatást és technológiát ad el a CeBIT-en. Nemzetközi portfólióink kommunikációja izgalmas feladvány, hiszen nem mindig kézzelfogható, amit kínálunk. Ráadásul minél nagyobbak vagyunk, annál színesebb az üzenetsokor, amit át kell adnunk a látogató közönségnek. Információbiztonságot, adatmentést, üzleti tapasztalatokat, csúcstechnológiát, üzletfejlesztési álmokat dobunk itt piacra. Már önmagában mindezek plasztikus bemutatása is szép feladat. De az igazi kihívás akkor kezdődik, amikor

” Nagyjából olyan ez, mint a hegy gyomrában megtalálni az apró értékes gyémántokat.

minden üzenetsomagunk mellé meg kell találnunk a megfelelő vevőt a sok ezer látogató vagy kiállító közül. Nagyjából olyan ez, mint a hegy gyomrában megtalálni az apró értékes gyémántokat. Hét napon át hőmpolyog a tömeg a KÜRT stand előtt. Reklámjaindék-vadász diákok, ráérős idejüket elütni vágyó mamókák, szerencsét próbáló munkakeresők, és ami a lényeg: üzletemberek, befektetők, szakik minden mennyiségben.

Hogy lehet kiigazodni ebben a forgatagban? Talán ma már tudjuk a receptet.

Minden kiállítást megelőzően pontos üzleti célokot fogalmazunk meg. Az üzleti célokból egyéni célokot deriválunk minden kiállító munkatársunknak. Nem alkalmazunk hostesseket, nem alkalmazunk külsős kiállítókat. Vezető szakértőink, üzletfejlesztési szakembereink, technológiai guruink, marketingspecialistáink állítanak ki. Napi 12 órát dolgoznak, hogy a maximumot hozzák ki az egyhetes programból. Nem könnyű feladat. Nagy a fizikai és szellemi terhelés egyaránt. A hét végén mindenkinek zsong a feje az óriási információdömpingtől, amiben része volt a hét. És ez csak a kezdet. A csapat hazarékezvén a kiállításról nekilát a zsáknyi lehetőség feldolgozásának, utókezelésének. Telefonok, e-mailek, videokonferenciák, utazások, tárgyalások tömege következik. Egyik héten a tengerentúl, másik héten a Közel-Kelet. Mire elérkezik a következő évi CeBIT, már tisztán látszik, milyen eredményekkel járt az előző. És hogy milyennel is? A KÜRT 2006-os CeBIT-látogatása gazdagon beváltotta a hozzá fűzött üzleti reményeket. A 2007-es kiállítás épphogy véget ért, és a KÜRT csapata csillogó szemekkel tért haza Hannoverből. Ezúttal minden eddiginél több lehetőséget hoztunk magunkkal.

Mi ott leszünk jövőre is. Jöttök? ▶

Frankó Csaba Dea

marketingigazgató

KÜRT Információbiztonsági és Adatmentő Zrt.

IMPRESSZUM	
COMPUTERWORLD® IT-területi újságunk Kiadja HU ISSN 0237-7837	COMPUTERWORLD-Számítástechnika IDG Hungary Kft. 1025 Budapest Madách Imre út 13-14. A ép. Postacím: 1374 Budapest 5, Pf. 578 Internet: www.idg.hu
Felelős kiadó	Bíró István ügyvezető - ibiro@idg.hu
Lapigazgató	Szegedvári József - jszegedv@idg.hu
Műszaki vezető	Birkus Imre - ibirkus@idg.hu
Nyomás és kötészet	D-Plus Kft. 1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21. Németh László
Ügyvezető igazgató	Szerkesztőség Csontos Péter - pcontos@idg.hu
Főszerkesztő	Dervenkár István - idervenkar@idg.hu
Főszerkesztő-helyettes	Barabás Balázs - bbarabas@idg.hu
Lapszerkesztő	Tököl Gábor - gtokol@idg.hu
Online-szerkesztő	Egyed Zsóka - zeged@idg.hu
Olvasószerkesztő	Árkoszlai Gábor - garokosz@idg.hu
Munkatársak	Bata László - lbata@idg.hu Csórán Sándor - scsorian@idg.hu Horváth Adám - ahorvath@idg.hu Kis Endre - ekis@idg.hu Makk Attila - amakk@idg.hu Mozsik Tibor - tmibor@idg.hu Samu József - samu.jozsef@idg.hu Trautmann Balázs - trautmann@idg.hu Vass Endő - evass@idg.hu
Szerkesztőségi ügyelet	Telefon: 577-4343, fax: 266-4343 Internet: www.computerworld.hu e-mail: levelek@idg.hu
Tipográfia: IDG Grafika Stúdió	Lázárfalvi Tamás - tlazarfalvi@idg.hu Berényi Teréz - tberenyi@idg.hu Béres Gábor - gberes@idg.hu Helmann Attila - ahelmann@idg.hu Palotai Árpád - apalotai@idg.hu Végh Ágnes - avegh@idg.hu
Korrekció: IDG Nyelvi Labor	Havadi Krisztina - khavadi@idg.hu Sz. Erdős Judit - jerdos@idg.hu
Hirdetési osztályvezető	Rádcscy Katalin - kradacsy@idg.hu Telefon: 577-4310, fax: 266-4274
Lapreferens	Rodriguez Nelsonné - nrodriguez@idg.hu Telefon: 577-4311
Kereskedelmi asszisztens	Bohn Andrea - abohn@idg.hu Telefon: 577-4316, fax: 266-4274 e-mail: kerirod@idg.hu
Terjesztés és ügyfélszolgálat	Babinecz Mónika - mbabinecz@idg.hu Telefon: 577-4301, fax: 266-4343 MediaShop: mediashop.idg.hu e-mail cím: terjeszt@idg.hu
Marketing	Kovács Judit - jkovacs@idg.hu
PR-munkatárs	Konferencia Dezi Róbert - rdezi@idg.hu Kovács Orsolya - okovacs@idg.hu
Rendezvény szervező	Jogi közlemények
Szerkesztőségünk a köziratokat lehetőségig szívesen fogadja, de nem vállalja azok visszaküldését, megőrzését.	A COMPUTERWORLD-ban megjelenő valamennyi cikket (eredetiben vagy fordításban), minden megjelölt képet, táblázatot stb. szerzői jog véd. Bármilyen másodlagos terjesztést, nyilvános vagy üzleti felhasználású kiadvány kiadó előzetes engedélyével történhet.
A hirdetések a kiadó a legnagyobb körvonalakkal kezel, ám azok tartalmáért felelősséget nem vállal.	Terjesztési, előfizetési, ügyfélszolgálati információk
A lapot a Lepker Rt. előfizetési, előfizetési és egyes számítástechnikai szakirányok terjesztik. Előfizethető a kiadó terjesztési osztályán, az Intet (licenstul) (266-0000 9-20 óra között), a postai kézbesítéssel (06-90-444-4444), illetve a terjeszt@idg.hu címen. Fax: 393-3400 (Előfizetés díj egy évre 14 980 forint, NI évre 7920 forint, nyugdíj évre 3310 forint).	Lapunkat a MATESZ auditsza
Olvasóink szokásait a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NKH) ellenőrzi.	
	GfK Ipsos print-audit

AKTUÁLIS

ESEMÉNYNAPTÁR

MÁRCIUS 28. – ÁPRILIS 6.

Március 28., Budapest • Exchange Server 2007 és Forefront Workshop • www.microsoft.huCOMPUTERWORLD
FÓRUMMárcius 29., Budapest • Könyvvitel és vállalatirányítás fórum • events.computerworld.huMárcius 29., Budapest • Nagy felbontású televízió technológiája • www.its.huMárcius 30., online • Hatékony permédelem – átfogó előadás informatikai vezetők részére • www.microsoft.huÁprilis 3., Budapest • Kötetlen beszélgetés az SAP Business One lehetőségeiről • www.e-buac.huÁprilis 3–4., Budapest • Call Center Módszertan Intenzív Szeminárium sorozat – III. Modul • www.itr-hu.comÁprilis 3–6., Budapest • Systems Integration Project Expert • www.itr-hu.com

TOVÁBBI ESEMÉNYEK

www.computerworld.hu/esemenynaptar

Távközlés

Olcsó nyaralás (mobiltelefonnal)

A mobilszolgáltatókkal és az EU-államok távközlési minisztereivel folytatott megbeszélések után Viviane Reding, az Európai Bizottság biztosa bejelentette: a roamingdíjak korlátozásának bevezetése után a mobiltelefon-használók legfeljebb nettó 0,50 eurót fognak fizetni percenként a külföldről indított, illetve ott fogadott hívásokért. – Ha minden a terv szerint megy, akkor a vonatkozó szabályokat már júniusban elfogadják – szögezte le Viviane Reding.

Jelenleg több barangolási díj van érvényben attól függően, hogy a külföldön lévő mobiltelefon-előfizető az adott országon belül hív fel egy helyi számot vagy hazatelefonál. A mobilszolgáltatókat tömörítő GSM Association adatai szerint tavaly a roamingdíjak átlaga 0,62 euró volt percenként.

Viviane Reding nem tért ki arra, hogy a fél euróban maximálандó díj melyik típusú hívásra vonatkozna, csupán annyit közölt, hogy a végső döntés

nyomán ennél alacsonyabb összeg is születhet, mivel az Európai Parlament képviselői – akik majd jóváhagyják a tervezetet – inkább egy 0,42 eurós díjat támogatnának. Az EU soros elnöke, Németország is a Reding által javasolt 0,50 eurós limitet javasolja a külföldről indított hívások esetében, míg az ott fogadottakra 0,25 eurós maximális díjat tartana elfogadhatónak. Ezzel szemben például a Vodafone legfeljebb 0,60, illetve 0,30 euróra csökkentené a díjakat.

– Habár a szolgáltatók roamingdíj-csökkentésről beszélnek, ez nem más, mint porhintés – véli a BEUC, az Európai Fogyasztók Szervezete. Az alacsonyabb díjak gyakran csak korlátozott ideig érvényesek, és külön előfizetési díjat kell fizetni értük, mutat rá a szervezet. A GSM Association korábban azt hangoztatta, hogy nincs szükség a roamingdíjak mesterséges szabályozására, mivel a piaci verseny hatására úgyis csökkennek az árak. **FEA**

SZEMÉLYI HÍREK

Richard Schlauri

Április 1-jétől a Fujitsu Siemens Computers új IT Product Services (ITPS) üzletágának globális vezetője és alelnöke Richard Schlauri. Az elektrotechnikai mérnök végzettségű szakember 2006 áprilisa

óta dolgozik a cégnél, a végrehajtott tanács tagja.

Hosszú Sándor

Március 15-től a Máv Informatika Kft. új vezérigazgatója Hosszú Sándor. Az 54 éves szakember 2003 óta a társaság értékesítési és üzletfejlesztési igazgatója volt. Irányítása alá tartozott

még a marketing-kommunikáció és a tendermenedzsment is.

9. CIO Fórum

Konferencia a hazai és regionális
IT-menedzsmentről

2007. április 26-27.

Hotel Azúr, Siófok

Mottó: Hatékonyság = költséghatékonyság?

Fókusz: Gazdasági változások informatikai hatásai

Ízelítő témáinkból:

- IT „múlt-jelen-jövő” – a közelmúlt reformtörvényei tükrében: kormányzati, felhasználói, szállítói, gazdaságkutatói szemmel
- SOA, mint szemléletváltás – A SOA stratégia elemei, és előnye, irányítás – Governance
- Projektmenedzsment – módszertan, sikerkritériumok
- Mit tehet a CIO a projektek sikeréért?
- TOP 10 fenyegetettség, IT-biztonsági kockázatok – Melyek a közelmúlt /jelen/ jövő legkritikusabb veszélyforrásai?
- Outsourcing kontra Insourcing – divat vagy „hatékonyság” trend? Melyek a kihelyezések legfőbb kockázatai?
- IT-fejlesztések a versenyképesség szolgálatában – Források nemcsak kkv-nak! Ki lesz a valódi nyertese az ÜMFT-nek?

A konferencia részvételi díja [szállással]:

2007. április 11-ig: 78 000 Ft + áfa

2007. április 12-től: 98 000 Ft + áfa

Tavalyi résztvevőknek, CIO-knak és az államigazgatási szektorban dolgozóknak: 58 000 Ft + áfa

Jelentkezési határidő:

2007. április 25., 12 óra

Bővebb információ és jelentkezés: www.cioforum.hu, www.fn.hu/konferencia

Telefon: 06-1-437-1414, fax: 06-1-437-1470

E-mail: konferencia@sanomabp.hu

Gyémánt fokozatú támogató:

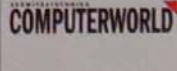
Platina fokozatú támogató:

Fővédnök:

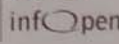
Kiemelt médiatámogató:

Médiatámogatók:

Szervezők:

AKTUÁLIS

A visszaszámlálás befejeződött...

Az EPLAN Software & Service GmbH 2006 áprilisában, Hannoverben mutatta be a több mint ötven országban forgalmazott termékük, az EPLAN erősáramú és irányítástechnikai CAD-rendszer legújabb verzióját. Az EPLAN Electric P8 forradalmian átalakult a korábbi verziókhöz képest.

A Nyugat-Európában már fél éve megvásárolható új EPLAN rendszer magyar nyelvű változatának bemutatására – amely a március végi REGULA kiállításon már megvásárolható – 2007. március 13-án, a Danubius Thermal & Konferencia Hotel Hélia Szállodában egy egésznapos, reprezentatív körülmények között megtartott EPLAN konferencia keretében került sor, ahol a kizárólagos hazai forgalmazó, a CAE – PLAN Mérnöki Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. egyúttal az EPLAN magyarországi megjelenésének 15. születésnapját is ünnepelte.

Az EPLAN Electric P8 alapja egy új platformtechnológia, amely 100 százalékos adatátvitelt biztosít az EPLAN 5 és az EPLAN 21 rendszerekből. A szoft-

ver kompromisszumok nélkül elégti ki a felhasználói igényeket, és biztosítja, hogy az EPLAN 5 vagy EPLAN 21 használói a saját, megszokott munkamódszereiket kövessék. A szoftver műszakilag forradalmi újdonságokat kínál, ezek elsősorban a funkcionalitás sokszínűségében nyilvánulnak meg, valamint abban, hogy a tervezés folyamán bármikor átválthatunk a grafikus és az objektumorientált működési mód között. Ez biztonságot ad a szoftver kezelése során, és gyorsabb eredményeket, a mérnöki tervezés folyamatában.

Moduláris felépítése emellett horizontális és vertikális bővítésekre is lehetőséget biztosít. Az új verzióban például megoldották, hogy a villamos, fluid és műszeres tervezőrendszerek közvetlenül kommunikáljanak egymással. A platform funkcionális blokkokból épül fel, amelyeket mindegyik szakterület felhasznál. Ilyen például a felhasználói programozó interfész (API) vagy a projekt- és felhasználói jogosultságok adminisztrátora, valamint a revíziókezelés. ■

CÉGINFO HÍRMOZAIK

Az OKI Printing Solutions 2007.

március 6-án leszállította egymilliomodik színes, digitális LED-lapnyomtatóját. A nevezetessé vált készülék, egy A/4-es nyomtató a díjnyertes C3400-as sorozatból, a vállalat thaiföldi üzemében gördült le a gyártósorról. A gyáregység egyébként az OKI globális termelésének közel 50 százalékát adja. Az egymilliomodik színes lapnyomtató leszállítása mellett az OKI Printing Solutions eddig összesen több mint 7 millió mono lapnyomtatót, 22 millió tús mátrixnyomtatót és több mint 100 millió darab festékszalagot értékesített világszerte. A jelentős eredmények háttérében az a vállalati filozófia áll, hogy a cég elsősorban az üzleti felhasználók igényeinek megfelelően fejleszt ki és kínál széles körű nyomtatási megoldásokat. ▽

Az Infor hivatalos partnere lett az üzleti és pénzügyi megoldásokat forgalmazó LLP Csoport, amely a közép-kelet-európai régióban működik. Az LLP Csoport megalakulása óta az angliai Systems Union által kifejlesztett üzleti és pénzügyi szoftvermegoldás, a SunSystems hivatalos képviselője a régióban. A tavalyi év során az Infor nagyszabású akvizíció-sorozatát hajtott végre, amelynek keretében felvásárolta többek közt a Systems Union Csoportot. A felvásárlással az LLP a közép-kelet-európai térség első számú Infor/partnere lett. Az Infor az akvizíciókkal kiterjesztette integrált vállalati szoftvermegoldásából és a piacvezető független megoldásokból álló portfólióját, amely a vállalatirányítási rendszerek mellett, pénzügyi és üzleti-intelligencia-alkalmazásokat is tartalmaz. Az Infor-család tagjaként az LLP is szélesíteni akarja termékkínálatát annak érdekében, hogy a meglévő és potenciális ügyfeleinek nagyobb termék- és szolgáltatásválasztékot kínálhasson. ▽

A T-Systemshoz tartozó Integrált Rendszerház 2007. március 1-jével Mic-

rosoft Gold Certified Partner minősítést szerzett. A Microsoft Gold Certified Partnerek a Microsoft legmagasabb szintű megoldásszállító partnerei. E cégek jellemzően magasabb szintű ügyfélkiszolgálással és kedvező licenckonstrukcióval állnak a megrendelők rendelkezésére. A Microsoft rendszeresen ellenőrzi partnereit, hogy a cégek megfelelnek-e az egyes kompetenciák követelményeinek, ez esetben a Gold Certified Partneri címmel. A Microsoft így éri el, hogy csak a legjobbak kaphassák meg a legmagasabb szintű partneri minősítéseket. ▽

A tavalyi évben 12 százalékkal növelte outsourcing ügyfeleinek számát a több mint 60 ezer magyarországi munkavállaló bérét számfejtő NEXON. A humáninformatikai piacot vezető cég árbevétele ugyanakkor 16 százalékkal növekedett. Ennek mintegy 40 százaléka már bérügyviteli outsourcingból származik, amelynek részese a teljes portfóliójából az előző évhez képest 16 százalékkal lett több. A NEXON forgalmának 41 százalékát továbbra is a bérügyviteli rendszer adja. A nexONBÉR szoftvert a vállalat olyan új ügyfelekkel vette be, mint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, az ELTE Állam és Jogtudományi Kara vagy a Zollner Elektronika. ▽

A Sun Microsystems a San Franciscóban megrendezett 2007-es Games Development Conference játékkészítési konferencián bejelentette, hogy nyílt forráskódúvá teszi az online játékokhoz készült Darkstar Projekt nevű, úttörő jelentőségű kiszolgálóplatformját. A vállalat ezzel egyidejűleg azt is közölte, hogy a jelentkezők előtt nyitva áll a Darkstar Playground nevű kezdeményezés is, amivel a fejlesztők különféle – egyetlen kiszolgálóplatformról felügyelt – játékokat hozhatnak létre. ▽

REGISZTRÁLJON!

Ha szeretné hétről hétre figyelemmel követni az IT-szakma legfrissebb eseményeit, ha szeretné, hogy a legfontosabb szakmai résztvevőkhöz eljussanak az Ön cégével kapcsolatos információk, ne habozzon; regisztráljon a ceginfo.computerworld.hu oldalon!

Computerworld Céginfo – Tudjunk többet egymásról!

Visszaforduló grafikus vagy objektum orientált felülettel, extrémül dinamikus technológiával és teljes automatizálással az EPLAN 5 és 21 rendszerre irányítja az EPLAN Electric P8 képernyő a jövő dimenzióját a villamos mérnök tervezésben!

SZENZÁCIÓS ÚJDONSÁGI!

ePLAN[®] electric 8

Az **ÚJ CAE - ALKALMAZÁS** még több meglepetést rejt!

MÁR **15** ÉVE **ePLAN**

ePLAN[®] Engineering

CAE PLAN Kft.

A nagyjavaszerés megkezdésének időpontja 2007. március 13.

H - 2045 Tüskefalvi, Tó park - Ipari park, T: 23-518-423.
T/F: 23-518-558. Mobil: 30-9471-555. info@eplan.hu, www.eplan.hu

Cégesemények

Részvénytársasággá alakul a Delta

A Delta Elektronika Kft. július elsejével Delta Informatika Zrt. néven zártkörű részvénytársasággá alakul, melynek 3 fős igazgatóságát Szalontai István, Brandhuber István eddigi tulajdonosok és Czákó Ferenc, a Synergon Informatika Nyrt. volt résztulajdonosa és elnöke alkotja majd. Czákó Ferenc vásárlás útján 15 százalékos tulajdonrészt szerez a kialakuló részvénytársaságban, miközben Szalontai István és Brandhuber István egymáshoz viszonyított tulajdoni aránya nem változik. – A tulajdonrész vételárát a felek üzleti titokként kezelik – jelentette be Szalontai István, a Delta többségi tulajdonosa.

Az idén 20 éve alapított Delta Elektronika Kft. 2006-ban 22 százalékkal növelte árbevételét, s ez jelentősen túlszárnyalja az informatikai piac bővülési ütemét. Az előzetes adatok alapján a társaság árbevétele a tavalyi évben meghaladta a tíz és fél milliárd forintot, és az adózott eredménye is 200 millió forint felett alakult. A Delta valamennyi üzletága jól teljesített: to-

vábbra is jelentős az irodatechnika és a számítástechnikai üzletágak eredménye, az ipari elektronika pedig a legdinamikusabban fejlődő üzletággá vált.

A Delta Elektronika Kft. kis-, közép- és nagyvállalati ügyfelei számára komplex informatikai és ügyviteli megoldásokat szállít, tevékenysége a rendszerintegráció, az informatikai tanácsadás, az outsourcing, az IT-audit, a vállalati, ügyviteli és dokumentumkezelő rendszerek, az adatkommunikáció, a hardver- és szoftverértékesítés, a szerviztevékenység, valamint a hálózati másoló- és nyomtatórendszerek területére egyaránt kiterjed. Brandhuber István a *Computerworld* kérdésére elmondta: a Delta saját fejlesztésű termékeivel – így például automatikus távleolvasó rendszerével, szoftvereivel –, illetve a háttértárolók tervezése terén meglévő, a régióban egyedülálló kompetenciájával külföldi piacokon is szeretne megjelenni; céljuk, hogy néhány év alatt 8-10 százalékos exporthányadot érjenek el. ▀

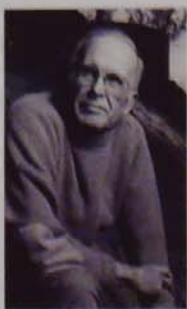
Számítógép-történelem

Meghalt a Fortran atyja

John Backus, az első széles körben használt programozási nyelv fejlesztő-csapatának vezetője 82 éves korában elhunyt.

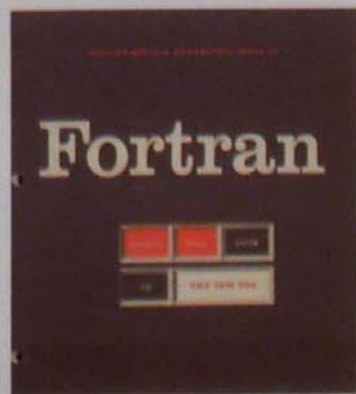
John Backus karrierje 1950-ben kezdődött, az IBM-nél. Akkoriban programozóként az volt a feladata, hogy találjon megoldást a számítógép-programozás egyszerűsítésére. Munkaadója megbízta, hogy indítson el egy ilyen irányú kutatási projektet, és toborozzon fejlesztőcsapatot ennek megvalósítására. Hét évvel később munkájuk meghozta az eredményt: megszületett a Fortran programnyelv.

A Fortran lehetővé tette, hogy a tudósok és mérnökök olyan nyelvet használja-

nak programozáshoz, amely ismert matematikai kifejezéseken alapul. A Fortrant a tudományos társadalom gyorsan elfogadta, és még ma is használják. Sőt ma is az ebben használt fordítóprogram alapján tervezik a fordítóprogramokat.

John Backus 1991-es nyugdíjazásáig az IBM-nél dolgozott. ▀

Lufthansa Systems

We create systems...

from perfect elements

Every person has goals – professional and personal ones. We would like to help you achieve yours, because we understand that satisfied people are a company's most important capital. This applies to both our customers and our employees.

If you would like to combine airline and ground traffic know-how with the most exciting innovations that the 21st century has to offer, come and be part of our team! With our current job offers, you will always find the latest offers, for which you can apply directly. Visit job.lhsystems.hu and send your application now.

Lufthansa Systems Hungária Kft.

MOM Park Centrum „A” Irodák
H-1103 Budapest, Aikotás u. 53.
Telefon: 887-2900
Fax: 887-2977
Portál: job.lhsystems.hu
Web: www.lhsystems.hu

Lufthansa Systems

Thinking in new dimensions.

AKTUÁLIS

Könyvelőprogramok

A pénz számít

A mikrovállalatok közel fele még mindig papíron vezeti pénzügyeit – derült ki az angliai KashFlow, egy online szolgáltatás formájában elérhető könyvelőprogramot fejlesztő cég felméréséből. Nem meglepő, hogy a megkérdezett vállalkozók több mint harmada úgy érzi, ez a foglalatosság túl sok időt rabol el tőle.

A nagyobb áttekinthetőség és hatékonyság mellett a szabályozottságot is eredményező könyvelőprogramok mellőzése könnyen helytelen pénzügyi gyakorlat kialakulásához vezethet. Az Egyesült Királyságban évente több mint százezer kis- és középvállalat szűnik meg ilyen okból – a vállalatok 70 százalékánál ez még a működés első évében bekövetkezik.

Reális trendek

Az IDC Hungary nem méri a hazai szoftverpiacnak ezt az alulreprezentált szegmensét – tudtuk meg Marosvári Gábortól, a piacutató cég vezető elemzőjétől, aki szerint az említett adatok magyarországi viszonylatban még rosszabbak lehetnek.

– A hazai mikrovállalatok, meghatározásunk szerint a legfeljebb 10 főt foglalkoztató cégek körében, ezen belül különösen a családi és magánvállalkozások esetében a könyvelőszoftverek mellőzése anyagi okokra is visszavezethető – fogalmazott Marosvári Gábor –, azonban ennél is nagyobb korlát a szükséges informaticai, felhasználói kultúra, sőt sok esetben magának a PC-nek a hiánya. Ha belegondolunk, hogy a magyarországi háztartások mindössze 38 százalékában található egyáltalán PC, akkor a könyvviteli alkalmazással telepített gépek aránya ennél lényegesen kisebb lehet.

Nyugat-Európában és főleg Észak-Amerikában a mikrovállalatok igényeit le-

fedő könyvelőprogramok az interneten elérhető szolgáltatás formájában is jelen vannak. Ez az alkalmazáscsomag (ASP) modell Magyarországon is megjelent, de elsősorban a kis- és középvállalatokat célozza – hangsúlyozta Marosvári Gábor, aki szerint a mikrovállalatok körében ismét csak kulturális és infrastrukturális akadályai lehetnek egy ilyen szolgáltatás igénybevételének.

Az angolszász nyelvterületen a kisebb vállalatok olyan alkalmazásokat is bevezethetnek, mint a Microsoft Office Accounting 2007 vagy a Microsoft Money. Ezeket azonban jellemzően nem lokalizálják a világ más piacain, mivel a számviteli törvények országoként igen eltérőek és gyakran változnak: ilyen körülmények között a lokalizált szoftver folyamatos frissítése és támogatása az Egyesült Államokhoz képest kisméretű piacokon nem kínál üzleti lehetőséget. Marosvári Gábor szerint ezen a téren rövid távon nem is várható számottevő változás.

Money, money

– A Microsoft Money a lakossági piacra szánt termékeket fejlesztő üzletágunkhoz tartozik, ahol a szoftverlokalizálási program a legkevesebb alkalmazásra terjed ki – mondta kérdésünkre Pozsony Balázs, a Microsoft Magyarország infómunkás üzletágának vezetője. – Besorolásának megfelelően a Money elsősorban a család pénzügyeinek kezelésére szolgál, bár van

olyan verziója is (Money 2007 Home and Business), amely a mikrovállalatok igényeit is lefedi. Európai lokalizálásának valószínűségét az említett tényezőkön túl az is csökkenti, hogy számos szolgáltatása a Microsoft üzleti partnereivel kötött megállapodásokat feltételez.

A Microsoft Office Accounting 2007 lényegében az Office irodai alkalmazáscsomaggal integrált, lemeretezett könyvelőszoftver, amelyet a Microsoft Business Solutions üzletágának szakemberei a Dynamics NAV kisvállalati ERP-rendszer alapján készítettek. Azonban ez is elsősorban Észak-Amerikában érhető el, európai forgalmazása várat magára. Pozsony Balázs szerint ez esetleg 2-3 év távlatában változhat. A Microsoft Office új verziójának megjelenése a szoftverlokalizálás újabb hullámát fogja elindítani, amely az MS Office Accountingra is kiterjedhet.

Helyismeret extrákkal

A hazai szoftverfejlesztő cégek könyvelő-, számlázó, raktárkezelő stb. programjait csomagba integrálják és a kis-, illetve középvállalatok igényeinek megfelelően fejlesztik, így azok inkább a multik ERP-rendszereivel versenyeznek. A legsikeresebbek közülük a helyi viszonyok kiváló ismeretének és az ezekre szabott, extra funkciókat, szolgáltatásokat megvalósító fejlesztéseiknek köszönhetően kitartó és eredményes piaci jelenlétük.

A fennállásának huszadik évfordulóját ünneplő Cobra Computer Kft. kínálatának középpontjában a CobraContoWin+ ügyviteli programcsomag áll, amely több ezer hazai szervezet és néhány multinacionális cég leányvállalatának munkáját támogatja. Moduláris jellegének köszönhetően ágazatfüggetlenül alkalmazható, főleg a versenyszférában működő kis- és nagykereskedelmi vállalkozások, könyvelőirodák, termelő és szolgáltató cégek használják. Az alapszolgáltatásokon túl olyan speciális funkciók választhatók a program-

hoz, mint például az INTRASTAT beállítás (az uniós országokkal nemzetközi kereskedelmet folytató vállalkozások számára előírt havi bevallás elkészítéséhez) vagy az APEH-engedélyes, pénztárgyvezérelt kiskereskedelmi megoldás a bolti vevőforgalom lebonyolítására, továbbá a mobil vonalkódos adatgyűjtő eszközök támogatása és az SMS-körlevelek küldését lehetővé tevő CobraSMS rendszer.

Ugyancsak a kis- és középvállalatok teljes adminisztrációjának támogatására alkalmas egy másik, évtizedes múltú programrendszer, a ProGen Kft. által fejlesztett Nagy Machinátor. A több mint másfél ezer hazai cégnél bevezetett rendszer a pénzügyi folyamatok kezelésén túl magában foglalja a tárgyeszköz-nyilvántartást, a bérszámfejtést és a készletgazdálkodást is. Támogatja több folyamat egy lépésben való kezelését, értékesítéskor például a számla mellett elkészíti a raktári és pénztárbi- zonylatokat is. A fontosabb adóbevallások – ABEV, áfa, bér- és járulékbavallások – elektronikus úton tölthetők ki a rendszerből, amely a home banking szolgáltatásokkal is integrálható. A Nagy Machinátor extra szolgáltatásai közé tartozik a mátrix- és blokknyomatok, valamint az ismeret- tebb pénztárgépek kezelése, továbbá az ügyfélszolgálati és személyes kapcsolattartói rendszerszervező támogatás. A ProGen szerint a rendszer nem igényel komoly hardvererőforrást, és Windows 95-től felfelé a Microsoft operációs rendszerének valamennyi verzióján fut.

Az ilyen rendszerekhez magukat túl kicsinek ítéelő magyarországi mikrovállalatok azonban ma még jellemzően könyvelőcéget, nemritkán könyvelő ismerőst bíznak meg bevallásaik elkészítésével. Pedig egy könyvelőprogram alkalmazása még ilyen fellállásban is előnyös. Ha az adatokat nem kell manuálisan felvinni a könyvelő cég rendszerébe, a bevallások rövidebb idő alatt elkészülnek, így a könyvelői díj is alacsonyabb lehet. ■

CobraSMS rendszer*

Üzenjen gyorsan, kényelmesen!

Jellemző felhasználási területek: szervizek, autószoftverek, kölcsönzések, könyvtárak... és szinte mindenhol!

Részletes információk: www.cobra.hu

- ▶ Egyedi és sablon SMS üzenetek
- ▶ Személyes tájékoztatás akciókról
- ▶ Üzleti ajánlatok küldése
- ▶ Elküldött, bejövő, sikertelen SMS-ek naplózása
- ▶ Számlaegyenleg, fizetési felszólító SMS generálása

CobraContoWin+ programból

1134 Budapest, Róbert Károly krt. 59.
Tel.: (1) 577-0100 Fax: (1) 577-0199
conto@cobra.hu www.cobra.hu

*Inklúzió vagy felhasználói programba integrálható számítógépes program + GSM modem

progen

MÉRNÖK FEJLESZTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

Központ: 1118 Budapest, Rétköz u. 2
Telefon: 481-9000 • Fax: 481-9001
E-mail: info@progen.hu

Kirendeltségek: Debrecen, Pécs, Szeged.

Nagy Machinátor 2.5, sERPa és SAP Business One

integrált vállalatirányítási rendszerek, kis- és középvállalatok teljes adminisztrációjának elvégzésére.

Előnyök:

- Stabill cég, hosszú távú partnerkapcsolat
- Egyéni igényeit is megvalósítjuk
- Folyamatos jogszabálykövetés
- Személyes konzulensi segítség
- Telefonos tanácsadó szolgálat
- Bérlehető program

Modulok:

- Vevő- és exportanalitika
- Szállító- és importanalitika
- Bankanalitika
- Pénztáranalitika
- Adó
- Főkönyv
- Tárgyi eszközök
- Témaelszámolás
- Bérszámfejtés
- Likviditástervezés
- Készletek
- Rendelés-nyilvántartás
- Kiskereskedelem, számlázás
- Speciális modulok

www.progen.hu

2007.03.27.

FÓKUSZ

Star Wars-őrület a CeBIT-en

Meglátogatta a CeBIT-et Darth Vader és az R2D2 robot is – a Nikko Home Electronics Star Wars-őrületre szakosodott leányvállalata jóvoltából. Bárki kipróbálhatta a fényszabályt és a kis robotot, ha nem zavarta, hogy egy az eredetihez megtevesztésig hasonló, óriási

si Darth Vader vizslat a környéken. Star Wars-rajongók máris kezdenek kurgatni, ha meg akarják szerezni a Nikko sorszámozott játékszereit. Szinte olesón, már 300 euró körüli áron hazavihetjük saját R2D2 csipogórobotunkat – a fényszabályval együtt.

computerworld.hu/cikkek/r2d2 ▶

Osszeállította:
SAMU JÓZSEF

Huszonegyedszerre

Minden évben márciusban a németországi Hannoverben tartják Európa legnagyobb számítástechnikai seregszemlét. A CeBIT 2007. március 15-én nyitotta meg kapuit. Az idén 21 éves kiállítás évről évre zsugorodik, de még szolgál érdekességekkel.

Az elmúlt pár évben minden CeBIT-ről szóló beszámolóinkat ugyanazzal kezdjük: a CeBIT szemlétől most zsugorodik. Sajnos ez 2007-ben sem volt másként. Az idén huszonegy éves „Centrum für Büro und Informationstechnik” története során minden évben növelte a kiállítók és látogatók számát, a kiállítás alapterületét – egészen 2004-ig, amikor először állítottak ki kétszázal kevesebben az előző évhez képest. A CeBIT egy ideje már ott hont ad a World Cyber Games európai népszerűsítő „turnéjának” is, ahol nagyjából azok csapnak össze Európából, akik majd a világjátékok döntőjére is kiutaznak. Ez az esemény az idén is színesítette a kiállítást, csak már SEC-nek, azaz Samsung European Championshipnek hívják. Fizikai valójában ez

sok számítógép hálózatba kötve, nagy alapterületen, az összecsapásokat pedig óriási kivetítőkön jelenítik meg a közönségnek. Korábban ezen a területen is kiállítók voltak.

Persze világszerte csökken az érdeklődés a számítástechnikai kiállítások

rületen kiállító) cégek maradtak távol, mint a Nokia vagy a Benq, és olyanok, mint a Ulead, a VIA vagy a Plextor, amelyek ugyan kisebb területen állítottak ki, de mindig érdekes és izgalmas témával szolgáltak. Sőt a számok azért is meglepőek, mert a két ruhásszek-

Az a benyomásunk, hogy nagyon közel – mindössze pár évnnyire – vagyunk attól,

iránt. Bár a számok alapján nem tűnik úgy, mintha a kiállítás jelentősen zsugorodna, hiszen az idén 6059 kiállító érkezett 77 országból – szemben a tavalyi 70 ország 6200 kiállítójával –, most azonban olyan jelentős (és nagy alape-

hogy a patinásnak mondható kiállítás elérje azt a „kritikus tömeget”, amikor már annyit veszít méretéből és érdekességéből...

rény méretű standocsán kiállító parányi cégek is egynek számítanak a statisztikában, éppen úgy, mint a már említett, óriási alapterületen megjelenők.

A látogatók számával kapcsolatban az volt a benyomásunk, hogy sokkal ke-

vesebben mentek el Hannoverbe, mint tavaly. A rendezők zárójelentése azonban mást mutat, az idei kiállításra mintegy 10 százalékkal többen voltak kíváncsiak, mint a tavalyira. Összesen mintegy 480 ezren látogattak ki a CeBIT-re. Persze ez önmagában nézve nem ad pontos képet, hiszen ebbe azokat a srácokat is beleszámítják, akik csak a SEC miatt látogatnak ki a vásárvárosba. Az a benyomásunk, hogy nagyon közel – mindössze pár évnnyire – vagyunk attól, hogy a patinásnak mondható kiállítás elérje azt a „kritikus tömeget”, amikor már annyit veszít méretéből és érdekességéből, hogy szerepét elkerülhetetlenül olyan rendezvények veszik majd át, mint a Computex Tajpejben, Tajvanon, vagy a 3GSM kongresszus Barcelonában. A CeBIT hosszú távon csak akkor élhet tovább, ha valamilyen tekintetben szakosodik, mint például a Computex, amely egyértelműen a hardverről, egészen pontosan az ázsiai komponensgyártók által felvonultatott kínálatról szól.

Patinás nevek újdonságokon

A CeBIT-es újdonságok bemutatásának sorát egy régi, patinás márka reanimálásával kezdenénk – már csak azért is, mert tudjuk, hogy nemcsak a mi szívünk környékén indukál furcsa melegséget a Commodore logó. Mint arról a *Computerworld* weboldalán beszámoltunk, bő egy héttel a CeBIT előtt a Commodore Gaming bejelentette, hogy a legendás logóval és márkánévvel PC-t dob piacra, kifejezetten a játékos szerető közönség számára. Akkor mi az amerikai Alienware-hez hasonló, az image-re építő, játékos hangolt gépekre számítottunk, és sejtésünk beigazolódtott. A cég négyféle, Intel-alapú, játékos hangolt konfigurációt kínál. Ami egyedivé teszi őket, az a 28 centiméteres hűtőventilátor a torony kivételű gépházak belső oldalán, a gépekhez grátis kínált Commodore 64 emulátor (amelyhez ötven klasz-

szikus játékok is mellékelnek), de leginkább a negyvennél is többfajta festés. A marketingötlet zseniális, hiszen éppen a legnagyobb vásárlóerőt képviselő, azaz a mai harmincas korosztály kötődik a legjobban a „C=” logóhoz. Európa egyes piacain még a tavasszal felbukkannak majd az előre telepített Vistával és két év garanciával forgalmazott Commodore gépek. Egyes források szerint már folynak a tárgyalások arról, hogy Magyarországon is kaphatók legyenek ezek a csúcskategóriájú, ám minden bizonnyal drága gépek, de nagy kérdés, hogy mekkora szelet jut majd nekik a hazai, s az arra hiperérzékeny piac tortájából.

Hivatalosan is bejelentették azt a néhány hete lezajlott akvizíciót,

amelynek keretében a Schneider Electric befejezte az American Power Conversion (APC) felvásárlását. A szünetmentes áramforrás-rendszerek piacának egyes területein egymás konkurenseként ismert APC és MGE UPS Systems így létrehozta a piac vezető vállalatát a szünetmentes áramforrások és hűtési rendszerek területén. A két cég ereje teljében, piaci megfontolásból és nem anyagi nehézségek miatt egyesült. A bejelentés alkalmával elhangzott prezentációban az APC képviselője hangsúlyozta az áramellátás problémájának fontosságát. Az internetellátottság növekedésével hatványozottan szaporodó adatközpontok, szerverek költségeinek ma már jellemzően 40 százalékát adja az elektromos áram díja. A korszerűtlen, rossz hatásfokú, kiöregedett szünetmentes rendszerek továbbfejlesztés hiányában az egyre növekvő internetes infrastruktúra leggyengébb pontjai. A cég éppen ezért továbbra is lát növekedési lehetőségeket a piacon, hiszen a szünetmentes rendszerek és azok hűtőrendszerének fejlesztése nélkül valóban összeomlana az internet – csakhogy nem az adatátviteli, hanem az áramellátási és hűtési problémák miatt. Továbbra is mindkét név alatt jelennek meg termékek. Az MGE Office Protection Systems – az MGE leányvállalata – a 2 kVA alatti kategóriában kínál majd irodai védelmi megoldásokat, továbbra is versenyezve az APC termékeivel. Az új közös APC MGE név alatt ugyanis nemcsak nagyvállalati megoldások kaphatók majd, hanem az APC belépőszintű termékei is.

„Az általános, a tömegeket célzó kiállítókkal szemben az IND Group nagy várakozással nézett a hannoveri kiállítás és vásár elé, hiszen szakmai partnerei kivétel nélkül ott tájékozódtak az újdonságokról – mondta *Vinnai Balázs*, a cégcsoport ügyvezető igazgatója. – Cégünk számára mindig az év egyik csúcspontja a CeBIT, ahol nemzetközi ügyfeleinkkel rendszeresen hatékony tárgyalásokat folytatunk.”

A tavalyi CeBIT óta eltelt egy év eseménydús volt a cég számára: a folyamatos fejlesztések, az ügyfélszám bővülése és az alkalmazottak számának növekedése mellett új irodát nyitott Münchenben, így Európában már ötre nőtt képviselőinek száma. Az elmúlt időszakban az IND Group nemcsak Európában, hanem a közel-keleti régióban is jelentős sikereket ért el: az Iráni Tejarat Bank ügyfelei idén februártól az IND Group online banki csatornáin keresztül is intézhetik pénzügyeiket. A fejlesztés a régió első internetbankjainak egyike.

Nem hinnénk, hogy újat mondunk azal, hogy a komponensgyártók – legyen szó akár alaplapokról, akár grafikus kártyákról – nem a csúcskategóriájú termékek eladásából, hanem a belépő szintből és a középkategóriából élnek. Csakhogy ebben a piaci szegmensben papírvékonyaságúra szűkültek az árresek. Az egy kézen összeszámálható GPU- és lapkakészletgyártók minden döntése és új termékbejelentése a kis cégek életét vagy halálát jelentheti.

Amire mindenki számított, hogy az ATI/AMD és az NVIDIA a CeBIT-en rukkol elő az új, már DirectX 10-kompatibilis termékeivel. Ezzel szemben sem az R600, sem a G84/G86 alapú kártyákat nem mutatták meg be a gyártók, mert mindkét cég elcsúsztatta a GPU-k piacra dobását. Pontosabban... A sajtónak a színpad mögött a legtöbb gyártó bemu-

„A régi név megint szép lesz?” Commodore PC

Ebben a két árszegmensben a legnagyobb hír, hogy nincs hír. A legtöbb standon olyan grafikus kártyákat – X1900XT, 7600GT, 7300GS, X1300, X1600 – láthattunk, amelyek már egy-

másfél éve a piacon vannak. Amire mindenki számított, hogy az ATI/AMD és az NVIDIA a CeBIT-en rukkol elő az új, már DirectX 10-kompatibilis termékeivel.

Ezzel szemben sem az R600, sem a G84/G86 alapú kártyákat nem mutatták meg be a gyártók, mert mindkét cég elcsúsztatta a GPU-k piacra dobását.

Pontosabban... A sajtónak a színpad mögött a legtöbb gyártó bemu-

tatta a majd csak áprilisban és májusban a boltokba kerülő újdonságokat. Kivéve az MSI-t. A cég ugyanis konkurenseivel ellentétben nyíltan, a standjuk nagyközönségnek is látogatható részén tette közzemlére az ATI/AMD RV6xx, és az NVIDIA GeForce 8600xx/8500xx alapú kártyáit. Csupán annyi „csel” volt a dologban, hogy a pontos típusmegjelölés, illetve a GPU típusának feltüntetése nélkül tették mindezt. Olyan feliratokkal látták el a kártyákat, mint „DirectX 10-es grafikus kártya”. Mit mondhatott erre az egyszerű látogató? Ügyes!

Az eddig is majd' mindent gyártó Asus újabb piaci területre próbál betörni: most éppen a csúcskategóriájú hangkártyák piacára. A Xonar D2X, PCI Express x1 csatlakozójába illeszkedik, és így az végre használható is valamire. A teljesen saját fejlesztésű hangkártya full duplex, 24 bites, 192 kilohertz mintavételi frekvenciára

TUDTA-E? Egy kis hazai

Idén a magyar kiállítók közül az IND Group várta a legnagyobb önálló, közel 50 négyzetméteres standon a CeBIT látogatóit. A banki front-office technológia magyar specialista hatodsor vett részt a világ egyik legrangosabb számítástechnikai kiállításán. Az eddigi évekhez hasonlóan az IND Group kiállítási területe a Bank-Finanz Systeme szakkiallításán az A 17-es csarnokban volt található.

„Az általános, a tömegeket célzó kiállítókkal szemben az IND Group nagy várakozással nézett a hannoveri kiállítás és vásár elé, hiszen szakmai partnerei kivétel nélkül ott tájékozódtak az újdonságokról – mondta *Vinnai Balázs*, a cégcsoport ügyvezető igazgatója. – Cégünk számára mindig az év egyik csúcspontja a CeBIT, ahol nemzetközi ügyfeleinkkel rendszeresen hatékony tárgyalásokat folytatunk.”

A tavalyi CeBIT óta eltelt egy év eseménydús volt a cég számára: a folyamatos fejlesztések, az ügyfélszám bővülése és az alkalmazottak számának növekedése mellett új irodát nyitott Münchenben, így Európában már ötre nőtt képviselőinek száma. Az elmúlt időszakban az IND Group nemcsak Európában, hanem a közel-keleti régióban is jelentős sikereket ért el: az Iráni Tejarat Bank ügyfelei idén februártól az IND Group online banki csatornáin keresztül is intézhetik pénzügyeiket. A fejlesztés a régió első internetbankjainak egyike.

A Samsung második UMPC-je a Q1 Ultra

TERMÉK

Hangfelismerés? Ugyan már!

A CeBIT egyik csendes sarkában egy apró, osztrák cég mutatta be „agy-számítógép csatlakozását” (Brain-Computer Interface). A technológia egy napon forradalmasíthatja azt, hogy hogyan használjuk a számítógépeket, miként játszunk videojátékokkal, vagy éppenséggel azt, ahogy egymással beszélgetünk. Természetesen a BCI nem olvas gondolatokat, hanem apró elektródáival az agy elektromos változásait méri. Használatához kell tanítanunk a szoftvert, amely a működtetésért felelős, hogy agyunk mely részében, milyen elektromos változás je-

lenti mondjuk azt, hogy „balra”. A rendszer betanítása órákat vesz igénybe.

Nem úszósapka! Agy-számítógép interfész

képes. A közzétett specifikáció szerint lejátszáskor 118 decibel, felvételnél pedig 115 decibel jel-zaj viszonyt produkál. Ami pedig a kompatibilitást illeti: Dolby Digital, Dolby Live, DTS Connect és DTS 5.1 szabványoknak felel meg. Bár a hivatalos leírás csak a PCI Express változatról beszél, a standon egy második kártyát is láttunk, amely hagyományos PCI-símba illeszkedik.

esatlakozó látszik, a mellékelt kábelek gondoskodnak arról, hogy akár négy megjelenítőt is illeszthessünk hozzá.

Az adattárolás új útjai

Még tavaly, a Computex kapcsán írtunk először az Intel Robson kódnevű technológiájáról. Az Intel akkor bemutatta a Santa Rosa mobilplatformba szánt újdonságot. A Robson NAND flash me-

APC és MGE: a két logó már együtt a közös standon

A GeCube dual GPU-s X1650XT grafikus kártyáját már láthattuk eddig is, különböző megjelenéseik alkalmával, de legjobb esetben is csak mint prototípust. A CeBIT-en már a vég-

TERMÉK Google mobil

Nem a CeBIT-hez kötődik közvetlenül, de azzal egy időben történt, hogy a Google Spanyolország vezetője megerősítette: készül a Google mobiltelefon. Semmiféle műszaki részletet nem hoztak nyilvánosságra, csupán igazolták az egy ideje már terjedő pletykát.

leges, működő terméket mutatták be. A két GPU-t „belső” Crossfire megoldással összekötő videovezérlő kártya kétszer 256 megabájt memóriát tartalmaz. A két lapka összekötésének célja nyilvánvalóan nem az, hogy „fps-gyilkos” játékkártyát hozzanak létre, hanem sokkal inkább az, hogy egy elfogadható 3D-s teljesítményű kártyával minél több monitort lehessen egyetlen X16-os PCI Express bővítőhely elfoglalásával meghajtani – jelen esetben négyet. Bár a kártyán csak két DVI-

móriát használ hétköznapi merevlemezekkel közösen, hogy HDD-t, azaz Hybrid Hard Disk meghajtót hozzon létre, és ezzel kihasználhassa a Windows Vista két kulcsfontosságú technológiájának előnyét, a ReadyDrive-ét és a ReadyBoost-ot. Az első az operációs rendszer elindulásának idejét csökkenteni nagyjából egy perceről harminc másodpercre azzal, hogy bizonyos állományokat a NAND flash memóriából olvas be a merevlemez helyett, míg a második bizonyos szoftvereket a NAND memóriában tárol, így segíti, hogy azok akár háromszor gyorsabban induljanak el, mint egyébként. A Robson továbbá alkalmas még a Microsoft SuperFetch technológiájával való együttműködésre is, azaz figyeli a felhasználó szokásait, és a leggyakrabban használt programokat szintén a flash memóriában helyezi el. A cég CeBIT-en tartott sajtótájékoztatóján kiderült, hogy a Robson kódnevűből a keresetségben végül Intel Turbo Memory lett. Arra azonban, hogy a Santa Rosa kódnevű Centrino Duo pontosan mikor mutatkozik be, még nem derült fény: változatlanul az a hivatalos információ, hogy „2007 második felében”.

Mobilítás a Samsung szerint

A Samsung már régebben elkészítette a Microsoft Origami PC koncep-

JOG

Rendőrrattak a CeBIT-en

Vámosok és rendőrök egyik-másik cég standjáról olyan készülékeket foglaltak le, amelyek megsértik az MPEG audio lejátszásával kapcsolatos szabványokat. Bár a források nem nevezik meg az érintett céget vagy cégeket, az biztos, hogy az MP3-lejátszókat és hasonló termékeket gyártó Mele Digital Technology Co. Ltd. standján a kiállítás első napján nem

lehetett termékeket látni. A cég képviselői visszautasították, hogy kérdésekre válaszoljanak. Nem ez volt az első eset, hogy Németországban kiállításon foglalt le termékeket a rendőrség és a vámhivatal. 2006 szeptemberében például a berlini IFA kiállításon, a SanDisk standján jártak egyenruhások – és nem távoztak üres kézzel.

ciójának saját értelmezését, a Q1-et. A CeBIT-en már egyenesen a ráncfelvarrott változatát mutatták be az Ultra Mobil PC-nek. Az újdonság, amely a blikkfingos Q1 Ultra nevet kapta, könnyebb lett, mint az előző, kicsit össze is zsugorodott, ugyanakkor akkus üzemideje megnőtt. Változtattak a kezelőszervein is, kettesosztott QWERTY billentyűzet került rá, amelynek apró gombocskáinál azonban sokkal használhatóbbnak tűnik az érintésérzékelő kijelzőn pötyöggethető virtuális klaviatúra. Héthüvelykes kijelzőjének maximális felbontása 1024x600 kép-

Az apróság lételeme a kommunikáció, így 10/100-as Ethernet vezérlője, Bluetooth és „g” Wi-Fi csatlója, valamint HSDPA modulja is van. Ellátták mikrofonnal, hangszórókkal, két kamerával – egy 0,3 és egy 1,3 megapixelessel –, sőt ujjlenyomat-olvasóval is. Májusban kerül majd az üzletkebe. A Samsung tervezi GPS-alapú navigációs rendszerrel, illetve DVB-T digitális tévévevővel felszerelt változat forgalmazását is. A készülék ára még nem ismert.

Összegzés

Korai lenne a CeBIT-et temetni, hiszen még mindig Európa legnagyobb

Négy monitor egyetlen kártyával. Két GPU-s X1650-es kártya a GeCube-tól

pont, fényerőssége pedig 300 candel-la/négyzetméter. A 690 grammos apróság négycellás akkujával 3,5 órát működik, míg a hatcellással akár 6,8 órát is. A Windows Vista Home Premium operációs rendszerrel szállított Q1 Ultrában alacsony feszültségű Intel mobilprocesszor dolgozik, 1 gigabájt DDR2 memória mellett. 60 gigabájtos beépített merevlemez van, de USB 2.0-s kapukon keresztül gyakorlatilag bármi hozzáköthető, beleértve az optikai meghajtókat is.

ilyen jellegű seregszemléje, amely változatlanul bővelkedik érdekességekben. Egyszerűen csak úgy érezzük, most van itt az ideje annak, hogy a szervezők észrevegyék: ha meg akarják őrizni a rendezvény vonzerejét, akkor valamilyen irányba el kell vinniük, szakosítaniuk kell a kiállítást. Hogy ezt nem csak mi gondoljuk így, azt az is bizonyítja, ahogy az egyik jelentős távolkeleti cég képviselője nyilatkozott távolmaradásuk okáról: „Nem éri meg.”

Szakvásárból megoldásplatform

Úgy látszik, a CeBIT-et is elérte az információs robbanás és az internet átka. A hannoveri megakiállítás az elmúlt két évtizedben mindenkinek tartogatott valamit az IT, a kommunikáció és a szórakoztatóelektronika területéről – napjainkra azonban éppen ezt róják fel egyre többen a szervezőknek. A célzott, testre szabott marketing és üzleti kapcsolattartás korában valóban mind nehezebb olyan átfogó szakmai rendezvényt prezentálni, amelyre a fogyasztónak és a szakembernek egyaránt érdemes személyesen ellátogatnia, a kiállítónak pénzt költenie. [Irtta: Kis Endre]

A kiállítás sarmokból a 90-es évek óta kétségtelenül eltűntek az olyan izgalmas hangulati elemek, mint az egymást érő revüműsorok és a zárórát követően elszabaduló, nem kevésbé zajos standpartik. A vásárváros konferenciaközpontjában sem zajlik egy időben annyi kihagyhatatlan sajtótájékoztató, nem kerül sor annyi korszakalkotó termékbejelentésre, mint azelőtt. Csak egy dolog változtatlan: a CeBIT szervezőinek optimizmusa.

Profi látogatók

Erre idén nagyrészt a CeBIT-et felkereső szakemberek és vállalati döntéshozók számának növekedése adott okot – számuk elérte a 379 ezret, vagyis a múlt évhez képest 14 ezer fővel gyarapodott. A körükben végzett felmérések szerint a szakmai látogatók egyik legnagyobb csoportja – több mint 35 ezer fő – a gyártóiparból, ezen belül elsősorban az autógyártás, valamint a gyár- és géptervezés területéről érkezett.

A kiállítás idején megrendezett CeBIT SME Forum látogatottsága nőtt a legnagyobb mértékben (34 százalékkal) – a kis- és középvállalatoknak szánt megoldások kínálata, valamint a kapcsolattartás lehetősége március 15. és 21. között több mint hater ezret emelt vonzotta Hannoverbe. Ez a fórum azonban a német kis- és középvállalatoknak sokkal többet ad, mint a külföldi érdeklődőnek, mivel ebben a szegmensben a helyi sajtóságok – lokális alkalmazások, gazdaságfejlesztő programok, testre szabott szolgáltatásomagok – is nagyobb szerepet játszanak.

Mintegy negyvenezer látogató érkezett a kormányzati szférából. Válaszaik alapján elsősorban a távközlési szolgáltatások, szoftver- és hardverrendszerek, az IT-szolgáltatások valamint a tanácsadás területe iránt érdeklődtek. Ugyancsak ennyi szakember, döntéshozó képviselte a nagy- és kiskereskedőket, akiknek a szervezők a CeBIT-en belül külön iparági kiállítást rendeztek. A Planet Reseller nevű program 150 kiállítót vonultatott fel, és e standok látogatottsága a múlt évhez képest 40 százalékkal nőtt. A szállítóipar és logisztika területéről idén három-

szor annyi szakember érkezett (11 ezer fő), mint tavaly. Mindez az olyan kiállítási kategóriák jelentőségéről tanúskodik, mint a telematika és a navigáció.

Az idei CeBIT a külföldi kiállítók számát tekintve is rekordot döntött – 76 országból összesen 3344 cég állított fel standot a Deutsche Messe pavilonjaiban. A részt vevő európai országok közül az Egyesült Királyság jelenléte volt a leg hangsúlyosabb, ezt Olaszország és Hollandia követte. A Csendes-óceáni térség országai közül ismét Tajvanból jött a legtöbb kiállító, majd Kína, Dél-Korea és Japán következett ebben a sorban. A kiállítás díszvendége idén Oroszország volt, amelyet 170 kiállító képviselt. Magyarországról 23 kiállító ment Hannoverbe, közöttük olyan cégek, mint az Aquis (volt MINOR Rendszerház), az IT-biztonság területén érdekelt Balabit, az adat-visszaállítás nemzetközi szakteknológiájának számítató Kürt és a műholdas helymeghatározáson alapuló iGO navigációs szoftvert fejlesztő Nav N Go.

A kiállítás látogatóinak csaknem negyede, 106 ezer fő érkezett külföldről, a világ száz országából. A szervezők hangsúlyozták, hogy főleg Ázsiából és Észak-Amerikából utaztak sokan Hannoverbe.

Fejlesztés alatt

A mind nagyobb mobilitás iránti igény – amely a lakossági és a vállalati piacra szánt termékek felhasználóit egyaránt jellemzi – az utóbbi években lendületet adott az energiatakarékos működést segítő technológiák fejlesztésének. Ezt az irányzatot ma már a környezet fokozottabb védelmét célzó törekvések is erősítik. Az IT-biztonság, valamint a telematika és a műholdas navigáció az idén is a figyelem középpontjában állt, miként a rádiófrekvenciás azonosításon (RFID)

és a szolgáltatásorientált architektúrán (SOA) alapuló megoldások iránt is folyamatosan nő az érdeklődés. A reflektorfényből bőven jutott az e-kormányzati megoldásoknak és a szolgáltatás formájában hozzáférhetővé tett szoftverek (SaaS) modelljének is.

A CeBIT egyik legnagyobb kiállítója az IBM, amely a partnereivel közösen bemutatott új üzleti és technológiai szolgáltatások, iparági és kis-, illetve középvállalati megoldások, valamint hardver- és szoftvertermékek mellett idén is bepillantást engedett kutató-

fejlesztő laboratóriumainak munkájába. Ezek az installációk a szakembereket és laikusokat egyaránt lenyűgözték a stand földszintjén, míg az ügyfelekkel és partnerekkel folytatott komolyabb megbeszélésekre a felső szinteken kerülhetett sor. A Kék Óriás több mint kétezer négyzetméteres, négyszintes standján idén többek között egy valós idejű videoelemzésre alkalmas intelligens térfigyelő rendszer vonzotta a látogatókat, akik megismerkedhettek a Cell processzor gyártásához készített új tervezőszoftverek képességeivel és a Daimler-Chryslernél kialakított konténerfelügyelő rendszer működési elvével is. Az IBM a CeBIT idején jelentette be FileNet P8 vállalati tartalomkezelő és folyamatintegráló megoldásának 4.0-s verzióját, valamint a Lotus Notes és Domino 8 nyilvános béta-verzióját. Az IBM arról is hírt adott, hogy megkezdte a Cell processzorok 64 nanométeres nemzedékének gyártását az Egyesült Államokban.

A hagyomány szerint az SAP is fél pavilon elfoglaló standdal volt jelen a CeBIT-en, ahol idén új javítási csomagokat jelentett be az SAP Business One kis- és középvállalati ERP-rendszeréhez. Az SAP terméktámogató szolgáltatásának részeként letölthető csomagok segítségével az SBO-felhasználói rövidebb idő alatt és

nagyobb gyakorisággal juthatnak új funkcionalitásokhoz, gyakorlati eszközökhöz és karbantartási frissítésekhez. A csomagok a tervek szerint egy éven belül többször is elérhetőek lesznek a fontosabb alkalmazásfrissítések közötti időszakban. Ez a modell – az iparágban ma még tipikusnak számító – több évről alig néhány hónapra csökkenti az új szoftverfunkciók bevezetésének gyakoriságát. Az SAP Business One-hoz megjelenő kiegészítések, amelyek kompatibilisek az SAP partnerei, mintegy 350 független szoftverfejlesztő által készített megoldásokkal, plug-and-play alapon önműködően aktiválhatók. Így a szoftverfrissítést alacsonyabb költség és kevesebb leállás mellett végezhetik el a kis- és középvállalatok. Mindez valóban magasra teszi a mércét a kkv-szegmenst célzó alkalmazások előtt.

A HP a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan az idén is távolmaradt, míg a Microsoft, az Oracle és a Sun leginkább olyan rendezvényként kezeli a CeBIT-et, amelynek jelentősége nem igazán növi túl a német leányvállalat eseménynaptárának kereteit. Az üzleti intelligencia (BI) idén is slágerterületnek bizonyult, bár egyik legjelesebb képviselője, a Cognos sem állt elő újdonsággal: a Cognos 8 rendszerének mobil környezetben, különböző alkalmazások és eszközök segítségével megvalósított távoli elérését népszerűsítette.

Konferencia-központúság

Az információ univerzális hozzáférhetőségének korában a CeBIT szervezői átértékelték a szakmai rendezvény szerepét, amelyet a trendek bemutatásában, a tanácsadásban és az új üzleti kapcsolatok létrejöttének elősegítésében látnak. Hogy ezt a szerepet minél jobban betöltsék, a CeBIT minden eddiginél több szakmai fórumnak, konferenciának és találkozónak adott otthont; számuk meghaladta az ezret. Ilyen esemény volt többek között az európai informatikai és távközlési miniszterek csúcstalálkozója, ahol megállapodás született az alacsonyabb roaming díjak bevezetéséről, valamint az idén első ízben megrendezett TeleHealth konferencia és kiállítás, amely az egészségügy számára fejlesztett megoldásokat vonlatatta fel.

Mindez azonban még csak a kezdet, legalábbis Ernst Raue, a Deutsche Messe igazgatótanácsi tagjának szavai szerint 2008-ban még többet láthatunk majd az új CeBIT-ből, amely a szervezők szándéka szerint megoldásplatformmá alakul, és minden eddiginél gazdagabb konferenciaprogramon keresztül fogja megőrizni (vagy visszaszerezni) trendmeghatározó szerepét. ▀

Bővül a széles sáv

Idén januárban folytatódott a szélessávú internet-hozzáférések számának gyors növekedése. Az xDSL vonalak száma a december végéhez képest 3,12 százalékkal, a kábelmodemes szolgáltatók ügyfeleinek száma 4,92 százalékkal nőtt.

computerworld.hu/cikkek/szsav ▶

Részvény-visszavásárlások

Egymásután két technológiai vállalat is bejelentette, hogy visszavásárol saját részvényeiből. A HP nyolcmilliárd, a Canon 85 millió dollárt fordít papírjainak vásárlására. A Microsoft már tavaly jelezte, hogy 40 milliárdért fektet be saját részvényeibe.

computerworld.hu/cikkek/reszv ▶

Miért hagyják el a nők az IT-t?

Talán meglepő, hogy az esélyegyenlőség őshazájában, az Egyesült Államokban kevés nő dolgozik a technológiai szektorban, sőt az itt dolgozók közül is sokan elhagyják ezt a pályát [írta: Carmen Nobel]

Az Egyesült Államok Munkügyi Statisztikai Hivatalának adatai szerint 2006-ban a számítógéppel és matematikával kapcsolatos állásoknak csupán 26,7 százalékát töltötték be nők. És ez az arány is csökken egy ideje, ráadásul

minden IT-állás kategóriában. Tavaly például az összes hálózati és számítógépes rendszergazda állások 16,6 százalékát töltötték be nők, míg 2000-ben ez az arány 23,4 százalék volt. – A technológia kifejezetten kemény környezetet a nők számára – véli *Carolyn Leighton*, a

Women in Technology International (WITI) jogvédő szervezet elnöke.

Nem sok szó esik ugyanakkor arról, hogy milyen hosszú távú hatásai lesznek a férfiak egyre nagyobb túlsúlyának az IT-iparra.

A nagy és ronda

Természetesen az oktatás-nevelés sztereotípiái nagy szerepet játszanak abban, hogy a nők ritkán választják a technológiát hivatásuknak. Még rosszabb, hogy ennek a szakmának a jellegzetes nehézségei nem igazán bátorítják őket abban, hogy hosszú távú IT-karrierben gondolkodjanak. A legfőbb akadály egyébként ugyanaz, mint általában a munkavállaló nők esetében: egyszerre kell koncentrálni a családra és a karrierre.

Egy friss felmérés szerint a vezető pozícióban dolgozó nők háromnegyedének van teljes munkaidőben dolgozó házastársa vagy élettársa. Ugyanakkor a férfi vezetők háromnegyede esetében a házastárs vagy élettárs nem dolgozik. Ez meglehetősen erős bizonyítéka annak, hogy a háztartásbeli munkamegosztás terén tapasztalható javulás ellenére döntően még mindig a nőknek kell egyensúlyozniuk a családi és a munkahelyi felelősségvállalás között.

„Ahhoz, hogy valaki a tápláléklánc elejére kerüljön, valami nagyot és rondát kell alakítania – egy ERP-implemetációt vagy egy játékautomata-sor bevezetését egy kaszinóban. Gyakran az első nagy-és-ronda projekt épp akkor érkezik, amikor a nő épp a kisgyereke nevelésével van elfoglalva” – hangsúlyozza *Carol Pride*, a Pinnacle Entertainment informatikai vezetője (a vállalat kaszinókat üzemeltet Észak- és Dél-Amerikában). Pride szerint, bár annak látszik, nem egyértelmű a választás: a nők hozzáállása a leggyakrabban az, hogy a gyerekek fontosab-

Carolyn Leighton
elnök
WITI

bak a vállalatnál. De ha nem végzik el a „nagy és ronda” projektet, akkor ez később nehézségeket okozhat. A vállalatokat pedig azzal biztósíthatják, hogy megmaradnak a tapasztalt munkatársai, hogy lehetővé teszik a távmunkát, valamint a rugalmas munkaidőt, amikor csak lehetséges.

Tartsunk lépést!

Az ilyen hozzáállás egyébként mindig megtérül. *Robin Chase*, a Meadow Networks tanácsadó cég vezérigazga-

tója szerint a rugalmassággal nagyon hatékony, stabil és elkötelezett mun-

TUDTA-E?
Az IBM-veterán

Frances Allen, az IBM kutatója kapta meg idén az Association for Computing Machinery (ACM) által meghirdetett A. M. Turing Díjat.

Allen a programok optimalizációja terén végzett munkájáért részesült a brit matematikusról elnevezett, 100 ezer dollár pénzjutalommal járó elismerésben. Az ACM külön méltatta azokat az eredményeit, amelyek révén lehetővé vált, hogy az alkalmazások több processzor teljesítményét használják egyszerre a sebesség növeléséhez. A társaság szerint a tudós tevékenysége „hozzájárult a nagy teljesítményű számítógépek használatához az időjárás-előrejelzés, a DNS-kutatások és a nemzetbiztonság terén”.

ÜZLET

kaerőt nyerhetünk. Azok a szülők, akiknek ilyen állásuk van, kevés időt pazarolnak, megbecsülik a munkaadójukat és lojálisak a cégükhöz. Amikor pedig több idejük szabadul fel otthon, teljes erőbedobással végzik a nagy felelősséget igénylő munkákat. Ami nem elhanyagolható szempont, ha figyelembe vesszük, hogy szakképzett, tapasztalt és a vállalat belső folyamatait jól ismerő dolgozót kapunk (vissza), főleg ma, amikor kemény harc folyik az IT-munkaerőpiacon a megfelelő tudású szakemberekért.

A bölcsöde a másik tényező, amelyet érdemes megfontolni minden olyan vállalatnak, amelynek fontos, hogy hosszú távon megtartsa a szakképzett nőket – főleg azokat, akik fontos szerepet töltenek be az üzletfolytonosságban. Az IT-ben jóval nehezebb egyensúlyt tartani a magánélet és a munka között, hiszen a rendszer működőképességének fenntartásért vállalni kell a váratlan riasztásokat is. A cégen belüli bölcsődével vagy a rugalmas munkaidővel meg lehet akadályozni az értékes munkaerő távozását. „Felső vezetői szinten a böl-

csödei díjak kifizetése talán nem nagy érvágás, de egy átlagos technikus számára bizony az. Kétgyermekes családként egy idő után megoldhatatlan problémává vált, hogy néha az éjszaka közepén és hétvégén is be kellett mennem dolgozni” – nyilatkozta Patricia Stewart help desk szakértő, aki röviddel a második gyereke megszületése után távozott az IT-szektorból. Ő most épp egy bölcsődében dolgozik, és azon gondolkodik, hogy miként tudna visszakerülni a szakmájába. Ugyanakkor Stewart is azok közé tartozik, akiknek egy másik problémával is szembe kell nézniük: hogyan tartsanak lépést a technológia változásaival egy bizonyos kihagyott idő után.

Egy olyan iparágban, ahol egy hónap alatt sokat változhat egy bizonyos munkavégzési mód, ismét bekapcsolódni meglehetősen nagy kihívás lehet. Tekintettel a szakemberhiányra, a kérdés munkaadónak és munkavállalóknak egyaránt kényes. A merev szakképzettségi követelmények enyhítése, a tapasztalat okos felmérése, a hatékony képzési stratégia kialakítása – mind olyan technikák,

amelyekkel a vállalatok egy rejtett tehetségbányát tárhatnak fel: az IT-be visszatérni vágyó nőket. Ha sikerült is visszakérülni egy technológiai állás-

laton belül, hanem integráns részé, ezért olyan alkalmazottakra van szükség ide, akik jól kommunikálnak. „Az IT ma átfel minden részle-

Jayshree Ullal
alelnök
Cisco

MEGKÉRDEZTÜK

Az itthoni helyzet

Nőnek lenni egy férfiak uralta iparágban nem mindig egyszerű – véli Nagy Andrea, a távközlési megoldásokkal foglalkozó Kapsch Kft. ügyvezető igazgatója. Szerinte a nők másképp látnak, közelítenek, oldanak meg egy-egy problémát. Nagy Andrea sokszor tapasztalta már, hogy valamifajta „megérzés” is segített egy-egy döntésben, és utólag mindig megbánta, ha nem hallgatott a belső hangra, mert nagyon racionális akart lenni. Ennek ellenére soha sem érezte nehéz-

nek, hogy nőként helytálljon egy férfi világban, mindig csak az előnyét érezte annak, hogy női vezető. Egyetlen férfi kolléga sem dicsékedhet azzal, hogy kap egy-egy csokor virágot, dobboz bontott partnereitől névnapra vagy születésnapra. Szerinte sokkal oldottabban, ha úgy tetszik, vidámabban lehet tárgyalni, egy-egy nehéz kérdést vagy problémát áthidalni, megoldani, ha egy nő is jelen van, mint amikor csupa férfi néz mogorván egymásra. Nagy Andrea úgy gondolja, azért van olyan kevés nő az IT-iparban, mert visszatartja őket az a régi beidegződés, hogy a műszaki pályák közelebb vannak a férfi gondolkodáshoz, logikához. (Computerworld 2006/49)

ba, akkor sem biztos, hogy attól kezdve minden flottul megy.

A fáktól az erdőt

„Az emberek jobban érzik magukat olyanokkal, akik hozzájuk hasonlóak, ezért nehéz egy nőnek elfogadtatni magát egy férfiak által dominált területen. Amikor a HP-nál voltam, mérőszámokat alkalmaztunk a sokféleség (diversity) bővítésére. Ha nem mérünk valamit, az emberek hajlamosak azt hinni, hogy az a valami nem fontos” – szögezi le Carly Fiorina, a HP korábbi vezérigazgatója. Csakhogy a mérőszámok vagy kvóták sem mindig garantálják azt a szervezeti ethost, amely minden érintettnek hasznos lenne.

„Mivel a legtöbb vállalat már több évtizede férfimodellel alapul, a férfiak nem fogják fel, hogy milyen előnyökkel gazdagíthatják a nőket a vállalatot. Legtöbbször csak azért fogadják el őket, hogy eleget tegyenek az elvárásoknak” – magyarázza Carolyn Leighton.

– Pedig – teszi hozzá Leighton – az informatikában ma épp azok a tulajdonságok kellenek, amelyeket az előítéletek alapján tipikusan nőeknek tulajdonítunk. Az IT ma már nem egy különálló sziget a vállal-

gen, a nők pedig természetüknél fogva együttműködők és sikeresen érnek el konszenzusokat” – teszi hozzá Leighton. Jayshree Ullal, a Cisco alelnöke tovább folytatja a gondolatot: „Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy a high tech csak bitek és bajtök, holott van egy olyan oldala is, amikor meg kell magyarázni, hogy mire jó ez. Márpedig a nők éppen ebben sikeresek” – mondja Ullal.

A legpontosabban talán Carly Fiorina foglalja össze, miért fontos, hogy a nők visszatérjenek a technológiához: „Vannak bizonyos dolgok, amelyek nagyon fontosak a sikerhez a 21. században: a képesség, hogy együttműködjünk másokkal, a képesség, hogy világosan kommunikáljunk, és a képesség, hogy folyamatosan lássuk az erdőt, és ne vesszünk el a fák között. Teljesen biztos vagyok benne, hogy nagyon sok nő rendelkezik ezzel a három tulajdonsággal. És ha valaki elbájosított a nőkkel arról, hogy miért távolodtak el az IT-től, akkor sokan azt fogják mondani, hogy azért, mert ebben az iparágban túlságosan elszigetelődnek az emberek. De ma már az IT egyre inkább csapatjáték. Szerintem a nőket vonzza ez a perspektíva.”

Carly Fiorina
exvezérigazgató
Hewlett-Packard

GYAKORLAT

Bevonni a lányokat az IT-be

Az elmúlt évek különböző oktatási kezdeményezéseinek sikerei ellenére egyértelműnek tűnik, hogy már egészen fiatal korban elől nem sok nőből lesz informatikus. Ezért sok iparági vezető és szakértő úgy véli, a hosszú távú megoldást a nemi egyenlőtlenség enyhítésére a középiskolákban, sőt az általános iskolákban kell keresni. Úgy tűnik ugyanis, hogy a fiatal lányokat batorítani kell, mert túl sokan már egészen korán eltávolodnak a matematikától és a tudományoktól. Sandy Carter, az IBM SOA és Websphere üzletágért felelős alelnöke szerint a lányok egész jók matekból és tudományokból egy ideig, aztán a jelek szerint elvesztik érdeklődésüket. Az IBM elkezdte vizsgálni a statisztikákat, és úgy döntöttek, hogy el kell kezdeni megnyerni a lányokat a technológia számára.

1999-ben az IBM kísérleti jelleggel megszervezett egy egynapos táborot hetedik és nyolcadikos lányoknak. A foglalkozásokat technológiai képzettségű nők vezették. A program sikeresnek bizonyult, és azóta minden évben megrendezik – Talány az IBM már 50 ilyen egyhetes tábor

szervezett világszerte. Igyekeztünk bemutatni ezekben a fiatal lányoknak olyan informatikus nőket, akik nagyon menők (supercool) és azt is, hogy milyen nőként a technológiai iparban dolgozni – mondta Carter. – A foglalkozások során a lányok megtanulnak weboldaltakat programozni, PC-ket összezerelni, és foglaltat készíteni folyékony nitrogén segítségével. Az utóbbi időben a táborok főként arra koncentráltak, hogy milyen szerepet játszik a technológia az egészségügyben, a mezőgazdaságban, a környezetvédelemben. A táborban minden résztvevőhöz egy női önkéntes csatlakozik, aki ezután egy egész tanév során a mentora lesz. – Létezik egy olyan felfogás, hogy ha egy bizonyos területen nem látunk elég sok nőt dolgozni, akkor az nem is jó terület a nők számára. El kell mondani a lányoknak, hogy mennyire fontos a technológia az embereknek, és akkor ezek a gyerekek fellelkesednek és bekapcsolódnak az ilyen irányú tevékenységekbe – mondta Margaret Ashida, az IBM tehetséggutató részlegének igazgatója. Ashida hozzátette: ma már tulajentkezés van az IBM táboraira.

ÚJ VEZETŐ, ÚJ STRATÉGIA

A Synergion az értékesítésre helyezi a hangsúlyt

Az elmúlt évben új tulajdonoshoz került Synergion Informatika Nyrt. túl van a pénzügyi és szervezeti átvilágításon, áprilisa pedig új stratégiával áll elő. A Synergion március 14-én kinevezett vezérigazgatóját, Lazarovits Márkot arról kérdeztük, mi az oka, hogy a tőzsdei cég tavaly egyszerre több pénzügyi befektető célpontjává vált. (Írta: Mozsik Tibor)

Lazarovits Márk: Azt gondolom, hogy ez mindenképpen jó jel: a pénzügyi befektetők számára azok a cégek jelennek célpontot, amelyek relatív kezelhető kockázatszint mellett extrahozható tudnak adni, belátható időtávon belül; ezek száma pedig viszonylag limitált. A Synergionra tekintve – illetve arra a helyzetre, amelyben a cég tavaly volt – a befektetők azt gondolhatták, hogy ebben a cégen van jövőbeli potenciál, és van cégértéknövelési lehetőség, s ez számukra extrahozható jelenthet. A cégértéknövelés, mint célfüggvény természetesen nagyon összetett történet, amelyhez ugyanúgy hozzátartozik a jó üzleti-pénzügyi eredmény, mint az átláthatóság, vagy a pozitív jövőkép; nem csak az árbevétel növeléséről van tehát szó. A cégre lefordítva, mindez olyan átalakulást hozhat, amely pozitív jövőképet fog mutatni.

Computerworld-Számítástechnika: Melyek ezek a cégen meglévő lehetőségek?
L. M.: Ez nehéz kérdés, mivel nem tudok a befektetők fejével gondolkodni. Az látszik, hogy a cég hatékonyságának növelése olyan potenciál, amely befektetési szempontból is értelmezhető, vagyis ugyanazt tesszük, mint eddig, csak olcsóbban. Emellett a piacon látnak, illetve látunk olyan lehetőségeket, amelyek ennek a növekedésnek az alapját szolgálhatnak.

Van egy-két olyan tendencia, amely egyértelműen kiszámítható, és nem nagy varázslat megjósolni: a beáramló európai uniós pénzből finanszírozott informatikai típusú beruházásokban a Synergionnak mindenképpen szerepet és üzletet kell kapnia. Általánosságban is a magyar informatikai helyzet, illetve a cégek informatikai fejlettsége elmaradást mutat a hasonló országokhoz képest – itt mindenké-

Lazarovits Márk,
vezérigazgató
Synergion
Informatika Nyrt.

pen van egy olyan rés, amit be lehet tölteni, és ebből részt kell kapnunk.

CW-SZT: Az új tulajdonosok a tavalyi esztendő utolsó hónapjaiban széles körű pénzügyi és szervezeti átvilágítást folytattak a Synergionnál. Melyek voltak az átvilágítás lényeges eredményei?

L. M.: A pénzügyi átvilágítás tavaly év végéig megtörtént, és a cég minden konzekvenciát le is vont ebből; magyarul, minden olyan tételt, amely az előzőnél óvatosabban is értékelhető, azt óvatosabban értékeltük. Jelentős tételként a saját fejlesztésű szoftvereket, a saját termékek könyv szerinti értékét, illetve a leányvállalatoknak a Synergion könyveiben lévő értékét vizsgálták felül a korábbiánál sokkal konzervatívabb alapon; ennek eredményei a negyedéves gyorsjelentés számaiban is láthatók.

Cégvezetőként fontos, hogy azt láttam: a tulajdonosok egyértelműen tiszta induló állapotot szeretnének adni. A lehetőségekhez képest kitisztították a képet, ami objektív mérési lehetőséget ad, hogy mostantól kezdve a cég miként teljesít. Ezt azzal kell árnyalni, hogy egy ilyen átalakulási periódusnak nincs vége egy varázstűtőre. Az átmenet remélhetőleg minél rövidebb lesz, de azért távoztak vezetők, illetve olyan szakemberek, akik az eddigiekben meghatározták a céget. Persze jönnek helyettük újak, akikről azt gondoljuk, hogy jobban fogják csinálni, de a kettő között van egy időszak, amely pénzügyi szempontból nem biztos, hogy a legjobban fog alakulni.

CW-SZT: Miért volt szükség a Synergion szervezeti átalakítására?

L. M.: A szervezeti átalakulás március elejére fejeződött be, s erről azt gondoljuk, hogy a lehető leghatékonyabban tudja az általunk kitűzött célokat szolgálni. A tulajdonos hozzáállásá-

val kapcsolatban egy margós megjegyzés: nagyon pozitív meglepetés volt számomra, hogy a pénzügyi befektetők nem csak pénzügyi átvilágítással futottak neki egy cégnek, hanem megpróbálták az emberi tényezőt is figyelembe venni. Ez azt mutatja, hogy érték: ez az üzlet emberekről szól, ez egy tudásalapú üzlet; itt nincs gépsor, nincs gyártás.

Egy ilyen cégnek, mint a Synergion, értékesítésvezérelten kell működnie ahhoz, hogy növekedni tudjon. Éreznünk kell, mit akar a piac, és mi az, amire szükségük van a cégeknek. Ne mi találjuk ki azt, hogy „... ez van, kedves piac, vedd meg ezt”. Ez régebben jól működött, a cég elért egy tömeget, de az a modell elérte azt a határt, amelytől kezdve változtatni kellett a további növekedés érdekében. Másrészt, kis túlzással eddig

eddig is viszonylag kiegyensúlyozottan működött. Nem szeretnénk, ha a kiegyensúlyozottság borulna a jövőben, mivel ez az egészséges. Az államigazgatási szektorban ugyanakkor idővel kénytelenek lesznek belátni, hogy fejleszteni kell az informatikát, úgy, hogy itt lehet még nagyságrendeket növekedni. Persze nem szeretnénk elveszíteni a telekommunikációs, banki és ipari ügyfeleinket sem; a pénzügyi szektor tipikusan egy olyan terület, ahol a Synergionnak már jó pozíciója van, de emellett sok további potenciált látunk.

Ha termékdalról nézzük: még nincs kitalálva, hogy milyen stratégiai irányba megyünk. Azt a helyzeti előnyt, hogy nagyon széles a paletta, és tulajdonképpen „bármit”, amit az ügyfél szeretne, megoldásként tudunk szállítani, semmiképpen sem sze-

NÉVJEGY

Lazarovits Márk

A 33 éves vezérigazgató a Budapesti Pénzügyi és Számviteli Főiskola vállalati pénzügyek szakán végzett 1996-ban, jelenleg a Budapesti Corvinus Egyetem MBA-képzésén vesz részt. Pályáját az IBM Hungary Kft.-nél kezdte, ahol több munkakört is betöltött, majd 1998–2000 között a HYPO-Leasing Hungary Kft. pénzügyi igazgatója volt. Ezt követően az SAP Hungary Kft. gazdasági igazgatójaként dolgozott. Innen igazolt az idei év elején a Synergion általános vezérigazgató-helyettesi székébe, majd március 14-től a cég vezérigazgatójává nevezték ki. A Synergion Informatika Nyrt. március 14-én közleményt adott ki arról, hogy a cég igazgatósága a vezérigazgató (CEO) és az általános vezérigazgató (COO) ha-

táskörébe tartozó feladatokat egy személy irányítása alá vonta össze, így az üzemeltetéssel és üzletmenettel megbízott általános vezérigazgató-helyettes – hatáskörének szélesítésével – átveszi a vezérigazgató feladatkörét. – Ákos György, a Synergion Informatika Nyrt. vezérigazgatója a mai napon közös meg egyezéssel távozott a társaságtól – áll a közleményben.

A sajtóközlemény szerint a március elején lezárult szervezeti átvilágítás és az új szervezeti struktúra eredményeképpen megerősödött szakmai és közepvezetői réteg feleslegessé tette a nyugat-európai társaságoknál alkalmazott felsővezetői struktúrát, így a jövőben a társaság operatív vezetése egy közben összpontosul.

a Synergion egy családi alapokon építő cég volt, de abban a szervezeti formában nagyon nehéz lett volna tovább növekedni.

CW-SZT: Mely stratégiai területekre akar a Synergion elsősorban koncentrálni a jövőben?

L. M.: Nem szeretnék kitérő választ adni, de jelenleg még a stratégia-készítés folyamatában vagyunk. Úgy gondolom, hogy a Synergion iparági szinten

retnének elveszíteni. Nem megyünk tehát abba az irányba, hogy csak három-négy fókuszterülettel foglalkozunk; a rendszerintegrátori szerepet a Synergion tudatosan szeretné megőrizni a jövőben is.

CW-SZT: Mikorra készül el az üzleti stratégia?

L. M.: Szeretném, ha a stratégia március végére készen lenne házon belül, és április közepéig publikálható mű ké-

ÜZLET

szülne ebből. Az alapokban nagy meg-
lepetést a stratégia nem fog okozni, el-
lenben lesznek olyan irányok – mint
például az IPTV vagy az alternatív
mobilszolgáltatás –, ahol rendszerin-
tegrátorként a Synergon jó esélyek-
kel pályázhat, mivel az infrastruktúra,
a korszerű technológiák és a partnerek
is rendelkezésre állnak. Ez követően
szülehetnek meg az ideai tervszámok,
amelyekhez mindezt már számszakilag
is látni kell; ezen is dolgozunk.

CW-SZT: *A Synergon honlapján még min-
dig az találat, hogy a cég középtávon re-
gionális multivá akar válni. A cég leg-
utóbbi tájékoztatóján azonban úgy tűnt,
mintba a tulajdonosok egyelőre letet-
tek volna a tervről. A közeljövőben esze-
rint nem várhatók újabb akvizíciók itthon
vagy külföldön?*

L. M.: Az első felvetésre a piac adja meg
a választ: akar-e a Synergon regioná-
lis szállító lenni, vagy sem? Mindent
szeretne, amit a piac akar. Van egy-két
olyan cég Magyarországon – magyar
multiknak is lehet aposztrofálni –,

amelyekkel, ha együtt tudunk műkö-
dni, és ha adja magát a lehetőség, akkor
természetesen jó irány lehet a regioná-
lis terjeszkedés; de ma a Synergonnak
elsősorban a magyarországi működés-
re kell összpontosítania. A külföldi le-
ánycégek nem jelentenek elsődleges
fókuszot, de ha már történelmileg így
alakult, akkor próbáljuk megtalálni az

pacitása véges, és nagyon nem mind-
egy, hogy az energiánkat mire fordít-
juk; ez azt mondatná, hogy most nem
időszerű az akvizíció. A Synergon
azonban magas készpénzállománnyal
rendelkezik, így fontos kérdés, hogy
ezt hogyan lehetne a legoptimálisab-
ban használni. Spekulálni persze nem
fog a Synergon, és nem megy bele

Akar-e a Synergon regionális szállító lenni, vagy sem?

Mindent szeretne, amit a piac
akar...

együttműködési lehetőségeket, ille-
ve különálló cégeként az igazgatóság fi-
gyelmet fordít rájuk, és önmagukban
pénzügyileg és szervezeten is igyek-
szik átvilágítani és átalakítani azokat.
A cseh cégnél látjuk már azt az inflexi-
ós pontot, ahonnan nyereséggé vál-
hat; a horvát leányvállalat méreténél
fogva jelenleg nem került a fókuszba.

Az akvizíciók érdekesebbek abból a
szempontból, hogy a menedzsment ka-

semmilyen olyan, nem központi tevé-
kenységbe, amely az állampapírnál na-
gyobb kockázattal bír, viszont a kész-
pénzállomány nagyon jó akvizíciós
bázis lehet. A pénzügyi erő tehát meg-
van, és ez sok lehetőséget adhat piaci
előny elérésére. De fontos az időzítés:
az anyacég, illetve a magyar és a cseh
leányvállalatok üzletmenete legyen
stabil; csak ezután lehet az akvizíciós
történetet megnézni.

NYÍLT FORRÁSKÓD

Kik írják a Linux kernelt?

Ma már természetesen nem *Linus Tor-
valds* fejleszti a Linux kernelt, bár
aktívan részt vesz a fejlesztőközösség
szervezésében. A Linuxot gyakran áll-
lítják szembe a vállalkozások által fej-
lesztett operációs rendszerekkel azon
az alapon is, hogy ez egy önkéntesek

által, közvetlen profitérdekeltség nél-
kül fejlesztett rendszer. De vajon kik is
ezek az önkéntesek?

Ennek kiderítése nem egyszerű fel-
adat, mivel az idők során több ezren
dolgoztak a különböző kernelverzió-
kon, és annak nyomon követése, hogy

mely sorok maradtak meg, töröltek
vagy változtak a forráskódban, szin-
te lehetetlen. Az LWN (Linux Week-
ly News) is csupán arra vállalkozott,
hogy a 2.6.20-as kernelről gyűjtsön
össze néhány számadatot, és sorba áll-
ítsa a fejlesztőket az átírt vagy új kód-
sorok mennyisége szerint. Ez termé-
szetesen nem áll közvetlen kapoco-
latban a befektetett szellemi munka
mennyiségével. Mivel az önkéntes fej-
lesztésből nem lehet megélni, a fej-

lesztők többsége dolgozik is valahol,
mivel azonban sokan nem a céges e-
mail címüket használják, közel egy-
harmadukról nem tudni, hogy melyik
cég alkalmazottja. A munkaadók lis-
táját magasan vezeti a Red Hat, a fej-
lesztők közel 15 százaléka dolgozik itt,
de jelentős az IBM programozóinak
az aránya is. Az Oracle tavaly indult és
nagy nyilvánosságot kapott Linux-tá-
mogatási lendületét ez a lista nem iga-
zolja. **▼**

PLUSZINFÓ

computerworld.hu/linkek

A legaktívabb Linux-fejlesztők a forráskód mennyisége szerint

Név	Új vagy módosított forráskódsorok száma	Aránya az összes módosított vagy új kódsorok mennyiségéhez képest
Jeff Garzik	20 712	6,0%
Patrick McHardy	15 024	4,3%
Jiri Slaby	13 917	4,0%
Avi Kivity	11 726	3,4%
Andrew Victor	9 710	2,8%
Amit S.Kale	9 537	2,7%
Stephen Hemminger	9 120	2,6%
Geoff Levand	8 369	2,4%
Michael Chan	8 307	2,4%
Chris Zankel	8 099	2,3%
Mauro Carvalho Chehab	7 390	2,1%
Adrian Bunk	6 138	1,8%
Yoshinori Sato	5 232	1,5%
Al Viro	4 981	1,4%

A fejlesztést támogató cégek az alkalmazottaik által módosított
vagy új forráskódsorok mennyisége szerint

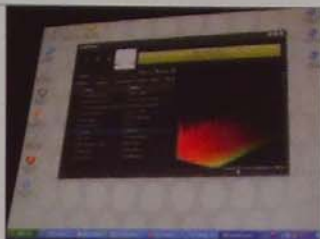
Munkaadó	Új vagy módosított forráskódsorok száma	Aránya az összes módosított vagy új kódsorok mennyiségéhez képest
Ismeretlen	740 990	29,5%
Red Hat	361 539	14,4%
Nincs	239 888	9,6%
IBM	200 473	8,0%
QLogic	91 834	3,7%
Intel	78 041	3,1%
MIPS Technologies	58 857	2,3%
Nokia	39 676	1,6%
SANPeople	36 038	1,4%
SteelEye	36 021	1,4%
Freescale	35 034	1,4%
Linux Foundation	34 163	1,4%
HP	23 714	0,9%

2007.03.27.

TECHNOLÓGIA

Adobe Apollo alfa

Elkészült az Adobe Apollo kódnevű, operációs rendszertől független alkalmazásfutatójának első nyilvános alfa verziója, amely tartalmaz egy SDK-t, amivel az Apollo alkalmazásokkal végzett fejlesztéshez és munkához biztosít parancssoros eszközkészletet. computerworld.hu/cikkek/apollo-sdk ▶

Az USA minisztériumai és a Vista

Az Egyesült Államok Közlekedési Minisztériuma (DOT) és Nemzeti Szabványosítási és Technológiai Testülete (NIST) egyelőre nem engedi, hogy alkalmazottai a Vistára váltsanak. A kompatibilitási problémáktól való félelem csak az egyik ok. *Michael Batum*, az NIST szóvivője ezzel kapcsolatban elmondta: a szervezet technológiai részlege egyelőre még teszteli az NIST alkalmazásait, és értékeli a Windows Vistát biztonsági szempontból. Ugyanez vonatkozik az Internet Explorer 7-re és az Office 2007-re is. computerworld.hu/cikkek/vista-nist ▶

Ingyen VoIP mobilra

A mobilszolgáltatók ellenállása, a magas adattarifák és a korlátozott Wi-Fi elérési miatt a mobiltelefonokon nemigen terjedtek el az IP-alapú szolgáltatások. A Skype reménykedik benne, hogy a VoIP a mobilkommunikációban nem egyenlő az ingyenességgel; a T-Mobile vezetője határozottan ki is mondja ezt. [írta: Vass Enikő]

Ki nem szeretne a 200 forintos roaming-percdíj helyett ingyenessé? Szinte mindenki, de eléggé kitarotónak kell lenni ahhoz, hogy ezt sikerüljön is. Ha például Skype-on szeretnénk felhívni barátunkat otthon, a számítógépe előtt, akkor ahhoz vagy Pocket PC-s, vagy Windows Mobile-os okostelefon kell (vagy Wi-Fi-s PDA). A Skype ezekre az operációs rendszerekre készült el, és ha a mobilszolgáltatóval kötött szerződés nem tiltja a VoIP-alkalmazások használatát, akkor szerződést sem szegünk a program telepítésével és használatával. (Nemzetközi viszonylatban a T-Mobile például tiltja a hálózatán a VoIP-alkalmazások használatát.)

Ezenfelül találnunk kell egy megbízható sebességű és erősebb jelű Wi-Fi hozzáférési pontot (kitaláló kereséssel ilyen szinte mindig lehet találni), s ha PDA-val próbálkozunk, akkor cél-

szerű egy fejlesztő – az mobiltelefonhoz is kényelmes –, és máris hívhatjuk is ingyen a barátunkat. Ha olyasvalakit akarnánk hívni, aki nem használ Skype-ot, akkor meg kell fizetnünk a Skype Out percdíjat. S ha ingyen Wi-Fi

Eric Lagier szerint legfőképpen

a vonzó, átalánydíjas mobilinternet csomagok hiánya gátolja a VoIP-alkalmazások elterjedését.

sines, akkor állnunk kell az egy napos bérleti díjat is; de ilyenkor már érdemesebb vállalni a roaming-költségeket.

Alternatív megoldások

A Symbian 60 operációs rendszerű mobiltelefonokra is kifejlesztettek egy Skype-hoz hasonló alkalmazást, a Fringet. Ez egy kicsi, mindössze 200 kilobájtos program, és ingyenesen letölthető.

A Fringe olyan külsejű, mint a számítógépről ismert üzenőalkalmazások – a Skype, a Google Talk vagy az MSN Messenger –, sőt kapcsolatba is léphet ezekkel a programokkal. A felhasználó állapotát is lehet rajta látni, mint

többin. Ennek azonban megvan az ára: használatakor a telefon akkumulátora jóval hamarabb kimerül, mint hagyományos használatkor. A program a peer-to-peer hálózatokon át ad VoIP-szolgáltatást. Szépséghibája, hogy használatához elő kell fizetni valamilyen adatszomagra a mobilszolgáltatónál. Számítások szerint egyóránnyi beszélgetés 4,5 megabájt adat átvitelével jár. Az alkalmazást

és a szolgáltatást az ICQ volt ügyvezető igazgatója, *Avi Schechter* és 30 fős csapata találta ki és forgalmazza.

Nem kell mindenképp alkalmazást telepíteni a mobilra, elég például, ha bejelentkezünk a Jajah weboldalán; ott vezeték nélküli telefonok között ingyenes a hívás, mobilra már kell valamennyit fizetni, de csak keveset. Ez a béta-állapotú szolgáltatás fél eurót megelőlegez, s ezzel használatbavétel előtt ki is próbálhatjuk. Két magyar vezeték nélküli telefonvonal között a hívás percenként 40 eurócentbe – mintegy 100 forintba – kerül. A Jajah a Symbian platformú telefonokon hiba nélkül működik, és sok javas telefonon is használható –, hogy pontosan melyikeken, az a szolgáltatás weboldalán megkereshető.

Nincs ingyen

A Skype már a tavalyi 3GSM Kongresszuson megígérte a mobiltelefon-

TECHNOLÓGIA

kon futó VoIP-alkalmazások térnyerését, idén azonban már visszafogottabban nyilatkozott: a műszaki akadályok miatt sokkal lassabban terjed a mobil VoIP, mint egy éve várta. Az év eleji Consumer Electronic Show-n Eric Lagier, a Skype fejlesztéséért felelős igazgató azt mondta, hogy legfőképpen a vonzó, átalánydíjas mobilinternet csomagok hiánya gátolja a VoIP-alkalmazások elterjedését. Szerinte nem lehet

ával is szerény érték, 384 kilobit/másodperc. A megoldás a HSUPA (High Speed Uplink Packet Acces) technológia lehet: az már (legfeljebb) 5,76 megabit/másodperc letöltési sebességet kínál. A szolgáltatók most a HSDPA hálózatok telepítésével vannak elfoglalva, a HSUPA-t még csak tesztelik.

A megoldás a mobilinternet

Hajnal Géza, a Pannon mobil adat- és üzletfejlesztési igazgatója szerint hangátvitelből és adatforgalomból származó bevételeik arányát középtávon nem érintik a VoIP-megoldások, ügyfeleik továbbra is igényelik és használni is fogják a mobil hang- és adat-szolgáltatásokat. Várakozásai szerint hosszú távon a mobiltelefonokban is megjelennek majd a VoIP-megoldások, de alapjában azok is a 2G, illetve 3G hálózatok adatátviteli képességeit fogják használni, és nem a helyhez kötött kábeles internetkapcsolatot. Ilyen formán a mobilszolgáltatók 2008-tól számíthatnak arra, hogy a hangforgalom kezd adatforgalommal formálódni, és ezzel párhuzamosan persze várhatóan növekednek majd a mobil adatbevételek. Az ilyen típusú adatforgalom árázása nagyon változó lehet, a havi fix, bizonyos irányokba esetleg korlátlan beszélgetési időt kínáló díj egészen a mostanihoz hasonló percalapú számlázásig terjedhet.

Hajnal Géza szerint az interneten alapuló telefon-szolgáltatások ma nem adják meg azt, amit a mobiltelefonról mindenki elvár és megszokott: a teljes mobilitást, a teljes lefedettséget, az országok közti teljes

– Várni kell még az IP-alapú szolgáltatásokra; azok nem terjednek el annyira a mobiltelefonokon, mint a személyi számítógépeken – mondta a barcelonai 3GSM Kongresszuson Hamid Akhavan, a T-Mobile vezérigazgatója. Szerinte általában a vezetőkezes szolgáltatók kínálnak majd VoIP-szolgáltatásokat, a mobil-szolgáltatók előtt még vannak műszaki akadályok. Az emberek a VoIP-szolgáltatásokról hallva ingyen szolgáltatásokra gondolnak. A T-Mobile vezetője szerint az bizony pénzért megvásárolható adatsomag, bármely mobilszolgáltatóról legyen is szó.

azt mondani a felhasználóknak, hogy ez a szolgáltatás ingyenes volna, mert hónap végén súlyos eurókat kell kifizetni az adatforgalomért. A Skype a Hutchinson 3G szolgáltatóval közösen kidolgozott ugyan egy olyan konstrukciót, amelyben a Skype-hívások olcsók lehetnek, de a Hutchinson csak egy szolgáltató a sok ezer közül.

Mobigater Plus Skype Mobile Phone Gateway

Méret	190×135×40 milliméter
GSM-modul	900/1800/1900 megahertz kompatibilitás
Fogyasztás	készenléti állapotban 350 milliwatt, hívás közben 2 watt
Csatlakozók	USB-kábel, két USB-kapu
Minimális rendszerkövetelmények	800 megahertz processzor, 256 megabájt RAM, Windows XP vagy 2003, Skype 1.4.0.84 vagy frissebb
Forgalmazó	AlphaSonic Kft.
Ár	199 euró (51 000 forint)
Értékelés	

Az iparág szakértői is elismerik, hogy az IP-alapú minőségi mobilhívásnak még vannak műszaki akadályai. Az egyik ilyen megoldandó kérdés a feltöltési sebesség; az a HSDPA-technológi-

átjárhatóságot és azt, hogy könnyen kezelhető, kisméretű hardverrel lehetne használni. A mobilinternet dinamikusan fejlődik, egyre gyorsabb, és például a Pannon által kínált lefedettség

TERMÉK

**Mobigater Skype
Mobile Phone Gateway**

Az EuroDesing nevű bolgár cég csak Bulgária EU-csatlakozására várt, és az európai piacra dobta Mobigater nevű átjáróját: az Skype-hívásokat továbbítja mobiltelefonra. A doboz gyakorlatilag egy SIM-kártyás, lebutított mobiltelefon-kijelző, fényképezőgép és gombok nélkül: mobilhívássá alakítja át a Skype-hívásokat, és a GSM-hálózaton átküldi őket egy előre meghatározott mobiltelefonszámra. A továbbított hívásért a két SIM-kártya szolgáltatója közötti percdíjat kell megfizetni. A Mobigater készíti azt ajánlják, hogy olyan előfizetési konstrukciót válasszunk, amelyben a két szám között ingyenesek a hívások, mert akkor a Skype-on a hívás továbbra is ingyenes marad – csak az előfizetéseket kell állni.

A Mobigater Kinában gyártják, és egy alap (Plus) meg egy Pro változata van; ez utóbbi több telefonszámot és SIM-kártyát kezel egyszerre, és amolyan mini telefonközpontként működik. A fekete dobozba rejtett Mobigater mini USB-n át csatlakozik a számítógéphez, van benne egy átalakító az áramellátásra. S van hozzá egy külön csatlakoztatható antenna, illetve antennahosszabbító – ha gyenge volna a GSM jele. A SIM-kártyát a doboz alján kinyitható reteszbe kell beletenni. A mellékelt CD-re felírt PDF-es kézikönyv utasításai szerint először a Mobigater szoftvert telepítettük a számítógépre. A működéséhez a Microsoft .NET 2.0 kell, s ha nem lenne rajta a gépen, akkor az is fellepeül a Mobigaterrel együtt.

A szoftvert első indításakor kell beállítani: meg kell adni a Mobigaterbe tett SIM-kártya PIN-kódját, azután nemzetközi formátumban meg kell adni azt a számot, amely-

re át szeretnénk adni a hívást, majd azt is szabályozni kell, hogy a hívás azonnal átadódjon-e, két vagy három csörgés után. A szoftver telepítése után csatlakoztatuk a Mobigater a számítógéphez. A windowsos meghajtók telepítése után az eszköz készen állt a használatra.

A Mobigater használatához a Skype-nak és a Mobigater szoftverének is futnia kell. Ha a számítógépről szeretnénk Skype-hívásokat indítani – úgy, hogy közben a Mobigater is a PC-re van csatlakoztatva –, akkor a mikrofont és a fülhallgatót a Mobigaterhez kell csatlakoztatni.

A Mobigater szoftver kísértetiesen hasonlít a Skype szoftveréhez, a jobb oldalán azonban két mobiltelefon ikon van: a felső a hálózati jel erősségét mutatja, az alsóval pedig átadhatjuk a hívást a mobiltelefonra. A tesztben a készülék a leírás szerint működött, hiba nélkül. Amikor a Skype-Skype beszélgetésben mobiltelefonra adtuk át a hívást, akkor partnerünk számítógépen egy Skype-üzenet jelent meg, egy figyelmeztetés, hogy a hívás mobiltelefonra tevődik át, de ez neki nem kerül pénzébe. A hívás átadása 5–10 másodpercbe telet, ennyi idő kellett a GSM-kapcsolat felépítésére. A beszélgetés végén a Skype hívásbefejező hangjelzését lehet hallani a mobiltelefonban.

A mobiltelefonról is hívhatunk olyan Skype-felhasználót, akihez a Skype-ban gyorstárcsászó számot rendeltünk. Ez úgy megy, hogy felhívjuk a Mobigaterben levő SIM-kártyát, majd (Sony-Ericsson készüléken) először hosszasan, utána pedig röviden megnyomjuk a * gombot, beírjuk a gyorstárcsászó számot, utána kettes kereszteret, és készen is vagyunk. A hívott partner úgy érkezik, mintha Skype-ról hívnánk őt.

A készüléket és a szoftvert egyszerű használni. A következő változatban már benne lesz a Skype, vagyis nem kell majd hozzá számítógép.

voltaképpen már ma is országos; az igazán gyakorlatias és egyetemes megoldás tehát a mobil széles sáv.

Az igazgató szerint figyelembe kell venni azt is, hogy hazánkban az internet-ellátottság, és azon belül főleg a vezeték nélküli rendszerek elterjedése nem is mérhető össze a mobilhálózatok adta lefedettséggel. A különböző Wi-Fi-megoldásokat a lakosságnak legfeljebb 1–2 százaléka használja, és ezek a megoldások is legfeljebb 10–20 méteres körzetben engednek az embernek szabad mozgást.

Hajnal Géza szerint a külföld sincs előbbre: az Amerikai Egyesült Államokban a hangszolgáltatásokból származó bevételeknek 1 százaléka sem ered a VoIP-ből, és a háztartások kevesebb mint 3 százaléka váltott át erre az új szolgáltatásra. Elemzői felmérések szerint az internetet használók 66 százaléka még csak nem is hallott a VoIP-ről. ▽

PLUSZINFO
computerworld.hu/linkek

TECHNOLÓGIA

WINDOWS SZKRIPTELÉS

Automatizált Windows

A Unix-alapú világ szerelmeseinek fő érvei között mindig első helyen találjuk a Windows rendszerek szkriptelhetetlenségét, azt tehát, hogy a Microsoft-platformokat csak grafikus felületről lehet felügyelni. [írta: Horváth Ádám]

Erre a furcsa megállapításra – ki tudja, miért – mindenki tényként tekint, és elfogadja, hogy a Windows rendszerek olyanok, amilyenek, de automatizáló szkripteket nem lehet rájuk készíteni, vagy csak nagyon korlátozottan. Sokan megírták már azonban azt, hogy a törvény hiányos ismerete nem mentesít senkit a jogi felelősség alól. Ez persze ebben az esetben másként érvényes: csak mert úgy hisszük, hogy a Windows rendszereket nem lehet szkriptekkel automatizálni (és erre nem is láttunk példát), még nem jelenti, hogy valóban nem lehet!

WSH-alrendszer

Tény, ami tény: a Microsoft operációs rendszerekhez készített „batch” környezet nem alkalmas... bármire. Egyszerű ciklusokat is nehézkes írni benne, külső adatok elkérése és kezelése pedig majdnem lehetetlen. Ha erre alapozzuk azt a véleményünket, hogy a Windows rendszereket nem lehet szkriptelni, akkor nagyon is igazunk van.

Pontosan erre a felvetésre adta ki a Windows 98-ban a Microsoft a Windows Script Host (WSH) alrendszert. Azért hogy lehessen az operációs rendszert mint „rendszert” szkriptekből kezelni; a könyvtárak, az állományok és szövegek mind-mind objektumként, vagyis programkódból kezelhető egységként jelennek meg benne. Ezzel a Microsoft-platform nagyon nagyot lépett előre az automatizálhatóságban, de a Windows Script Host sajnos főként mint vírusátptalaj híresült el, mivel WSH-szkripttel szinte bármit el lehetett végezni a rendszeren, vírus is könnyen és gyorsan lehetett tehát írni benne.

A WSH-nak a használható szkriptnyelvek támogatása és a COM-objektumok kezelhetősége volt a legnagyobb újítása. A nyelvek támogatása nagyon jól sikerült: a VBScriptet és JavaScriptet eleve támogatta a rendszer, sőt egyetlen állományon belül is lehetett keverni őket, és újabb nyelveket is fel lehetett ismertetni. Például készíthetünk Perlben is WSH-szkriptet, ha abban vagyunk otthon.

A WSH igazi erőssége persze nem a különféle szintaxisok támogatása volt, hanem a COM-objektumok elérhetősége. Ezzel gyakorlatilag szinte tetszőleges windowsos szoftvert tudunk vezélni, mivel majdnem az összes Windowsra készülő szoftver funkcionalitása elérhető COM-objektumként is (pontosabban a microsoftos szoftverek közül az összes, az egyéb gyártók szoftverei meg vagy igen, vagy nem).

Ha a Windows Script Hostot össze kellene hasonlítani a Unix-világban ismert BASH szkriptrendszerrel, akkor azt mondhatjuk, hogy a BASH nyer. Sokféle olyan lehetőség van beleépítve, amelyet a WSH nem ismer, és emellett használhat-

juk az ismert és nagyon jól működő unixos parancssori eszközöket is, s azok megfelelői alijában nincsenek meg a Windowson. Ez persze csak részizgasság, mert Windowshoz is megszerezhető a teljes unixos standard eszköztár, vagyis ha már megszoktuk a WGET, AWK és a többi valóban hasznos eszközt, akkor nem kell lemondanunk róluk a Microsoft-platformjain sem. Sőt azt mondhatjuk, hogy

„játék”, mert könnyű olyan egyszerű, a napi munkához szükséges feladatot mondani, amelyet kényelmetlen WSH-val programozni. Nyilván igaz ez fordítva is: a COM-objektumok jóvoltából bizonyos feladatokat a WSH-ban egyetlen függvényhívással el lehet végezni, BASH-ban meg csak hosszú sorok beírásával. A „használhatóság” mérleg nyelve tehát még mindig a BASH-Unix világ felé mutatott; a Microsoft azonban észrevette, hogy hiába erőlteti a grafikus felügyeletet, ha vannak olyan helyzetek, amelyekben a grafikus felügyelet bizony nem praktikus.

Nem tehetett mást: ki kellett adnia egy olyan felületet, amely minden tekintetben jobb vetélytársainál, és megoldást ad a rendszergazdák jellegzetes problémáira. A Microsoftnak van persze saját „Unixa” is: a Windows Services for Unix, s azzal már egészen jól lehet rendszerfelügyeleti feladatokat ellátni, sőt ismeri jó néhány, a Unix-világban megszokott protokollt is, de ez csak „ötletlopás” vagy „másolás” – nem a Microsoft találta ki.

egyáltalán nem szégyen bevetni őket, mert valóban vannak olyan feladatok, amelyekre ezek a megfelelő megoldások. Tegyük azért hozzá ehhez, hogy rendszerautomatizálásra a szó szoros értelmében (vagyis rendszernek az operációs rendszert és szolgáltatásait vesszük) nem jók, mert „csak” konzolt, szöveges állományokat, állományokat és hasonló primitív objektumokat lehet velük kezelni. Persze nem mindig az IIS beállításait akarjuk megváltoztatni, vagyis mindent összevet-

A választ tehát máshol kellett keresni, s a fejlesztők meg is találták: ez volt a Monad, egy olyan, bővített parancssori környezet, amely kihasználta a Microsoft-platform minden előnyét, köztük a .NET platformot is. Az első béta-verziót 2005 szeptemberében jelent meg, és nyomban látszott, hogy a Monad jóval több ügyes BASH-klónnál. Végleges változata, a PowerShell 1.0-s végül 2006 novemberében került piacra, igen hosz-

A Microsoft a későbbiekben úgy fogja megalkotni termékeit,

hogy PowerShell-szkripttel is minden tekintetben felügyelhetők legyenek. Erre az Exchange Server 2007 az első példa

ve igen jó szolgálatot tesznek (összesen 122 van belőlük az egyetlen GNU Utilities for Win32 csomagban).

De ennél még egy kicsit tovább is mehetünk: ha rokonszenves nekünk a BASH szintaxisa, akkor windowsos környezetben (a fent említett csomaggal) bátran használhatjuk, bár a COM-objektumok kezeléséről persze le kell mondanunk.

Azon már lehet vitatkozni, hogy a COM-kezelés beletartozik-e egy rendszer szkriptelésébe, mivel Unixon nincs is ilyesmi, elvileg nem is kellett tehát. Csakhogy Unixon szinte mindent el lehet végezni parancssori módban, Windowson viszont ez többnyire nem megy, marad tehát a COM-objektum (a COM-objektumokról lásd keretes írásunkat).

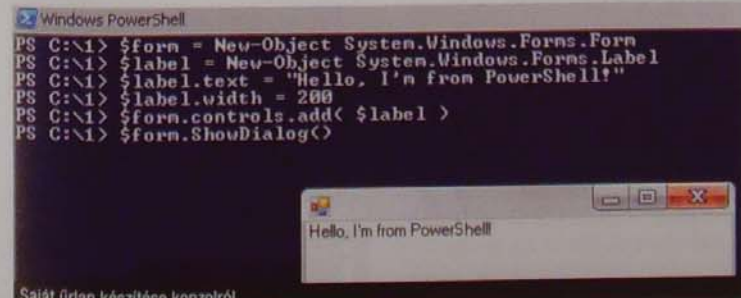
PowerShell

A unixos rendszergazdák persze még mindig mondhatják azt a WSH-ra, hogy

szű tesztidőszak után. Addigra már jól ki-vehető volt, hogy mivel lehet több, mint egy más szintaxisú parancssori eszköz: a Windows-platformot mint egységet kezelni, nem kell minden problémára egyedi megoldást találni. Az állományrendszer, a rendszerleíró adatbázis, a környezeti változók, a hálózat, a web, a processzek és szolgáltatások kezelése egyszerű, egyik sem „lóg ki a sorból”. A WSH-nak egyébként ez volt a legnagyobb baja: minden problémára másként kellett megoldást találni.

A PowerShell interaktív, akárcsak a BASH, vagyis a szkriptírás egyszerű, a szkript nyomban tesztelhető, és szinte mindenre működik az automatikus kiegészítés (könyvtárnevek, függvénynevek, rendszerleíró adatbázisbeli ágak, XML-csomópontok...).

Programozási modelljét tekintve nemigen hasonlít a Microsoft-platformon

Saját űrlap készítése konzolról

TECHNOLÓGIA

megszokott nyelvekhez (VB, C++, C#), sokkal inkább a ma népszerű szkriptnyelvek ötvözetének tekinthető (Ruby/Perl), ennél fogva jól olvasható és tanulható a windowsos és unixos rendszergazdáknak is.

Nagyon fontos azonban, hogy objektumorientált és típusos, pontosabban szöveves, ha akarjuk, akkor típusos, ha nem akarjuk, akkor nem. Ez azért fontos tulajdonság, mert gyors megoldásokat lehet írni egyszerű problémákra, és átfogó, jó hibakezelésű, biztos szkripteket a bonyolult felügyeleti problémákra.

Tipikus feladatok

A rendszergazdák leggyakoribb feladatai közé tartozik a rendszer állapotának

A COM (Component Object Model) olyan Microsoft-platform, amely gondoskodik a rendszerbe telepített szoftverek között a kommunikációról. Ezzel az 1993-ban megjelent megoldással a típusos és a dinamikus nyelvek is elérhetik a COM-felülettel is felszerelt többi szoftvert. A COM-nak az a lényege, hogy programozási nyelvtől ténylegesen független, az objektum más módon, platformon, nyelvben is lehet implementálva, mint a hívója. Sőt a COM-objektumok számítógépek között is használhatók, vagyis távoli hívásra is használni lehet őket (bár ez a funkciójuk sosem terjedt el szélesebb körben).

A nyelvfüggetlenségről szigorú interfacekkel gondoskodik, mivel minden COM-objektumnak ugyanazon a meghatározott módon kell publikálnia a függvényeit. Ha ez sikerül, akkor az operációs rendszer kérésre kilistázza a bejegyzett objektumot, és függvényhívás esetén eléri, hogy a háttérben elinduljon a COM-objektum tényleges kódja. A COM alrendszer maga nem felügyeli az objektumokat, a referenciaszámlálás, a megsemmisítés és a létrehozás azoknak a dolga.

figyelése és a biztonsági mentések készítése. A PowerShell a leggyakoribb problémákra beépített „cmdlet”-ekkel, vagyis apró scriptekkel ad megoldást. A cmdletek tipikusan „ige-főnév” formájúak; például a „get-process” kilistázza a gépen futó processzeket, a „set-

location” meg a megadott könyvtárba lépteti a felhasználót (persze a „cd” mint alias van definiálva).

Ilyesféle beépített parancsból több mint 120 van definiálva, mindenféle „extra” funkció megírása nélkül is elvégezhetjük tehát a legjellegzetesebb lekérdéseket, beállításokat és az egyéb alapszintű rendszerműveletet.

Ebben a listában már ott vannak a COM, ADSI, WMI és .NET objektumkezelők, eseménynaplós-listázók, ott van azután az XML-kezelés, a CSV, XML és egyéb import/export parancsok, állománykezelők, a rendezés, szűrés, oszlop kiválasztás (SELECT...), cikluskezelők (foreach), processz- és szolgáltatáskezelők, adatformázók és reguláris kifejezés alapján illesztők.

A PowerShell szkriptek minden adatot objektumként kezelnek – ebben is eltérnek a parancsállományoktól –, vagyis nem csak egyszerűen megjelenik a konzolon egy lista (állományokról, szolgáltatásokról, processzekről stb.), hanem a listaelemeket külön-külön objektumokként is kezelhetjük. Például elkérhetjük az épp futó processzek közül azokat, amelyeknek a memóriamérete egy bizonyos méret felett van, majd később, ismételt lekéréskor összehasonlíthatjuk a két listát. A hasonlítás persze nemcsak a processzek nevét vizsgálja, hanem a tulajdonságaikat is.

Mivel minden objektum, azért adott objektumtól elkérhetjük, hogy „mit lehet vele kezdeni”, vagyis azt, hogy milyen tagváltozói és függvényei vannak; erre szolgál a „get-member” parancs.

A „Get-Member-InputObject (Get-Process)[0]” például azt adja vissza, hogy mit tehetünk egy processzrel vagy mit olvashatunk ki belőle. A lista nagyon hosszú, egy-egy ilyen objektumnak több mint 150 függvénye és adata van. Ez egyébként általában igaz a PowerShell objektumokra: ez adja a rendszer igazi erejét.

Nyilván vannak persze egyszerűbb típusok is, például a String, de még annak is több mint harminc függvénye van, s azokkal bátran vállalkozhatunk a legfurcsább szövegátalakításra is.

Különleges feladatok

Ha a PowerShell beépített alapképességeinél többre van szükségünk, akkor további funkciókat adhatunk a rendszerhez, és pedig háromféleképpen: saját cmdletekkel, COM-objektumokkal és .NET-objektumokkal. Ezek közül a leghatékonyabb a .NET-objektumírás, mivel a PowerShell tetszőleges .NET-es objektumot példányosíthat, ezzel a módszerrel tehát elérhetjük a .NET 2.0 összes osztályát és saját osztályok-

```

Windows PowerShell
PS C:\> Get-Process | foreach { $_.Name + " - " + $_.Company }
alg - Microsoft Corporation
BTITAC71 - VIDCOMM, Inc.
BTITray - VIDCOMM, Inc.
btudins - VIDCOMM, Inc.
ctfmon - Microsoft Corporation
csrss -
devenv - Microsoft Corporation
DkService - Executive Software International, Inc.
DPAgent - DigitalPersona, Inc.
DPUSMgr - DigitalPersona, Inc.
DpHost - DigitalPersona, Inc.
DPWinlet - DigitalPersona, Inc.
explorer - Microsoft Corporation
Firefox - Mozilla Corporation
IAAnotif - Intel Corporation
IAAnotif - Intel Corporation
Idle -
inetinfo - Microsoft Corporation
Launchy - Code Jelly
LClock -
LEXBCEs - Lexmark International, Inc.
LEXPPS - Lexmark International, Inc.
LogWatNI - Computer Associates
lsass - Microsoft Corporation
LUCOMSK - Labtec Inc.
mdm - Microsoft Corporation
netool - Microsoft Corporation
ntdsutil - Microsoft Corporation
MsPSPSSv - Microsoft Corporation
nvcvc32 - NVIDIA Corporation
OUTLOOK - Microsoft Corporation
POWERPNT - Microsoft Corporation
powershell - Microsoft Corporation
rapimg - Microsoft Corporation
rundll32 - Microsoft Corporation
services - Microsoft Corporation
Skype - Skype Technologies S.A.
smss - Microsoft Corporation
spoolsv - Microsoft Corporation
sqlservr - Microsoft Corporation
StyleXPSvc -
svchost - Microsoft Corporation
svchost - Microsoft Corporation
svchost - Microsoft Corporation
svchost - Microsoft Corporation
svchost - Microsoft Corporation
svchost - Microsoft Corporation
svchost - Microsoft Corporation
System -
TOTALCMD - C. Ghisler & Co.
trillian - Cerulean Studios
type32 - Microsoft Corporation
vncat - VMware, Inc.
vncsdhcy - VMware, Inc.
vncvnt2 - VMware, Inc.
vmacthlp - VMware, Inc.
vncserver - Microsoft Corporation
winlogon -
WINWORD - Microsoft Corporation
winipsec - Microsoft Corporation
PS C:\>

```

PowerShell. Jogos kérdés a rendszertől: milyen gyártók szoftverei futnak?

kal is dolgozhatunk. Vagyis kiemelhetünk egy-egy bonyolultabb kódrészt, azt megírhatjuk C#-ban (abban jó a hibakeresés, a nyelv szigorúan típusos és persze jóval kezelhetőbb szerkesztőfelülettel, mint a PowerShellé), majd az így elkészült DLL-t (assemblyt) felhasználhatjuk a PowerShell-szkriptben. Ez egyszerűsíti azt is, hogy tetszőleges webes hívás, távoli együttműködés, SQL-es adatbázis-kezelés vagy általában bármi – ebben csak a fantáziánk szabhat határt – elérhetővé válik a PowerShell-környezetben.

Ha tetszik, saját őrlepet is megjeleníthetünk PowerShellből, vagyis nem vagyunk konzolos beviteli felülethez kötve: nehézség nélkül feldobhatunk egy állományablakot vagy általában is tetszőleges adatbeviteli őrlepet.

Új Microsoft-szoftverek

A Microsoft a későbbiekben úgy fogja megalkotni termékeit, hogy azokat PowerShell-szkripttel is minden tekintetben felügyelni lehessen. Az Exchan-

ge Server 2007 erre az első példa: az a háttérben már minden tekintetben az új platformmal dolgozik.

Ezeknek a szoftvereknek továbbra is meglesz a szokásos MMC (Microsoft Management Console) felületük, csak hogy az új, 3.0-s MMC már lehetőséget ad arra, hogy a háttérben speciális cmdletekkel konfiguráljuk a rendszert. Ez a megoldás nagyon hasonló a Unix rendszerekben szokásoshoz: ott a grafikus felület csak egy rétege a rendszernek, a háttérben a konfiguráció éppígy konzolra épül.

Fontos persze szem előtt tartani, hogy bár az MMC 3.0 lehetőséget ad a PowerShell felügyelethez, kezelni nem kezdek róla. Vagyis az új alkalmazásokat úgy kell kialakítani, hogy PowerShell-lel felügyelni lehessen őket, mert azt az MMC nem adja meg magát!

XEROX PHASER 6110MFP

Többfunkciós kis irodáknak

A Xerox új, Phaser 6110MFP típusjelű, színes, lézeralapú, faxként is használható multifunkciós eszközét a cég hazai képviselőjének jóvoltából mi is kipróbálhattuk. Ez a készülék a maga hálózati kapujával és huszonegyezer oldalas havi terhelhetőségével kis- és közepes méretű munkacsoportok kiszolgálására is alkalmas lehet. Mivel lézertechnológiával dolgozik és egy 50 lap kapacitású automatikus lapadagolója is van, átlagosak a méretei, vagyis terjedelmesebb, semhogy az íróasztalunkra tehetnénk. Felemelni az alján levő két bemélyedésnél fogva lehet – azok lehetnének egy kicsit mélyebbek is. Kezelőpanelja enyhén dőlt, kezelőgombjai logikus elrendezésűek, a faxoláshoz 16 gyorstárcázó gomb is van rajta. LCD-kijelzőjén 2 sorban soronként 16 karaktert jeleníthet meg. A menürendszer magyar nyelvűre is állítható, de a kijelzőnek sajnos nincs háttérvilágítása, sötét irodasorokban tehát nehezen olvasható.

Műszaki adatai szerint a bemeneti lapadagolóba 140 A/4-es lap fér, a ki-

meneti tálcába meg 100 lap – az a kiemeneti tálcá voltaképpen egy mélyedés a vezérlőpanel alatt, és egy kihajtható műanyag támasz akadályozza meg a lapokat abban, hogy kicsúszsának belőle. Alapkiépítésben a lapadagoló kapacitása egy kicsit kevés, bár az opcionális második adagoló révén 250 lappal bővíthető.

A színes nyomtatás és másolás sebessége a fekete-fehérnek csupán a negyede, s ez arra utal, hogy főleg olyan irodákba való, amelyekben csak időnként van szükség színes nyomatokra vagy másolatokra. Az 50 lap kapacitású automatikus dokumentumadagolóval gyorsan digitalizálhatók a számlák vagy a szerződések.

Hasznos lehetőség, hogy az előlapi USB-kapura csatlakoztatott USB-tárolóról közvetlenül, vagyis számítógép nélkül nyomtathatjuk ki a BMP-, TIFF- vagy JPEG-formátumú képeket, és a PDF-formátumú dokumentumokat. A beolvasott képeket és dokumentumokat ugyanezekben a formátumokban menthetjük el az USB-tárolóra, alkalmanként az is használhatja tehát a lapolvasót, aki sem közvetlenül, sem a hálózaton át nem éri el. Az USB-tárolóra menthetjük a faxoláshoz létrehozott címjegyzéket, és azt vissza is tölthetjük róla a készülékbe.

Az USB-tároló kezelése persze elég egyszerű: lekérdezhetjük a szabad terület méretét, törölhetünk róla állományokat és formázhatjuk is a tárolót.

Valamennyi cserélendő alkatrészt – festékkazetták, fényhenger és a festékporgyújtó tartály – gyorsan és egyszerűen lehet kicserélni, de a festékkazettáknak elég kicsi a kapacitásuk. A fekete toner 2 ezer, a színes ezer 5 százalékos fedettségű oldalra elegendő; a nyomtatóval szállított kazettáktól csak 1500, illetve 700 oldalra futja. A fényhengert 20 ezer fekete-fehér oldal után kell cserélni, a festékporthatályt pedig 5 ezer oldal kinyomtatása után. Tonertakarékos üzemmód nem állítható be.

Noha GDI nyelvű nyomtató, a Windows mellett használható Macintosh és Linux operációs rendszeren is, bár ez utóbbi esetben csak az USB-interfész. A szoftvermeghajtóknak és a CD-n levő felhasználói kézikönyvek van magyar nyelvű változata is. **▲**

6110 MFP

Xerox Phaser 6110 MFP

Nyomatási sebesség	16/4 oldal/perc (f/színes)
Nyomatási felbontás	2400×600 pont/hüvelyk
Lapolvasó optikai felbontása	600×1200 pont/hüvelyk
Memória	128 megabájt
Tonerkazetta kapacitása	fekete: 2000 oldal, színes: 1000 oldal (5%-os fedettséggel)
Havi terhelhetőség	24 ezer oldal
Ár (nettó)	166 000 forint
Értékelés	

A szolgáltatások nincsenek egyedül

Szolgáltatás repositoryk

A cikksorozatunk előző részében megismert Service Repository alkalmazások lehetővé teszik, hogy a szolgáltatásvagyon elemeiről információkat rögzítsünk és kérdezzünk le, jól kereshető, szabványos felületen (UDDI), akár futási időben is. A UDDI regiszterek azonban nem nyújtanak természetesen terepet a szolgáltatásokkal összefüggő egyéb elemek leírására.

A valóságban fejlesztési időben a szolgáltatásokkal összefüggő egyéb értékek is igen fontosak lehetnek. Ilyenek a különböző szolgáltatások, keretrendszerek, a jó gyakorlatok (pattern), elérhető oktatások, dokumentációk stb., vagyis minden olyan információ, amely a fejlesztőket segíti. Ezek nélkül a szükséges kiegészítők nélkül a szolgáltatások leírása és visszakereshetősége a projektek fejlesztési időben történő támogatásának és szabályozásának csak kis részét valósítja meg.

Ertner Iván Péter
szakértő
Alerant Zrt.

olyan jelentős előrelépés egy vállalat fejlesztési kultúrájában, mint a szolgáltatás repository kialakítása.

A fejlesztési projekteknél az újrafelhasználható termékeken felül összegyűlnek olyan információk is (adattázasok elérhetősége, igénybe vehető oktatások stb.), amelyek csak az egyes fejlesztői csoportok fejében vagy hevenyészett dokumentációiban léteznek. Ezen információk központilag elérhetővé tétele, újrafelhasználása igen fontos feladat.

A jól vezérelt SOA-alkalmazás-fejlesztés – a META repositoryk szerepe

A fenti problémák megoldására alkalmas a BEA Systems AquaLogic infrastruktúra szoftvercsomagjának szerves részét képező AquaLogic Enterprise Repository termék. Ez az eszköz webes felületen keresztül teszi lehetővé a fejlesztések során használható értékes információk és elemek (asset) leírását, keresését és hozzáférést a projektekhez.

Kezeli és grafikus módon megjeleníti a függőségeket az egyes elemek között, így például amikor egy framework tartalmaz szolgáltatást.

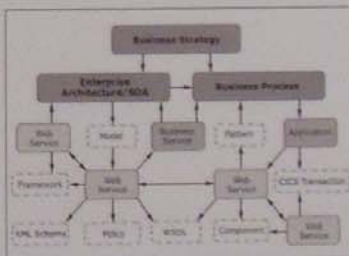
Az egyes elemekre a felhasználók előfizetéseket állíthatnak be, azaz az elem módosítása esetén üzenetet kapnak. Különösen fontos ez olyan elemeknél (pl. interfész könyvtár), amikor a verzióváltásoknál is szükség van értesítésre.

A projektek előkészítési szakaszában a megfelelő jogosultságú felhasználó a repositoryban található elemekből a projekthez rendeli azokat, amelyek használata segítséget jelenthet a végrehajtás során, sőt azok kötelező használatát is előírhatja. A projektagok maguk is megjelölhetik azon elemeket, amelyek szerintük hasznosak maguk vagy mások számára a projekt során. A jelöléseket az ehhez jogosultsággal rendelkező felhasználók engedélyezik, vagy elutasítják. E folyamatok eredményeként a cég információs tára is folyamatosan bővül. A repository tartalmáról rendszeresen riportok is készülnek, amelyek alapján meghatározhatók többek között a sokszor használt, vagyis hasznos elemek, és azok is, amelyek a cég számára nem hordoznak értéket.

META repository nélkül építhetünk szolgáltatás repositoryt, azonban a projektekben felhalmozódó tudás menthetetlenül elvész. **■**

Nem csak a szolgáltatások újrafelhasználhatók

Az újrafelhasználhatóság az informatikai metodológiák fejlődésének egyik motorja, így a SOA stratégiának is központi eleme – mondja Ertner Iván Péter, az Alerant Informatikai Zrt. szakértője. A UDDI regiszterek szolgálnak a szolgáltatás újrafelhasználhatóságára, újrafelhasználás támogatására. Ezek az eszközök azonban nem nyújtanak támogatást azon elemek esetében, amelyek a szolgáltatásokat körülveszik. Az ilyen elemek újrafelhasználása (keretrendszerek, modellek, interfész-specifikációk stb.) legalább

A Wikipedia városa

„A becsületesek áldása építi a várost, de a bűnösök szája romlásba dönti.”
(Példabeszédek Könyve 11,11) Az elmúlt idők legnagyobb port kavart eseménye kétségtelenül a Wikipedia-szerző Essjay esete volt. (Írta: Nemes Dz. Dániel)

Aki nem ismerné a történetet, annak álljon itt egy rövid összefoglaló. Tavaly júliusban a *New Yorker*-ben megjelent egy cikk a Wikiről, s az hosszan méltatta egy bizonyos szerző – *Essjay* – odaadó munkáját. Azt írta róla, hogy a teológiából is doktorált kánonjogász, egy magánegyetemen oktat, napi tizennégy órát tölt a Wikipedia szerkesztésével és egyike annak a tizennégy embernek, akik visszaélés gyanúja esetén jogosultak IP-cím alapján lenyomozni egy felhasználó tartózkodási helyét. A múlt héten azonban a *New Yorker* újabb cikke nyomán összeomlott a gondosan, alaposan felépített atteregő. Kiderült, hogy a Wikipediához kapcsolódó profitorientált Wikia cég által nemrégiben felvett *Essjay* – valódi nevén *Ryan Jordan* – huszonnégy éves, és nincs semmilyen diplomája. Jordan eleinte tagadott, sértegette a cikk Pulitzer-díjas íróját, *Stacy Schiffet*, majd utóbb beismerte, hogy a dolgok bizony így állnak. *Jimmy Wales*, a Wikipédia alapítója első reakciójában nem talált az ügyben semmi kivetnivalót: „Ez egyszerűen egy álnév, semmi bajom vele.”

Nem sokkal ez után azonban megváltozott Wales véleménye: megkérte kollégiját, hogy mondjon le pozíci-

ójáról a Wikipediánál. Állítása szerint néhány napig Indiában tartózkodott, és egyáltalán nem követte az eseményeket. „Azért támogattam *Essjayt*,

Jimmy Wales

mert nem voltam teljesen tisztában a helyzettel – magyarázta. – Bár személy szerint én megbocsátanék neki, remélem, eleget tesz a kérésnek.” Az ügy kapcsán elég undorító hangvételű atyai tanácsokkal is ellátta a Wiki-közösséget. „Azt tanácsolom (mint mindig), hogy nyugodtan, értelmesen, szeretettel álljunk a dologhoz – írja. – A Wikipedia a bizalom és a tolerancia

kettős pilléreiren nyugszik. A projekt feddhetetlensége azon áll vagy bukik, hogy a közösség kemény magja kiáll-e a minőség és a tisztesség mellett. Munkánk harmóniája attól is függ, hogy megértjük és megbocsátjuk-e az emberi hibákat.”

Seth Finkelstein érdekes, a többi, gyűlölködő írástól kissé elütő véleményét fogalmazott meg az ügyről: „Ahogy olvastam a botrány körülményeit, inkább elsomorodtam, mint mérges lettem. Szerintem *Jordan* bírálóinak haragja nem teljesen indokolt. A Wikipedia egészében annak az álomnak a beteljesülését ígéri (»Álmodok árulok jó pénzért« – mondja *Robert De Niro* a *Kaszinóban*; az is hasonló eset), hogy a résztvevők tudósok, akadémiai tagok lesznek, hiszen egy enciklopédiát szerkesztenek.” *Finkelstein* szerint *Jordan* alteregója csak megmutatja, hogy mi szeretne lenni, miről álmodozik, a Wiki meg lehetőséget adott neki arra, hogy ezt az álmát valóra váltsa.

Finkelstein felhívja a figyelmet egy levélre is, amelyet *Jordan* egy valódi egyetemi tanárnak írt. Ebben bemutatja a munkáját, magát, és kéri a professzort, hogy vizsgálja felül álláspontját, amely szerint a Wikipedia pontatlan, megbízhatatlan, mivel bárki írhat bele. A levélben megfogalmazza a Wiki küldetését, *Jimmy Wales* is idézve: „Képzelnék el egy világot, amelyben mindenki hozzájárul az emberiség összes tudásához.” *Essjay* hazudott, de elhivatottságához nem fér kétség.

A botránynak az az egyik fontos utóhatása, hogy – mint azt százezer nyi blogon, sőt a *Washington Post*-ban is olvashattuk – *Jimmy Wales* bejelentette: ha ezután valaki állítja, hogy ilyen vagy olyan végzettsége van, akkor azt ellenőrizni fogják. Úgy tűnik, hogy csak a bizalom alapján nem vihető tovább a Wiki szerkesztése, de ez valószínűleg nem is nagy baj. Wales így indokolja lépését: „Most alkalmunk van javítani a Wikipédia minőségén és megítélésén... Ha valaki nem akarja elmondani, milyen végzettsége van, azzal nincs semmi baj, de ha azt állítja, hogy ilyen meg ilyen PhD-je van, akkor már nem csak magát képviseli, bizonyítania kell tehát, hogy tényleg megvan a szükséges papírjai.”

NÉVJEGY
Bloggerek

Clay Shirky: tanácsadó, a New York University oktatója, az internettechnológiák szociális és gazdasági hatásainak kutatója.
(www.shirky.com)

Nicholas Carr: szakíró, korábban a Harvard Business Review munkatársa (www.roughtype.com).

Seth Finkelstein: programozó, a *Censorware Project* alapítója, az *EFF Pioneer Award* egyik díjazottja (seth.com)

Érdekes adalék, hogy két évvel ezelőtt Wales már felvetette egy hasonló rendszer bevezetését, főleg a végzettséget igazoló papírok ellenőrzését (nem kötelező jelleggel); a valódi nevek használatát akkor sem tartotta fontosnak.

A Wikipedia védelmezői közül sokan éppen azt tartják az online enciklopédia legnagyobb erősségének, hogy ennek vagy annak a szerzőnek a

munkáját önmagában ítéli meg a közösség, s nem végzettségének, tekintélyének fényében. *Larry Sanger*, a Wikipédia társalapítója nem így gondolkodott: elindította a *Citizenium* projektet, s annak az a lényege, hogy minden szerzőnek regisztrálnia kell magát, majd adminisztrátorok ellenőrzik, hogy valósak-e a szerző magáról megadott adatai. Egyelőre sokan vitatják, életképes-e ez a projekt (köztük nagy kedvencem, *Nicholas Carr* is),

sokan viszont mellette érvelnek (említhetjük mindjárt *Clay Shirkyt*, aki egy ideje már kulturált hangvételű vitát folytat *Carr*-ral).

Ellenérvként sokan azt hozzák fel, hogy a regisztrációs folyamat eljleszt majd a felhasználókat, és többletköltséggel is jár, a projekt tehát nem lesz önfennartó, vagy hogy lényegében hagyományos, a tömegeket kizáró enciklopédia lesz az egészéből. Személyes véleményem szerint azonban a *Citizenium* igenis életképes, bár nyilván sokkal akadémikusabb és kevésbé látogatott lesz. Az *Encyclopaedia Britannica*t sem vesszük le mindennap a polcról, mégis jó. ▀

Seth Finkelstein

TREND

Egy újabb ellen-Wiki

Nemrégiben egy konzervatív, hangsúlyozottan keresztény és amerikai wiki indult el, a *Conservapedia*. Ismertetője szerint alkotói „belefaradtak a Google és a Wikipédia által népszerűsített liberális hazugságokba”, ezen kívánnak segíteni az új oldallal. A projekt *Andy Schafly* nevéhez fűződik; *Andy* az ultrakonzervatívizmusról ismert író, *Phyllis Schafly* fia. Végzettsége szerint jogász, és önéletrajzában ezt írja magáról: „széles körben publikál”, említeni azonban csak egyetlen magazint említ, a *Journal of American Physicians and Surgeons*-t; az többek között a kötelező védőoltások ellen harcol, és a

Quackwatch is megbízhatatlan forrásnak minősíti.

A *Conservapedia* *Schafly* szándékai szerint „új ösvényt vág majd az online tanulni vágyóknak”, bár kérdéses, hogy a hangsúlyos bigott kereszténység és amerikai nacionalista szemlélet ezt mennyire teszi lehetővé. Próbaképpen megnéztem a *Conservapedia*-ban az evolúció elméletéről szóló cikket, és nem is igen lepődtem meg: a néhány mondatos bevezető után az első fejezet mindjárt azt tárgyalja, hogy a köztes evolúciós állomások hiányában az elmélet a mai napig sincs bizonyítva. „A bölcsesség mindennél nagyobb kincs” – olvashatjuk szintén a *Példabeszédek Könyvében*.

Trust Wireless MCK
KB/2950

Trust Wireless MCK

Kiosztás	nemzetközi US
Kompatibilitás	Windowsok, Mac OS X, Xbox 360
Hatótávolság	körülbelül 10 méter
Mutatószerkezet	hanyattgép gördítővel
Tápellátás	két AAA ceruzaelem
Csatoló	USB
Forgalmazó	RCE Trade Kft.
Ár (bruttó)	15 990 forint
értékelés	

Media Center Keyboard
Van mááásiik!

Ha valaki a fejébe vette, hogy tévéállványlakó, médialejátszó PC-t akar építeni, akkor nem válogathatott sok kényelmesen használható „PC-távirányító billentyűzet” között – legalábbis eddig. A Microsoft a Remote Keyboard for Media Center Edition nevű készletet éppen erre a feladatra fundálta ki, a maga sajátos, ölbe vehető kialakításával, integrált, joystickszerű egérpótlékával és tíz méter körüli hatótávolságával. És akkor a Trust látta, hogy ez jó!

Wireless Media Center Keyboardja mintha édesöccse lenne a redmondinak – öccse, mert kisebb. A Trust zanzásította a billentyűket, a kiosztás egészen absztraktra sikerült, az Insert, Delete, End, Home és a többi meglepő helyre került. Világos, hogy a médialejátszó PC-eket viszonylag ritkán használják enciklopédiák begépelésére, de ez a kiosztás felér egy büntetéssel, ha mégis szeretnénk vele szöveget szerkeszteni és még a régi iskola hívei vagyunk:

szeretnénk használni a TAB-ot, a Page Upot és Page Downt is. A billentyűk viszont nagyon is jók, ha valaki – a régi iskola hívei megint csak előnyben – a hosszú leütési utat bejáró, kattogós fajtát kedveli.

A jobb felső sarokba tett hanyattgép-gérral már nincs semmi gondunk: kényelmesen használható arra, amire szánták. A bal és jobb egérgomb a billentyűzet téglatest formájának legszelebb, de legvékonyabb élére került,

hogy a billentyűzet aljában kis üreg van az USB-kulcs küllemű és méretű adóvevő egységnek; azt a gépbe kell dugnunk. A felső részen kialakított kilenc funkcióbillentyű az internetböngészést és a leveleink lehívását hivatott egyszerűbbé tenni.

A két AAA ceruzaelemmel működő billentyűzet – meglepő módon – kompatibilis az Xbox 360 játékkonzollal és a Mac OS X-szel is, meg persze bármelyik Windows XP- és Vista-változattal.

Ha valaki médialejátszó
PC-t akart építeni,

akkor nem válogathatott túl sok kényelmes „PC-távirányító billentyűzet” között – legalábbis eddig.

a két csücsökben – a játékkonzolok vezérlőinek bizonyos gombjaihoz hasonlóan. A bal kézhez eső médialejátszó – lejátszás, léptetés, hangerő-szabályozó, némítás – gombok tökéletesek, a felettük levő gördítő azonban valahogy túlzottan süllyesztett lett, és nehezen tekerhető. A kis „hordó” nem áll ki eléggé ahhoz, hogy egyszerre elég sornyt lehessen vele tekerni. Praktikus viszont,

Örvedetes, hogy a Trust, metál-világoskék keretű billentyűzetével is megjelent a médialejátszó PC-eket kiszolgáló, mutatószerkezet kombinált billentyűzetek piacán, de a minden hagyományjal szakító, szinte megszokhatatlan billentyűkiosztás miatt nem szeretünk bele. Az árát – a piacon eddig gyakorlatilag egyeduralgkodó Microsoft-félehez viszonyítva – is magasnak ítéljük.

AQUIS

INNOVO ET TRADITIO

Több mint 2000 éve a soha nem látott erejű és stabilitású Római Impérium virágkorába lépett. A hagyományok megőrzésén és az újítani tudó rugalmasságon alapuló latin gondolkodás a mai napig Európa sikerének a záloga. Az információtechnológiai piac legújabb szereplője, az AQUIS folytatja a Minor Rendszerház Rt. legjobb tradícióit, de egyben új korszakot és mércét is jelent az innovációalapú IT-szolgáltatások szektorában.

WWW.AQUIS.HU

AQUIS Informatika Zrt.

HORIZONT

Háztartási műhold

Európa és Észak-Afrika 35 országában több mint 109 millió háztartásban fogják az ASTRA műholdrendszerén közvetített szolgáltatásokat. A Satellite Monitor szerint a SES ASTRA tovább növelte közönségét.

computerworld.hu/cikkek/astra ▶

Kalózkodászat

A BSA egyidejűleg öt szoftverkalóz ellen indított nemzetközi jogi eljárást. Ez a lépés jelzi a kezdetét a BSA azon nemzetközi szintű jogérvényesítő törekvéseinek, amelyek az interneten illegális szoftvert áru-ló személyek megfékezésére irányulnak.

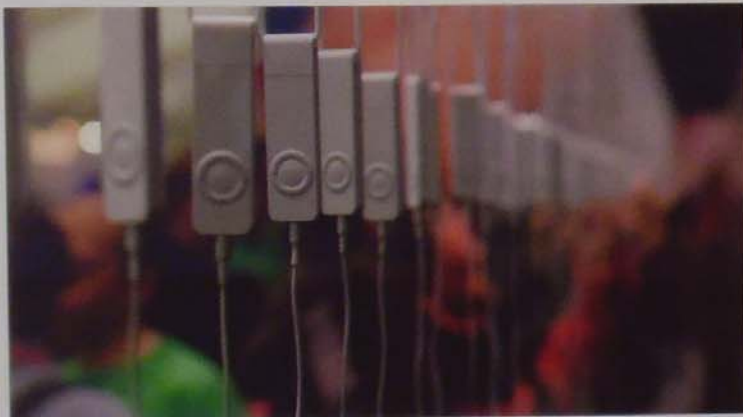
computerworld.hu/cikkek/bsainter ▶

Digitális zeneterjesztés korlátok nélkül?

A digitális zeneterjesztésből származó bevételek csak akadozva növekednek a fogyasztók által használt fájl-megosztó rendszerek miatt. A nagy lemezkiadók lépést akarnak tartani: nemsokára bármilyen megkötés nélkül árulhatnak zenét az interneten, ami nemrégben még elképzelhetetlennek tűnt számukra.

[Írta: Mózsiák Tibor]

A hagyományos év eleji cannes-i *Midem* zenei vásáron számos olyan nyilatkozat hangzott el, amelyből arra lehet következtetni, hogy a négy nagy multinacionális lemezkiadó közül legalább egy hónapon belül megkezdheti a felhasználási korlátozásoktól mentes MP3-fájlok terjesztését – írta a *New York Times*. A legtöbb független lemezkiadó már ma is MP3 formátumban árusítja az interneten kiadványait, ez pedig azt jelenti, hogy a letöltött fájlokat mindenféle korlátozás nélkül lehet másolni CD-re, számítógépre, mobiltelefonra vagy hordozható zenelejátszóra. A független lemezkiadók eddig is inkább úgy tekintettek az MP3-eladásokra, mint promóciós tevékenységre, azaz reményeik szerint a másolás által nagyobb közönséghez juthat el egy adott zene, és azt így többen vehetik meg valamilyen fizikai hanghordozón is.

A négy óriáskiadó azonban az MP3 formátum elfogadását gyakorlatilag az internet előtti kapitulációként értékelné. A világháló ugyanis az elmúlt években porig rombolta a zeneterjesztés feletti világméretű ellenőrzésüket. Az elmúlt évig a kiadók arra számítottak, hogy a digitális fájlcsere-lettelés miatt kieső bevételeiket pótolni tudják a digitális jogkezeléssel (Digital Rights Management – DRM) ellátott online zeneeladásból – legfőképpen az Apple iTunes zeneboltjából származó

értékhez képest, és értéke 2 milliárd dollárra nőtt, a bővülés üteme lelassult az előző esztendőhöz viszonyítva, és a pluszösszeg nem kompenzálta a fizikai hanghordozók eladásának – immár hetedik egymást követő évben – visszaeséséből származó bevételkiesést sem.

A védelem fogja vissza a fejlődést?

A nagy kiadók kritikusai szerint a „major”-ök figyelmét túlságosan elvonta a

Egyre több jel utal arra, hogy az iparág hozzáállása lassacskán változik

a korlátlan felhasználást lehetővé tévő másolatokkal kapcsolatban...

zó – forgalomból. Bár a digitális zene-eladás 2006-ban továbbra is 80 százalékkal növekedett az egy évvel korábbi

kalózkodás elleni küzdelem, és emiatt csökkent a legális zeneeladások bővülése. A multik képviselői ugyanakkor azt

hangoztatják, hogy nincs túl sok választásuk. *John Kennedy*, a lemezkiadókat tömörítő IFPI szervezet vezetője a *Reuters*nek úgy nyilatkozott: bár szerzte a világon sokan mondják, hogy a kalózkodás ellen nem a megfelelő módon lépnek fel, eddig még senki nem tudta megmondani, helyett mit tegyenek, hogy ne csökkenjen a legális felhasználások aránya. – Az ingyenes illegális letöltésekkel nehéz versenyezni – tette hozzá.

A digitális zeneletöltésekkel kapcsolatban a legtöbb vitát a digitális jogkezelés kérdése váltja ki, amely – bár a szerzői jogi kalózkodás elleni küzdelem hívta életre – valójában az audiofájlok technikai védelmét jelenti. A DRM támogatói úgy vélik, hogy a technológia számos alternatív felhasználási módot is lehetővé tesz, mint például az előfizetéses vagy a reklámbevételeken alapuló rendszerek, ugyanakkor megakadályozza, hogy a zenét peer-to-peer hálózatokon tegyék közzé. A DRM-technológia legnagyobb hátránya, hogy a különböző oldalakon – mint például a Rhapsody szolgáltatás – legálisan megvásárolt tartalmakat nem lehet lejátszani a piacvezető iPod zenelejátszón, mivel azok nem kompatibilisek egymással. A legális eladások növekedésének megtorpanásában valószínűleg ezek a szempontok is szerepet játszanak.

Változó hozzáállás

A DRM-nek számos ellensége van a zeneiparon belül, közülük tartozik *David Packman*, az eMusic vezérigazgatója is. A cég az iTunes után a második legnagyobb online zeneterjesztő szolgáltatás az amerikai piacon – megelőzve olyan szolgáltatókat is, mint a Rhapsody, az MSN Music, a Napster vagy a Yahoo –, és az egyetlen, amely nagy mennyiségben kínál MP3-fájlokat, amelyek bármely hordozható zenelejátszón – így iPodon – is lejátszhatók. Ez a hozzáállás viszont azt eredményezi, hogy a zenei világtermés kétharmadát birtokló négy

HORIZONT

ÜZLET

Steve Jobs a DRM ellen

Februárban Steve Jobs, az Apple vezérigazgatója – töle szokatlan módon – nyílt levelet tett közzé a cég internetes honlapján, amelyben arra kérte a nagy lemezkiadókat, hogy hagyjanak fel a DRM, a digitális jogkezelési technológia alkalmazásával. Mint ismeretes, az Apple üzemelteti az iTunes Store-t, a világ legnagyobb internetes zeneboltját, amelyben jelenleg kizárólag a cég saját, FairPlay DRM-technológiájával védett fájlok lehet megvásárolni. A nyílt levélben Jobs azt állította: annak idején a négy nagy lemezkiadó kényszerítette az Apple-t, hogy saját DRM-rendszert hozzon létre. Szerinte a lemezkiadóságot rá kellene venni arra, hogy digitális jogvédelem

nélkül licenclék a katalógusukban található számokat, így bármely hordozható lejátszón meg lehetne hallgatni őket. S. Jobs levele különösen érdekes abból a szempontból, hogy az elemzők szerint mindeddig az Apple profitálta a legtöbbet a DRM-technológiából, ugyanakkor az írás rámutat arra a problémára is, hogy jelenleg a különböző zenei szolgáltatások nem igazán működnek együtt egymással. Az iTunes Store szolgáltatást a felhasználási korlátozások miatt számos kritika érte az utóbbi időben Európában, így például Norvégiában az illetékes hatóság egyenesen jogszabályellenesnek minősítette az iTunes Store tevékenységét.

Qtrax – szintén egy hirdetési bevételekből működő terjesztési rendszer – részére. A Yahoo tavaly ugyan csak próbálkozott már ezen a területen, amikor *Norah Jones* és más híres előadók számos felvételét digitális megkötések nélkül tette elérhetővé. *David Goldberg*, a Yahoo Music vezetője a Midemen úgy nyilatkozott, hogy az idén is folytatják a piac tesztelését, amihez tavaly két nagy kiadó, a Sony BMG és az EMI csatlakozott.

A közelmúltban egy másik sikeres kezdeményezés is elindult: az illegális fájltöltésben leginkább érintett, felsőoktatási intézményekben tanuló hallgatókat, illetve az .edu végződésű e-mail címmel rendelkező felhasználókat vették célba. A Ruckus Network néven hirdetési bevételekből működő szolgáltatás keretein belül a hallgatók ingyen, vagy minimális havi előfizetési díj ellenében juthatnak hozzá mintegy 2,5 millió számhoz. A kezdeményezéshez a független kiadók mellett a négy nagy is csat-

lakozott. A szolgáltatást, amelyhez a csatlakozó intézményeknek egy saját szervert kell felállítaniuk, jelenleg mintegy 100 iskolában néhány száz ezer diák használja. Az egész egyetlen szépséghibája, hogy a Microsoft WMA-technológiáját használja, viszont a számok sem a Microsoft Zune lejátszóban, sem az Apple iPodján nem játszhatók le.

– A személyes megbeszélések alapján úgy tűnik, hogy egyre többen értenek együtt a korlátok lebontásával. A legvalószínűbb, hogy 1-2 éven belül komoly változás állhat be ezen a téren – nyilatkozta a New York Timesnak *Rob Glaser*, a RealNetworks vezérigazgatója. Ez a cég a Rhapsody előfizetési szolgáltatása keretében kalózkodás elleni védelemmel ellátott digitális zenét kínál. ▽

PLUSZINFO

computerworld.hu/linkek

„major” kiadó egyike sem szállít tartalmat a site-ra. – Ugyanarra a modellre lenne szükség, mint annak idején a CD-k, illetve DVD-k esetében, ez pedig a világszintű kompatibilitás. Ez olyan alapvető dolog, amelynek hiánya jelenleg visszafogja a digitális zenerjesztés növekedését – nyilatkozott Paekman a Reutersnek.

Bár továbbra is tárgyalásokat folytat velük, úgy tűnik azonban, hogy egyelőre az eMusic a nagy kiadók nélkül is remekül elvan: a jelenlegi 250 ezer előfizető 13 ezer független kiadó 2 millió száma közül válogathat. A szolgáltatás az év elején értékesítette a százmilliomodik számot, az európai részleg pedig az első 150 nap alatt 4,5 millió zeneszámmal adott el. A sikeres európai indulást követően az eMusic most Ázsia, ezen belül is elsősorban Japán felé kacsingat.

A nyilvánosság előtt mindenesetre a lemezkiadók vezetői továbbra is azt hangoztatják, hogy a digitális jogkezeléssel ellátott hangfájlok, amelyek korlátozott számú felhasználást tesznek lehetővé, a művészek, illetve a jogtulajdonosok kompenzálására szolgálnak. Ugyanakkor egyre több jel mutat arra, hogy az iparág hozzáállása lassacskán változik a korlátlan felhasználást lehetővé tévő másolatokkal kapcsolatban, amelyeket maxiként, előfizetési rendszerben vagy pedig a reklámokat elhelyező site-okon akár ingyenesen közzétesznek.

Tesztelik a piacot

Az EMI Group januárban tudatta, hogy ingyenesen sugároz zenét a Baidu.com vezető kínai website-on és keresőn, ame-

lyen a zenék 90 százaléka illegálisan elérhető. Az EMI és a Baidu abban is meg egyezett, hogy közösen dolgoznak a hirdetésekkel támogatott zenei letöltőszolgáltatások fejlesztésén. Tavaly nyáron az EMI már számos felvételét licencléte a

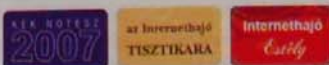
www.internethajo.hu

Nyolcadszor!

2007. május 10.

Helyünk Európában

Szakmai program az
Európa hajón és
estély a Széchenyi hajó
fedélzetén

eWorld a megoldások szállítója
ENAMIKÉ a civil szempont
a célratoró alapítvány

TrustLayer™
Mail

Szerződésben vállalt
100% garancia
a vírusmentességre

- Szerződésben vállalt 100% garancia a vírusmentességre
- Antivírus, SPAM-, és tartalomszűrés, e-mail folytonosság
- Panda által Menedszelt szolgáltatás, nincs szükség saját erőforrás biztosítására
- Egyszerű, minimális adminisztráció
- Költséghatékony védelem minden hálózat számára

www.pandasoftware.hu
További információkat kérjen munkatársainktól
megrendeles@pandasoftware.hu

2007.03.27.

e-GOVERNMENT

Melléklet

A Computerworld e-Government melléklet megjelenését hirdetőnk támogatták.

Elkészítésében közreműködtek: Bojta János, Trautmann Balázs szerkesztő, Egyed Zsóka olvasószervező, Berényi Teréz tördelőszerkesztő.

Felelős kiadó: Biró István, az IDG Magyarország Lapkiadó Kft. ügyvezetője.

TUDÁS MINDENKINEK

A pozitív és negatív tapasztalatok, a felgyült ismeretek akkor jelentenek igazi segítséget, ha azokat az elektronikus önkormányzati fejlesztéssel foglalkozó szervezetek mindegyike könnyen, egyetlen helyről elérheti.

27. oldal ►

Összeállította:
**TRAUTMANN
BALÁZS**

Lehetőségek és veszélyek

Minden lehetőség annyit ér, amennyit képesek vagyunk kihasználni. Ezért fontos és szükséges az előttünk álló hét esztendőre jutó fejlesztési források optimális befektetése – a lehető legnagyobb lépést megtéve.

Újra itt állunk egy nagy lehetőség előtt, és – mint annak idején az ősemberek a nagy nehezen bekerített, de még élő mamutot – nézegetjük, fontolgatva körbejárjuk a problémáit, és arról tanácskozunk (lássuk be, mindenkinek van egy-két ötlete ezzel kapcsolatban), hogy lehetne egyszerűen, könnyen és kockázat nélkül megoldani ezt a kérdést („elejteni és megenni a mamutot”). Van egy rossz hírem: sehoggy! Ez egy fontos, bonyolult és magas kockázatokat magában hordozó ügy, ezért csak nagy odafigyeléssel, széles körű szakértelemmel és jelentős nehézségek (véráldozatok) árán lehet megoldani. Ráadásul a fejlesztéseket úgy kell végrehajtani, hogy azok eredményeképpen önfinanszírozó rendszerek jöjjenek létre. Talán ez a legnagyobb feladat, talán ezért is kell 10-20 éves távolságra előre nézni, és ezért nő meg a jelentősége most a tervezési szakasznak. Nem elég – a költségvetési hagyományaink alapján – felosztani, lehívni és kifizetni a támogatásokat. Érdemes tehát kicsit körüljárni ezt a négy betűt, amiről annyit beszélünk. Első olvasatra nyilvánvalónak tűnik, hogy az új szó egyszerűen a régi NFT-től való megkülönböztetésre szolgál, de oda kell figyelni ennek a szónak egy másik, az „igazi” jelentésére. Mert egyfelől igaz, hogy „az új seprő jól seper”, de az új cipő néha szorítja a lábunkat egy-két napig, az új lakásban is min-

Bojta János
tanácsadó
AAM Tanácsadó
Zrt.

dig vannak kisebb-nagyobb hibák. Általában szeretjük az új eseményeknek csak a jó oldalát elfogadni, és a velük járó problémákat és nehézségeket elutasítani. Vegyük észre, hogy ez nem fog menni, jelen esetben is lesznek problémák és lesznek nehézségek, amiket nekünk, magyaroknak közösen kell legyőznünk.

Miért hangsúlyos az ÚMFT-ben a magyar szó? Egyrészt, mert az egész koncepciót – beleértve a célokat és a fő irányokat is – a magyar viszonyoknak és a magyar érdekeknek megfelelően kellett kialakítani, másrészt a programok végrehajtása magyar közegben történik. Vegyük tehát figyelembe, hogy az irányokat és a bevált megoldásokat elleshetjük (sőt kötelességünk ellesni) a többi EU-tagállamtól, de az egész programnak a magyar környezetre kell épülnie. Nem tekinthetjük tehát franchise típusú zöldmezős beruházásnak az ÚMFT fejlesztéseit, hiszen egy ezeréves múlttal rendelkező, egyedi kulturális közegben működő országon belül kell végrehajtani ezeket. Gondolok itt elsősorban a humán tényezőre, tehát az emberek ismeretanyagára, anyagi helyzetére, felkészültségére és nem utolsósorban a gondolkodásmódjára.

Félek, hogy a GVOP során elkövetett tévedésektől most sem tudunk majd megszabadulni. A fejlesztés szót ugyanis sokan nem vették komolyan a pályázók közül, amikor pályázati pén-

zeteket kértek különböző operatív programokon belül. Többségük ugyanis alapvetően pénzszerzési lehetőségnek tekintette az EU-alapokat. A szállítók és sajnos a pályázattíró cégek is segítettek ezt a hibás gondolkodást, hiszen kész megoldásokkal mentek oda a potenciális pályázóhoz: itt egy lehetőség, nagy valószínűséggel lehet nyerni, ha erre a „megoldásra” pályázol. Nem kérdezték, milyen céljai vannak az önkormányzatnak, nem azt elemezték, hogy miért is lesz jó ez majd 5-10 év múlva a pályázónak? Sőt, még azt sem kérdezték meg, hogy van-e belső kapacitása a fejlesztés végrehajtására, és később a működtetésre. Ennek eredményeképpen sok olyan – többé-kevésbé sikeres – projekt indult, aminek eredménye igazában csak újabb problémákat teremtett a pályázó részére. Megjelent a működtetési költségek egész sora, amit már az EU nem támogat, és utólag derült ki, hogy a fejlesztés eredményeképpen elkészült „objektum” nem hozza a pénzt, hanem viszi!! A helyzet nem sokat változott, még most is sok helyen a pályázni szándékozó intézmény első kérdése: mekkora az esély a nyeresésre?

Talán a legfontosabb szó a **terv**, amit szintén érdemes görcsös alá venni. Én csak két szakmai elemet szeretnék kiemelni, amit itt és most fontosnak tartok. Általános bölcsesség, hogy minden terv annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle. Valószínű, hogy ennek a népi bölcsességnek alapját a be nem teljesült szép tervek adták. Az álmok újragondolása, a célok összegyűjtése még nem terv, de ezek a lépések nagyon fontosak a tervek elkészítéséhez. Két alapvető kérdésre kell választ adni egy hasznosítható terv elkészítéséhez: MIT akarunk, és azt HOGYAN érjük el? Nagyon fontos a sorrend! Nem szabad elindulni a „hogyan?”-ról, legalábbis nem érdemes. Soha nem érünk el a célunkhoz, ha mindig a leggyorsabban haladó utat

választjuk. A MIT? esetében hosszú távú stratégiai elképzeléseinket figyelembe véve jelöljük ki a konkrét célt. Minden rész cél esetében legyen szemünk előtt az ÚMFT két fő stratégiai célja, a **foglalkoztatás bővítése** és a **tartós növekedés** feltételeinek megteremtése. Ha nem ezt szolgálja valamilyen ötletünk, akkor nyugodtan dobjuk el! Az ötletek első szintű – stratégiai megközelítésű – megfelelő szűrése után kell megvizsgálni a HOGYAN? kérdését. Jelen esetben ez a fejlesztési projekt teljes végig gondolatigényli, és itt elsősorban a megrendelő oldali feltételek vizsgálatát szeretnénk kiemelni, hiszen a szállítók szokásos élethelyzetben vannak a projekt során, nekik ez nem probléma. Elsősorban az

intézmények számára jelent ez kihívást és speciális megterhelést a szokásos napi működésükhöz képest. Ehhez a tervezéshez célszerű bevonnani olyan szakértőket, akik a GVOP-projekttel már jelentős tapasztalatokat szereztek a megrendelő oldalán, így meg lehetne spórolni az új projektek esetén a tanulópenz ismételt kifizetését.

Vigyázzunk, ha túl sokáig tervezgetünk, a mamut elmegy!

Bojta János

PÁRBESZÉD ÉS INTEROPERABILITÁS

Átadni az ismereteket

A magyarországi önkormányzatok elektronikus rendszerei többféle szintet, elképzelést és jó esetben stratégiát mutatnak. A már kialakított rendszerek mellett persze újabbakra is szükség van –, de nem hanyagolható el az egyes, most még jobbára szigetszerűen működő önkormányzati rendszerek összekapcsolása sem.

Kettősség jellemzi az önkormányzatok helyzetét – mondta Bódi Gábor, a Miniszterelnöki Hivatal Elektronikus Kormányzat-központ (EKK) e-közigazgatási főosztályvezetője. Az önkormányzatok informatikai eszközeik, internetellátottságuk tekintetében aránylag kedvező helyzetben vannak. Ugyanakkor az a tapasztalat, hogy az egységes iránymutatás hiányából fakadóan nem a megfelelő módon használták fel a rendelkezésükre álló forrásokat (persze vannak pozitív kivételek). Sok önkormányzat teljes önállóságra törekedett: saját szerverfarmot épített ki, alkalmazást vásárolt, így lényegében kis közösséget alkotva próbálnak külön-külön rendszerként működni.

Pedig a korábbi, az elektronikus önkormányzati fejlesztésekre irányuló GVOP-pályázatoknál (4.3.1, 4.3.2, 4.4.2) jól látható, hogy ezen intézkedésekkel is elsősorban a kis térségeket célozták meg. Az már egy másik kérdés, hogy az adott kistérségben mennyire valósultak meg a kiírásokkal közvetített kormányzati szándékok. Voltak mintaértékű projektek, amelyek kiemelkedő sikerként mutathatók be, s vannak olyanok is, amelyek nem feltétlenül érték el a számukra kitűzött célokat.

Az elmúlt időszakban a kormányzati, központi közigazgatási szinten egy stabil, biztonságos, európai viszonylatban is mintaértékű rendszer épült ki, a Központi Szolgáltató Elektronikus Rendszer (KR). A közeljövő egyik fontos feladata lesz, hogy biztosítsák a szigetszerűen működő rendszerek csatlakozásának lehetőségét a KERSZ-hez. Bódi Gábor véleménye szerint ez a központi rendszer tud olyan szolgáltatásokat adni az önkormányzatoknak, amelyet érdemes lehet igénybe venniük. Az ilyen szolgáltatások legjobb példája az azonosítás terén igen sikeres Ügyfélkapu: több mint tíz önkormányzat már ennek segítségével azonosítja a szolgáltatásait igénybe vevő felhasználókat, míg az Elektronikus Kormányzat-központ további több mint

40 önkormányzattal kezdte meg a csatlakozási tárgyalásokat. Az Ügyfélkapu elindított egy párbeszédet az önkormányzatok és a kormányzat között, megmutatva, hogy nem kell az e-önkormányzati rendszer minden egyes elemét saját erőből kifejleszteni, hanem érdemes a kormányzati rendszerek egyes funkcióit kihasználni. Az Ügyfélkapu egyre szélesebb körű alkalmazásával egyben rengeteg tapasztalat is összegyűlt, melyek felhasználásával nem csupán ez a rendszer, de más központi megoldások fejlesztése is könnyebbé válik.

Az önkormányzatok emellett sajnos még mindig csak költségként számolnak az elektronikus önkormányzati szolgáltatásokhoz szükséges informatikai beruházásokkal. Pedig ezekkel megtakarítások is elérhetők, nem is beszélve a hatékonyság növekedéséről és ennek járulékos nyereségeiről.

A GVOP 4.3.1-es pályázat továbbfejlesztéseként az EKK már nagyobb rendszerek létrehozására törekszik. A regionális szinten létrejövő központok alapját azok a kistérségi, akár 30-40 települést is összefogó rendszerek

képeznek, amelyeknek már kialakított informatikai háttérrendszere további kisebb-nagyobb fejlesztések után alkalmas nagyobb területek lefedésére is. Ennél is fontosabb lenne az, hogy az adott közigazgatási, szakigazgatási területeket is megpróbálják ellátni, lehetőleg közösen, vagy legalábbis közös platformokon kifejlesztett alkalmazásokkal. Így az önkormányzatok valóban minőségi változást érhetnek el mind az egymással, mind a kormány-

útmutatásra, főleg a kisebb méretű településeken.

Az elektronikus közigazgatási fejlesztésekre a Nemzeti Fejlesztési Terv II-ben, illetve annak Elektronikus Közigazgatás Operatív Programjában (EKOP) 100 milliárd forint jut. Van olyan, már megalapozott és működő fejlesztések, amelyeket szinte azonnal érdemes továbbvinni és bővíteni (elektronikus adóbevallás, szolgáltatási modellben működő e-önkormányzati megoldások, kormányzati rendszerek), az azonban nagyon fontos, hogy a segítség emberi oldala is erőteljesen fejlődjön. Ezért is elengedhetetlen az elektronikus közigazgatási kompetenciaközpont felállítása, amely egyik legfőbb tevékenységként majd kifejezetten az önkormányzatoknak nyújt segítséget ezen a területen. Az elmúlt időszakban már megkezdett tudásgyűjtés kiterjesztése mellett legalább ilyen fontos feladat lesz a felhalmozódó tudásanyag megosztása is, de az ajánlások megalkotása, az interoperabilitási keretrendszerek kialakítása, a témához kapcsolódó képzések megtartása, a szakmai munkacsoportok kialakítása és működtetése is ennek a központnak lesz a feladata. Ezeknek a roppant erőforrás-igényes feladatoknak a nagy része eddig több minisztériumhoz vagy szervezethez volt kitélelve, de most egyetlen helyre, a MeH EKK környezetébe kerülnek. Ahhoz, hogy az operatív programokban lévő pénzeket jól lehessen elkölteni, illetve az elkövetkező 3-7 év során megfelelő, az izolált rendszerek szerepét egyre szűkebbre húzó fejlődési ív és irány jelenjen meg, ahhoz nagyon fontos a kompetenciaközpont megalakulása. Ez egy mindenki számára nagyon kézzelfogható segítség lesz, mely nem elsősorban a kiosztható forrásokra koncentrál, hanem a források okos és célravezető befektetéséhez ad szakértői segítséget. Ehhez az EKK az önkormányzatokkal is olyan fórumokat hoz létre, amelyeken folyamatos lesz a konzultáció. Korábban sokszor éppen az okozott gondot, hogy az önkormányzatok összegyűjtött véleményei, kérései, tapasztalatai vagy nem is artikulálódtak, vagy egész egyszerűen nem értek el a kormányzathoz.

zati rendszerekkel való együttműködésükben, illetve ami talán még ennél is fontosabb, az ügyfelek kiszolgálásában. A cél éppen az lenne, hogy a fejlesztések ne az igazgatási szervezet szemszögéből induljanak ki, hanem azt kezeljék prioritásként, hogy az ügyfélnek mire van szüksége. Az adatok többszörös bekérésének megelőzése, a gyorsabb ügyintézés, a háttérrendszerek átjárhatósága, interoperabilitás – ez az ügyfél számára csupán abban mutatkozik meg, hogy egy csatornán keresztül (legyen az személyes ügyintézés, webes felület vagy telefonálás) elérve a „hivatalt” lehetőleg egyetlen helyen tudja az ügyeit elintézni.

Az EKK, együttműködve az önkormányzati szövetségekkel, szervezetekkel, komoly stratégiai segítséget akar adni az önkormányzatok számára. Ezzel elérhető lenne, hogy bizonyos keretek között mozgó, a központi rendszerekhez és egymáshoz kapcsolódó önkormányzati stratégiák szélessenek. A párbeszéd során kiderült, hogy nem csupán stratégiai ajánlásokra van szükség, hanem konkrét, szabványrendszerekben is megnyilvánuló kormányzati

Ez az elképzelés Bódi Gábor tapasztalatai szerint eddig minden tárgyalópartnernek tetszett, így valódi esély nyílhat arra, hogy a felek szoros kapcsolattartásával, a felgyűlt tudásanyag széles körű és célzott megosztásával valóban a lehető „legokosabban” használják fel a már sokat emlegetett fejlesztési forrásokat. ▀

INTERJÚ AZ IVSZ ALELNÖKÉVEL

Az Államreform és az Elektronikus Közigazgatás Operatív Programokról

Az IVSZ eddig is aktívan együttműködött az ÚMFT előkészítése során a kormányzati szervekkel, és nem nehéz megjósolni, hogy az ÁROP és EKOP megvalósításában az IVSZ tagvállalatai jelentős szerepet kapnak majd a megvalósítási projekteken belül, emellett felvetődik magának a szövetségnek a szerepvállalása is.

Megkérdeztük Csáki Zoltánt, az IVSZ alelnökét, hogyan viszonyul az IVSZ a két – közigazgatást közvetlenül érintő – operatív program jelenlegi változatához. Milyen szerepet vállalna szívesen az IVSZ az operatív programokkal kapcsolatban? Jelenlegi információi alapján lát-e problémákat, illetve van-e üzenete az intézkedési terveket készítő intézmények felé?

Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) 2004 óta vesz részt a második Nemzeti Fejlesztési Terv készítésében, közös konzorciumot alkotva négy másik szervezet képviselőivel. (Informatikai Érdekegyeztető Fórum – INFORUM, Magyar Tartalomipari Szövetség – MATISZ, Neumann János Számítógép-tudományi Társaság

– NJSZT, Vezető Informatikusok Szövetsége – VISZ). A kezdetektől aktív és jó munkakapcsolatban dolgozunk a kormányzati szereplőkkel, minisztériumokkal és a nemzeti fejlesztési ügynökséggel.

Az Államreform és Elektronikus Közigazgatás operatív programok (OP-k) esetében a helyzet hasonló, de érdemes leszögezni, hogy az IVSZ igyekszik a saját kompetenciájában megnyilvánulni, s ez bizonyos esetekben az intézkedések folyamataira és természetesen az informatikai szakmai kérdésekre vonatkozik. Nem gondoljuk azt, hogy az államreform esetében nekünk kellene meghatározni a fő-csapásirányokat, de azt feladatunknak érezzük, hogy a kialakított intézkedések esetében maximális szakmai támo-

gatást nyújtunk. Igyekeztünk feltárni az esetleg inkonzisztens fejezeteket is, ahol a helyzetelemzés nem áll megfelelő kapcsolatban az intézkedésekkel. Őszintén szólva, az OP-k olvasásakor többször támadhat az embernek olyan érzése, hogy lehetnek benne ad hoc intézkedések, vagy a már előre kitalált intézkedést próbálja a helyzetelemzés több-kevesebb sikerrel igazolni.

Ha olyan intézkedést fedeztünk fel, amelynek lehet további informatikai vonzata, akkor természetesen felhívjuk a figyelmet az esetleges újabb lehetőségekre (pl. nyilvános munkaerőtoborzási rendszer az államigazgatás számára).

A fentiekből következik, hogy az IVSZ által koordinált szakmai szervezetek leginkább az EKOP-hoz tudtak hozzászólni. Csáki Zoltán szerint a konkrét intézkedések pontos ismerete nélkül nehéz lenne a várható hatásokat és lépéseket elemezni. Most ezért csak néhány átfogó dolgot érdemes leszögezni, illetve ezúton is nyomatékosan felhívni a döntéshozók figyelmét az alábbiak fontosságára.

■ Az EKOP sajnos nem foglalkozik az önkormányzatokkal, e-önkormányzati rendszerekkel. Ez azért lenne fontos, mert célja a központi közigazgatási rendszerek modernizálása, ugyanakkor tudjuk, hogy az állampolgárok legtöbbször az önkormányzaton keresztül kerülnek az „állammal” kapcsolatba. Az átfedés csak olyan fejlesztések esetében képzelhető el, ahol az önkormányzatok központi közigazgatási feladatot vesznek át vagy valósítanak meg, az egyéb fejlesztéseket – remélhetőleg – az úgynevezett ROP-ok, a regionális fejlesztési programok támogatják majd.

Elvileg ezzel a megosztással egyet lehet érteni, ugyanakkor e pillanatban még nem látszik, hogy lesz-e egyálta-

lán koordináció, nem lehet tudni, hogy miként akarjuk elérni majd a szabványos interfészek, az egymással tökéletesen együttműködő rendszerek megvalósítását és használatát.

■ A szabványosítás nagyon fontos a teljes elektronikus közigazgatás területén. Közösen kellene elérnünk, hogy a készülő rendszerek és megoldások képesek legyenek egymással megfelelő minőségben és sebességgel kommunikálni. A szállítókat ismerve ez csak látványlag könnyű feladat, illetve egy informatikai cég vezetőjének szempontjából nézve sem lesz olyan egyszerű.

■ Jelenleg nem látszik, hogy a szakmai kontroll, hol, milyen intézményben és hogyan fog megvalósulni. Vajon a 12–15 fős irányító hatóság meg tudja-e oldani a szakmai felügyeletet, s ha nem, akkor lesz-e elég pénz arra, hogy minőségi tanácsadókat válasszon maga mellé?

■ Az informatikai eszközök egy része nagyon gyorsan elavul, emellett üzemeltetése is komoly szakértelmet igényel. Az EU-s fejleszté-

si pénzek viszont nem használhatók fel az üzemeltetésre, ezért kérdés, vajon ezt ki és miből fogja majd 3–5 év múlva működtetni? Elképzeltető-e, hogy egy költségvetési kiigazítás során áldozatul essenek?

■ Nem ismertek az e-közszolgáltatásokkal kapcsolatos állampolgári igények és ezeket az OP-k sem próbálták meg feltárni. Ennek felmérésére javasolta az IVSZ, hogy készüljön egy központi kutatás, s az így nyert információk már felhasználhatók az akciótervekben megfogalmazott intézkedések kialakításánál.

■ Az egyes intézkedések kommunikációs tervébe érdemes lenne felvenni az egyik legfontosabb befolyásoló tényezőt, a társadalom szemléletformálását. Nagyon fontos lenne, hogy az emberek az elektronikus közigazgatásra ugyanolyan megbízható rendszerként tekintsenek, mint a papíralapon működő folyamatokra.

Remélhetőleg az akciótervek és intézkedések megfogalmazásánál a fenti, általunk javasolt szempontok is érvényesülnek majd, és bízom benne, hogy akár e hátsókönnyen is beszélhetünk majd a fejleményekről – mondta Csáki Zoltán. ▽

Csáki Zoltán
alelnök
IVSZ

VANNAK MÉG TARTALÉKOK

Nem csak a pénz a lényeg

A hazai kis- és középvállalkozások versenyhelyzetét javítani kell, ebben mindenki egyetért. A gazdasági növekedés egyik forrása pedig éppen az elektronizált, „csökkentett bürokráciájú” hivatalok, önkormányzatok megtakarítása lehet.

Magyarországon a kis- és középvállalati szektor segítségére szorul, és ez természetes velejárója a gazdasági-politikai rendszerváltásnak – mondta Vadász György, a Magyar Iparbiztonság-ügyszervező alelnöke. A rendszerváltás után a hazai gazdaság szerkezetét át kellett alakítani. Ehhez a magyar gazdaságon belül sem hazai tőke, sem hazai lehetőségek nem voltak, így a külföldi működő tőkét kellett ösztönözni, segíteni, hogy Magyarországra jöjjön. Ez a segítség sok mindenben megnyilvánult, beleértve az adó- és más kedvezmények, prioritások megadását. Az elmúlt 16 esztendő alatt a magyar gazdaság duális képet öltött magára: a nagyon kedvező versenyhelyzetben lévő, megfelelő tőkével rendelkező, az ország exportképességeinek 82 százalékát adó nagyvállalati kör mellett a hazai kkv-szektor dolgozik, amely a hazai GDP 40 százalékát adja, de a versenyszféra foglalkoztatottainak kétharmada itt talált munkát.

Az exportvezérelt magyar gazdaság miatt örülünk ennek a 82 százaléknak, ugyanakkor, amikor arról beszélünk, hogy borzasztóan rossz a foglalkoztatottsági szerkezet (alaposan elmaradva az EU 15-ök átlagától), hogy a jövedelemtermelő képesség csupán tizede az uniós átlagnak, akkor kiderül: a hazai kkv-knak is jóval kedvezőbb helyzetet kell biztosítani.

Nem megfelelő a tőkehelyzet sem: az induláskor nem volt, és az elmúlt években sem keletkezett olyan jövedelem, amelyből a hazai középvállalatok jelentősebb tőkét tudtak volna összeszedni. Ebből is következik, hogy a hazai kkv-k alig 20-22 százaléka hitelképes a bankoknál. Viszonyításképp: az EU-ban ugyanaz az arány 75-80 százalék. A kis- és középvállalati érdekszervezetek első számú feladata, hogy e kirívóan problematikus területeken adjon értékelhető segítséget.

Okos segítség

Vadász György véleménye szerint az Új Magyarország Fejlesztési Tervvel kapcsolatban a vállalkozások körében nagyobb a várakozás, mint a kézzelfogha-

tó lehetőség. A magyar gazdaság részére közvetetten mintegy 8000 milliárd forint áll majd rendelkezésre. A beérkező források elosztását, és a Nemzeti Fejlesztési Terv II-ben meglévő terveket figyelembe véve észrevehető, hogy az állami költségvetési kiadások egy részét is ezekből a forrásokból akarjuk fedezni. Ez szintén vállalkozói érdekek nevezhető, hiszen nem az adóbevételekből, hanem uniós forrásokból teremtik meg a beruházások pénzügyi fedezetét. A gazdaság fejlesztésére önmagában csupán a 8 ezer milliárd forint egytizede, mintegy 800 milliárd forint jut. A konkrét gazdaságfejlesztési célokra pedig 8,5-12,7 százalék körüli részarány fordítható. Ezt az összeget 1-1 évre elosztva, emellett tekintetbe véve a hazai kis- és középvállalkozások forrás- és tőkehiányos helyzetére felhalmozódott 10 milliárd forintos vagyonát, elmondható: az EU-s segítség fontos, de nem akkora összeg, hogy a kkv-szektor helyzetét a hét esztendő alatt alapvetően megváltoztassa. S ehhez az is hozzájárul, hogy a gazdaságfejlesztést célzó keretre nem csak a kis- és középvállalatok pályáznak majd. Arra azonban lehet építkezni, hogy az állami és a külföldi nagyvállalati beruházásokhoz háttérintézményekként a magyar kkv-k is csatlakozhatnak.

Az érdekképviselőknek ki kell használniuk azt a helyzetet, hogy a foglalkoztatás növekedése, az új munkahelyek teremtése egyedül a kkv-szektorban történt, és ez a következő négy esztendőre szóló költségvetési tervidőszakban sem fog változni. Ugyanakkor a bérek és jövedelmek közterhei köztudottan nagyon magasak. Ezzel azt a területet sújtják, amelynek nincs igazából jövedelemtermelő képessége. A konvergenciaprogramot folytatni kell, az 1630 milliárd forintos adósságszolgálati teher nem tartható fenn. Az ehhez szükséges költségvetési bevételeket azonban más úton is el lehet érni. Ebben a

kérdésben a kormányzat egyre inkább hallgat az érdekképviselői szervezetekre, így a bérek és jövedelmek közterheinek csökkentését célzó, az adórendszert átalakító javaslatokra is odafigyel. Az adójogszabályokon oly módon kell változtatni, hogy ösztönözzön a foglalkoztatásra, a fekete- és szürkemunka visszaszorítására, és ezáltal teremtünk többlet-költségvetési forrásokat. Vadász György szerint a szankciók és az ösztönzések területén jelenleg nagyon kevés eszközzel él a kormányzat, itt sokkal több lehetőség van. Ezeket a gondolatokat, javaslatokat le is teszik a kormányzat asztalára, hiszen mind a kerekasztal-beszélgetéseken, mind az adóügyi ad hoc bizottságban is jelen van a Kis- és Középvállalkozási Érdekképviselői Szövetség (KÉSZ).

Vadász György
Ügyszervező alelnök
Magyar Iparbiztonság-
ügyszervező

Elorejtett források

Szintén nagy lehetőségek vannak a bürokrácia leépítésében, az adminisztrációs terhek csökkentésében. Csak ez utóbbinak a terhei elérik a hazai GDP 6,8 százalékát – az EU-s átlag 3,5 százalék. Ha ezt a megtakarítható 1-2 százalékot összehasonlítjuk a 2007-re tervezett 2,2 százalékos GDP-növekedéssel, akkor látható, hogy mekkora lehetőségek és felszabadítható források találhatók ezen a területen. A Gazdasági Minisztériumban már megkezdődött a jogszabályok „kigyomlálását” célzó program, s ennek hatására éves szinten 200-250 milliárd forintot lehetne megtakarítani, amely elsődlegesen a kkv-szektornál jelentkezne.

Harmadik fontos, a források biztosítását érintő területként említhető a mikrohitelzés. A terület is túl bürokratikus, túl nagyok a követelmények. A KÉSZ nagyon egyszerű feltételekkel felvehető hiteleket, bekalkulálható, így leírható veszteséget szeretne látni a kkv-szektorban. Egy olyan gyors segítség kialakítását célozzák meg, amelynek során az elbírálás és a folyósítás 5-5 nap. A jelentős országos lefedettséget felmutató KÉSZ (ÁFEOSZ, KISOSZ, IPOSZ és OKISZ) szeretne megjeleníteni a mikrohitelzés területén, az Európai Unió által bevezetni szándékozott Jeremy-programban. Ehhez 50 millió forint jegyzett tőkével egy pénzügyi tevékenységet folytató céget hoz létre. Emellett egy Unió Garancia Szövetkezet biztosítja a garanciaállalást, de természetesen a pályázatíráshoz szükséges segítséget, információkat is.

A KÉSZ nagy segítséget tud adni az NFT II-programhoz. Ezt segíti az is, hogy a pénzügyi eszközök bővítése sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint a fejlesztési források vissza nem térítendő támogatása. Ez jelenti a már említett Jeremy-programot és a hitelgaranciát, de az állami tulajdoni szerepvállalást is, amelyek együttes hatását jóval nagyobbak és hosszú távon működőképesebbné érzik, mint a 7 évre elérhető fejlesztési támogatás előnyeit. S ha mindezeket egyetlen, összefogott csomagként értékeljük, elmondható, hogy Magyarország nem csak nem marad le az Európai Uniótól, hanem sok szempontból meg is előzi.

Aktacsökkentés

A bürokrácia érezhető csökkentésében az elektronikus kormányzati és önkormányzati megoldásoknak is nagy szerepük van. Jelen pillanatban még a mikro- és kisvállalkozások, az egyéni vállalkozók is inkább az áttérés terheit érzik, de nagyon gyorsan érezhető lesz a megtérülés is.

Az önkormányzatoknál is meg kell látni a komoly megtakarítások lehetőségét. Magyarországon több mint 3200 önkormányzat működik, s ez nagyon nagy szám. Az önkormányzatok azonban a politikai pártok és a lakosság munkavállalásának szempontjából is fontosak: sok településen az önkormányzat az egyetlen munkáltató. Emiatt érthető, hogy a jó szándék ellenére a racionalizálás nehezen végrehajtható, de ha egyszer meglesz a szükséges politikai akarat a rendszer megváltoztatásához (hogy a politika a gazdaság valódi kiszolgálójává váljon), akkor meg fogja kapni a 2/3-os törvényhez szükséges támogatást.

Az önkormányzatoknál ma még nem a szolgáltatás a jellemző, hanem a bürokrácia. S elfordul az is, hogy a rendelkezésre álló, kevés forrásból „sokra költenek”. Ha az önkormányzatok, hivatalok a forrásokat koncentráltabban, kevesebb helyre költenék el, akkor biztosan hatékonyabb lenne a működésük. Példaként említhető a nálunk jóval kisebb és kevesebb forrásból gazdálkodó balti államok önkormányzati rendszere: informatikai rendszereik bizony előrébb tartanak a fejlődésben. Finnországban összesen 403 önkormányzat van, két és fél magyarországi területen, 5,2 millió lakossal. Itt az emberek egyrészt használják az elektronikus önkormányzati rendszereket, másrészt a személyes jelenlétet igénylő ügyintézéshez vállalják az utazásokat. ▽

AZ EU-PÁLYÁZATOK IS PROJEKTEK

Tapasztalatok és új lehetőségek

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) révén új fejezet nyílik a forrásbevonás területén a magánszféra és az államigazgatás számára egyaránt.

Benyújtották, az Operatív Programokat (OP-kat) az Európai Bizottságnak, jelenleg az egyes OP-k akcióterveinek véglegesítése történik. Az ÚMFT keretében is számos kiírásra pályázhatnak az önkormányzatok. Az utóbbi évek e-közigazgatási pályázatai révén nyert tapasztalatok segítséget adhatnak az új lehetőségek mérlegelésében.

e-közigazgatási projektek tapasztalatai

Az elmúlt évek egyik legfontosabb tapasztalata, hogy az önkormányzatok illetékes munkatársai gyakorlatlanok a projektek vezetésében. A pályázati projektek menedzselése felkészült szakértőt kíván, egyrészt a pályázati projekteknek a megszokottnál nagyobb komplexitása miatt, másrészt az úgynevezett „n+2” év elv miatt, vagyis, hogy a támogatási szerződés aláírásától kezdve két éven belül mindenképpen le kell zárni a projekteket. Előfordultak olyan esetek, hogy a pályázati határidőre még nem volt kész az informatikai rendszer, és az ebből fakadó következmények az önkormányzatokat terheltek (egyebek között a határidőn túl kiállított számlákat már nem lehetett elszámolni).

A megszokottnál nagyobb volumenű projektek szakmailag is nagyobb kihívás elé állították az önkormányzatokat. A projektek megbízható szakmai megvalósítását illetően azt tapasztaltuk, hogy a szervezetek híján voltak a szakmai ismereteknek, ami kiszolgáltatottá tette őket a szállítókkal szemben. A helyes megközelítés ilyenkor az, hogy ne pályázatként, vagyis „ingyen pénzként” gondoljanak a beruházásra, hanem tekintsék azt informatikai projektnak. Ha valami pályázat, az nem jelenti azt, hogy más módszertannal illik hozzáfogni: a pályázat végül is projekt, amelyre fel kell készülni. További szakmai probléma volt, hogy több ízben is a meglévő folyamatok alapjaira építették az informatikai rendszert, vagyis a fo-

lyamatok egyébként szükséges újragondolására nem került sor.

A korábbi évek talán egyik legfontosabb tanulsága, hogy a kedvezményezettek nem számoltak a pályázati pénzből beszerzett eszközök fenntartásának költségeivel. Az önkormányzatok számos esetben nemcsak a szükséges fejlesztések, hanem a pénzügyi hiány miatt pályáztak EU-s támogatásra. A pályázati feltételrendszer azonban nem teszi lehetővé a fenntartási költségek elszámolását, viszont a támogatási szerződés – joggal – előírja a beruházások fenntartását. A beruházott eszközök, rendszerek évi üzemeltetési és karbantartási költsége hozzávetőlegesen a beruházás értékének 10%-a, amelynek költségét az önkormányzatok sok esetben nem vették számításba a pályázati forrás bevonásának mérlegelésekor. Így a támogatás eseten-

ként nemhogy enyhítette, hanem inkább súlyosbította a kedvezményezett pénzügyi helyzetét.

lyázati szabályok, interfészek stb.) változásához. A kezdeti (2004-es) feltételekhez képest számos adminisztratív és eljárásbeli könnyítés történt 2005 folyamán. Sokkal egyszerűbbé vált a támogatási szerződés megkötése, a pénzügyi elszámolások és szakmai beszámolók benyújtása. Az önkormányzatok számára legfontosabb változást a biztosítéknyújtási kötelezettség megszüntetése hozta, illetve az, hogy a kedvezményezettek a támogatási összeg 25 százalékát előleg formájában már igénybe vehetik.

e-közigazgatási fejlesztések az ÚMFT-ben

e-közigazgatás az Operatív Programokban: az ÚMFT keretében az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) foglalkozik az állam- és közigazgatás folyamatainak elektronizálásának fejlesztésével (pl. nyilvántartási rendszerek elektronizálása stb.). Mint minden más Operatív Program, az EKOP is két-éves akciótervek keretében azonosítja a konkrét pályázati programokat, támogatandó fejlesztéseket, illetve a támogatás elérésének feltételeit. A helyi elektronikus közigazgatási fejlesztések támogatása azonban az adott régió Operatív Programjából lesz finanszírozva. Az önkormányzatok számára fontos újdonság, hogy az egyes pályázati projektek költségei nem a pályázatok benyújtásától esedékesek, hanem akkortól, amikor az OP-kat hivatalosan benyújtották az Európai Bizottságnak.

ASP központok: az előző pályázati ciklushoz képest fontos változás, hogy az eddig támogatott „szigetzerű” elektronikus közigazgatási fejlesztések helyett az EKOP minden régióra egységesen alkalmazandó helyi közigazgatási keretmodell felállítását támogatja, az úgynevezett ASP-központokét. Az országban ilyen ASP-központba koncentrálható a helyi elektronikus közigazgatás működését támogató hardver-infrastruktúra, valamint az önkormányzatok által lehív-

ható alkalmazások. Az elképzelés szerint olyan önkormányzatok válhatnak ASP-központtá, amelyek már kiépítették a ki-terjesztéshez megfelelő alapot adó e-közigazgatási infrastrukturális hátteret akár saját beruházás, akár az elmúlt időszakban a GVOP által támogatott beruházás keretében. A program célja, hogy a korlátozott költségvetésű kis intézmények számára is elérhetővé váljon a legkorszerűbb infokommunikációs technológia előnyeinek kihasználása.

Központi projektek, egyedi projektek: markáns változás az előző pályázati időszakhoz képest, hogy a főként az EKOP keretében rendelkezésre ál-

NÉVJEGY
Nagy Éva

Szerzőnk az AAM Vezetői Informatikai Tanácsadó zRt. EU pályázati projektekkel foglalkozó irodájának szakértője. Az utóbbi években az EU-pályázatok kiíró szervezeteinél végzett programmenedzsmenttel, illetve szervezeti működéssel kapcsolatos feladatokat, pályázói oldalon pedig pályázati menedzsmenttámogatást nyújtott. Cikke az önkormányzatok számára összefoglalja az e-közigazgatási fejlesztések kapcsán korábban elérhető források felhasználásának tapasztalatait, illetve számba veszi az e-területen 2007-től várható lehetőségeket.

ló források meghatározó részét várhatóan úgynevezett központi és egyedi projektek formájában allokálják. Az állam- és közigazgatás megújítása tekintetében a beruházások jellege – például volumen, vagy a szervezeteken átnyúló jelleg – szükségessé teszi a fejlesztések összefogott kezelését, amely a hatékony forrásfelhasználás és az elérhető maximális hasznosság előfeltétele.

Az utóbbi évek tapasztalatai azt igazolják, hogy a pályázati projektek sikerességét nem a támogatás elnyerése garantálja, hanem az, ha a megvalósítást és a fenntartást a támogatási szerződés szerinti végzik. Körültekintő pénzügyi tervezéssel (például a fenntartási és járulékos költségek figyelembevételével), a projektek megfelelő szakmai kidolgozásával, valamint a támogatási feltételek alapos mérlegelésével (például a létrehozott munkahelyek vállalkozásával) érhető el, hogy a támogatások valóságos értékek létrejöttét segítsék elő. ▀

SHARED SERVICE CENTER

Önkormányzati szolgáltató központok

A világ számos országában működnek már olyan osztott szolgáltató központok, amelyeket egy költségvetési szerv alá tartozó közigazgatási, illetve önkormányzati intézmények vehetnek igénybe. Néhány éven belül az önkormányzatok alá tartozó intézmények itthon is költséghatékonyabban juthatnak hozzá számos szolgáltatáshoz.

Az osztott szolgáltató központokon (Shared Service Center – SSC) egy-egy szervezet olyan központi egységét értjük, amely informatikával támogatott szolgáltatásokat nyújt a szervezet többi egysége számára – leggyakrabban számítástechnikai, pénzügyi, embererőforrás-kezelési (HR), illetve beszerzési területen. Az üzleti életben számos – jellemzően multinacionális – nagyvállalat működtet ilyen központokat, de sok olyan cég van, amely saját központok létrehozása helyett az adott terület üzleti folyamatait teljes külső szolgáltatóhoz szerkezi ki (Business Process Outsourcing – BPO). A szolgáltató központokat több, egymástól nagyrészt önállóan működő egység is igénybe veheti, a szolgáltató központ azonban ebben az esetben is a vállalat, illetve szervezet tulajdonában marad.

Csapó Attila
igazgató
Stratis

dés. Emellett az önkormányzati szervezetek esetében a szolgáltató központok létrehozása együtt jár minden kiszolgált intézménynél egy egységes eljárásrend és belső szabályzat bevezetésével, amely azt is lehetővé teszi, hogy ezek az intézmények a törvényességi követelményeknek jobban meg tudjanak felelni. Az osztott szolgáltató központok átláthatóbb költségvetési tervezést tesznek lehetővé az önkormányzatok számára, továbbá az informatikai támogatás is egységes színvonalúvá válhat – magyarázta Csapó Attila, a tanácsadással foglalkozó Stratis igazgatója.

A nagyvállalatok mellett néhány országban – jellemzően Nyugat-Európában, Ázsiában, Kanadában és Ausztráliában – a kormányzati, illetve önkormányzati szervezetek is felismerték a szolgáltató központok jelentőségét, és a gyakorlatban is elkezdtek központi szolgáltatásokat adni a különböző intézményeknek – például iskoláknak, könyvtáraknak vagy éppen egészségügyi intézményeknek –, amelyek így gazdaságosabban végezhetik el az adott tevékenységet.

A Gartner piackutató intézet egyik legfrissebb, az osztott szolgáltató központokról szóló tanulmánya („Leverage Business Process Outsourcing Lessons to Build a Successful Shared Business Service Organization”) szerint, bár mindaddig szerte a világon számos vállalat, illetve szervezet végzett alapszintű tervezést

A szabályozás elfogadása után legalább egy-másfél évnek kell eltelnie ahhoz,

hogy az önkormányzatok számára kötelezően előírassák a szolgáltató központok létrehozását...

az osztott szolgáltató központok kialakításával kapcsolatban, többségük nem igazán mérte fel, milyen kihívásokkal jár ilyen szervezeti egység kialakítása, illetve az addig megvalósult elképzeléseket sem tanulmányozta. A felmérés szerint a hatékony kormányzási mechanizmusok kiépítése különösen bonyolult lehet a választásokon mandátumhoz jutó kormányok, illetve önkormányzatok esetében.

Hazai példák

A jelenlegi kormányzatban belül erős az akarat a központosításra, illetve az átláthatóbb tervezésre, s ebből következően egy sor olyan feladat, illetve program létezik, amely informatikai fejlesztéseket igényel. Az osztott szolgáltató központok létrehozására szándék már itthon is akad: a tanácsadó a Zuglói Önkormányzatot, illetve Hódmezővásárhelyt emelte ki példaként.

Az önkormányzati szolgáltató központok természetesen csak akkor terjedhetnek el sok helyen, ha a kormányzat kidolgoz egy követendő modellt vagy szabványt, és kötelező szabályozást hoz létre a most felálló központi kormányzati kiszolgáló szervezetek mintájára azal a különbséggel, hogy az önkormányzatok, illetve intézményeik nem kényszeríthetők arra, hogy valamilyen központi országos szolgáltatást kötelezően igénybe vegyenek. Így ezek a szolgáltató központok helyi önkormányzati szinten működhetnek. Ilyen, az önkormányzatokra kötelező – bár jellegetben azért a fent vázoltól eltérő – szabályozás már ma is van az ügyiratkezelés területén.

A szolgáltató központok elsősorban a sok intézményt fenntartó nagyobb önkormányzatoknál hozhatnak jelentősebb költségmegtakarítást. Csapó Attila hangsúlyozta: alapvetően nem informatikai kérdéssről van szó, hanem egyfajta szemléletváltásról, illetve a folyamatok átalakításáról, amelyeket az informatika csupán kiszolgál.

Többéves előkészítés

Amennyiben az önkormányzati szolgáltató központok kialakításának támogatására meglesz a kormányzati szándék, a szabályozás elfogadása után legalább egy-másfél évnek kell eltelnie ahhoz, hogy ezt az önkormányzatok számára kötelezően előírassák. A gyakorlatban mindez azt jelentheti, hogy a kor-

mányzat kidolgoz egy modellt, és egy ajánlásban felsorolják azokat a szoftver-rendszereket, amelyek támogatni tudják a szolgáltató központok kialakításához alkalmazott modellt, de – az ügyiratkezelő rendszerek mintájára – az is elképzelhető, hogy nem lesz ilyen elő-

re megállapított lista, hanem az elkészült rendszereket kell auditálni az arra kijelölt szervezetekkel – tájékoztatott a Stratis igazgatója a lehetséges forgatókönyvekről.

A Gartner szerint a bevezetés kapcsán számos általános működési, illetve az átmenethez kapcsolódó zavar kerülhet a felszínre; ezek egy része a központok kialakításának áttervezését vonhatja maga után, míg mások a szolgáltatáshoz szükséges jobb gyakorlatok, illetve mechanizmusok bevonását eredményezik. Az osztott szolgáltató központok folyamatos menedzselése megköveteli a stabil operatív és szolgáltatási folyamatokat, a meghízható menedzselést, valamint a változó körülményekhez, illetve szolgáltatási kultúrához való alkalmazkodási képességet. ■

TUDTA-É?

Gartner-elemzés

A Gartner előrejelzése szerint 2009-ig a megosztott szolgáltatási kezdeményezések kevesebb mint 70 százaléka éri majd el az elvárt eredményt, s ennek oka a nem megfelelő tervezés, illetve előkészítés. Ugyanakkor a 2010-ig tartó időszakban a kormányzatok, illetve önkormányzatok több mint 70 százaléka választja majd a szolgáltató központi modellt a folyamatok kiszervezése helyett.

A piackutató cég erre tekintettel számos ajánlást fogalmazott meg a megosztott szolgáltatási kezdeményezésekbe bevont vezetők, illetve döntéshozók részé-

re: a vezetőknek egyrészt folyamatosan figyelniük kell az egyre bővülő gyakorlati tapasztalatokat, és prioritásokat kell felállítani a Gartner által az osztott szolgáltató központokra kidolgozott teljes tevékenységi ciklus alapján. Biztosítani kell továbbá, hogy a szolgáltató központok kialakítására irányuló akcióterv a szolgáltatás menedzselésére is kiterjedjen, amely nemcsak az üzleti eredményekre koncentrál, hanem a szolgáltató központ és az ügyfél üzleti egységek közötti kapcsolatára, illetve a szolgáltatásnyújtás kezelésére is kiterjed.

Jó és erős fekete, élénkítő színekkel!

Ezzel garantáltan jól indul a lapja!
Végre egy gazdaságos irodai nyomtató, melyet igénye szerint használhat.
Ahogyan Ön parancsolja!

Feketén, erősen és sokat, akár extrákkal **színesítve**.
Ínyenceknek minőségi megoldásra is képes.

Válassza az OKI új, C3000 és C5000 sorozatú,
professzionális nyomtatóit!

További információkért keresse fel a hivatalos OKI Printing Solutions
viszonteladókat, vagy látogasson el
a www.nyomtatoshop.hu honlapra.

Ettől biztosan feldobódik!

Ízlése szerint ki is próbálhatja bemutató szalonunkban: Budapest XIII., Váci út 64/A, telefon: 1/239-7654

OKI
PRINTING SOLUTIONS
www.okihu.hu